

KPMG Gündem 14

Sayı 14 / Nisan - Haziran 2013

Gündem'dekiler:

- Türkiye Bankalar Birliği Başkanı
Hüseyin Aydın ile Röportaj
- Türkiye Otomotiv Sektörünün
Geleceğe Yolculuğu
- Üç Adımda Suistimal Risk Yönetimi
- KPMG 2012 Küresel Kurumlar Vergisi ve
Dolaylı Vergiler Oranı Araştırması

cutting through complexity™

cutting through complexity

KPMG Üçüncü Defa Dünyanın En Çok Tercih Edilen 2. Şirketi Seçildi

kpmg.com.tr

GLOBAL
TOP 50

World's Most
Attractive
Employers

Powered by UNIVERSUM

2012

3

Senedir

Dünyada

2.

"Big 4" da

1.

Sevgili İş Ortaklarımız;

KPMG Gündem'in 14. sayısı; danışmanlık, denetim ve vergi alanından güncel konular üzerine yazılmış yazılar ve araştırmalarla orta ve üst yöneticinin masasında yer almak için yola çıkarken, gelincikler de kırları doldurdu.

Kolay okunabilme gayretinde olmasına karşın, hep değerli yazılarla yüklü olmaya özen gösteren bu derginin, kapak görselleriyle doğa ile senkronize olmaya çalıştığını dikkatli okuru fark edecektir. Bu sayımızın kapağını; erkenciliği ile baharı, açtığı yerler itibarıyla kırları, söylenişleriyle inceliği ve zarafeti, rengi ile eski Türk gelinliklerini çağrıştıran bu çiçekle süsledik. Size, öncelikle iyi, mutlu, başarılı bir bahar dileriz.

Bu sayımızdaki araştırmalarımızdan ilkinin, yankılarını ekonomi basınından da izlediğinizi sanıyoruz. KPMG'nin küresel ölçekte 14 yıldır yayımladığı Küresel Otomotiv Yönetici Araştırması'nın bir uzantısı olarak, Türkiye'ye özel olarak hazırlanan KPMG Türkiye 2013 Otomotiv Yönetici Araştırması 1 Mart 2013'te düzenlenen basın toplantısı ile tanıtıldı. 2017 öngörülerıyla birlikte Türkiye otomotiv sektörüne dair çok önemli bulguları paylaşmaktan mutluyuz.

Türkiye Bankalar Birliği Başkanı Sayın Hüseyin Aydın ile yaptığımız görüşme bu sayımızda önemle ve zevkle okunacak bölümlerden birini oluşturuyor. Aydın; finansal farkındalık, TBB bünyesinde kurulan Risk Merkezi, Basel II, bankacılık sektörünün büyüme hedefleri, ekonomik krizin sektöre etkisine değindiği konuşmamızda, "bu yılın özelleştirmelerin ve yatırım projelerinin ivmeleneceği bir yıl olmasını beklediklerini" vurguluyor.

Mesleki Uygulama Bölümümüz tarafından yazılan "Avrupa Denetim Reformu ve Türkiye'ye Yansımaları" başlıklı makale, denetim sektörünün gündemindeki "Barnier Yasa Tasarısı"nı değerlendiriyor.

Suistimal İnceleme ve Önleme Hizmetleri uzmanlarımızın hazırladığı ve şirketlerin karşı karşıya kaldığı en önemli risklerden biri olan suistimal konusunun önemine değinen yazılarıyla Suistimal İnceleme ve Önleme Bölümü'nde; Suistimal Risk Yönetimi, Satınalma Süreçlerindeki Suistimal Riskleri, Kara Para Aklama ile Mücadele ve Şirket Davranış Kuralları başlıklı makalelere yer veriyoruz.

Verginin güncel konularını ele alan Vergi Gündemi bölümümüzde yer alan konu başlıkları şöyle:

- Garanti Hizmeti Faiz Değil
- İhracatçıların Unutmaması Gereken Bir İndirim: İhracat Götürü Gideri
- İki Kolu Ateşten Gömlek: "Transfer Fiyatlandırması" ve "Gümrük Düzenlemeleri"
- Transfer Fiyatlandırması Formunun Doldurulmasında Dikkat Edilecek Hususlar
- Gümrükte Güncel: Türkiye ile Güney Kore Arasındaki Serbest Ticaret Anlaşması/ Gümrük İşlemlerinde Yeni Bir Kolaylık: Yetkilendirilmiş Yükümlü
- Kontrol Edilen Yabancı Kurum Kazançlarının Vergilendirilmesi
- Bağlılık Raporları ve Güvence Beyanı

Finans Gündemi'nde bu sayıda yer alan konular;

- Basel II kapsamında sermaye yeterliliğinin içsel olarak değerlendirilmesi (ICAAP)
- Vadeli Mevduat ve Katılma Hesaplarında 2013 Yılında Başlayan Yeni Dönem
- Yüksek Performans ve Düşük Maliyet için Ortak Dil: GRC
- Bulut Bilişim ve Bankacılık Sektörü
- Değişen Dünyadaki Fırsatlardan Değer Yaratan: Akıllı Sigortacı

Araştırma bölümümüzde; KPMG Türkiye 2013 Otomotiv Yöneticileri Araştırması'nın yanı sıra, KPMG'nin küresel ölçekte hazırladığı "2012 Kurumlar Vergisi Ve Dolaylı Vergiler Oranı Araştırması" sonuçlarına ve sonuçların Türkiye ile karşılaştırmalı yorumlarını bulabilirsiniz.

Hukuk Bölümü uzmanlarımızın hazırladığı makaleler "Ayrılma Akçesi" ve "Sermayenin Kaybı ve Borca Batıklık Hükümlerine İlişkin Getirilen Yenilikler"i ele alırken Kurumsal Finansman bölümümüz her zaman gündemdeki bir konu olan "Marka Değerlemesi"ni inceliyor.

KPMG danışmanlarının hazırladığı, gündemin önemli konularını içeren diğer makaleleri de yine ilgiyle okuyacağınıza inanıyorum.

Keyifle okumanız dileğiyle...

KPMG Gündem

KPMG Gündem

Yılda 4 kez yayınlanmaktadır. Ücretsiz dağıtılır. Dergide yayımlanan tüm yazıların sorumluluğu yazarına aittir. İzinsiz alıntı yapılamaz.

Sahibi
KPMG İş ve Yönetim Danışmanlığı A.Ş.

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü / Editör
İdil Gürdil
igurdil@kpmg.com

Yayımcı
Günce Reklamcılık Ltd. Şti.
Tel: +90 212 224 28 16

Tasarım & Uygulama
Tuğsan Vural tugsan@guncereklam.com

Baskı & Cilt
Turap Tanıtım Hizmetleri Ltd. Şti.

Adres
Kavacık Rüzgarlı Bahçe Mah. Kavak
Sok. No:29 Beykoz 34805 İSTANBUL

Tel: +90 212 681 90 00
Faks: +90 216 681 90 90

www.kpmg.com.tr

Katkıda Bulunanlar

Abdulkadir Kahraman, Ali Tuğrul Uzun, Ayhan Üstün, Bahar Caner, Begüm Güzel, Cansu Ağırbaş, Cihan Doğrayan, Çiğdem Güler, Damla Aren Şentürk, Derya Etiz, Ebru Öz Yerkar, Elçin Erdeniz, Figen Tahiroğlu Würsching, Göktürk Tamay, Güray Kuşunoğlu, Hakan Güzeloglu, Hakan Uçak, Hande Şenova, İbrahim Özer, İrem Özdemir, Murat Alsan, Murat Kılıç, Murat Palaoğlu, Özgecan Berber, Servet Gözel, Simru Yirmibeşoğlu, Sinem Cantürk, Şaban Küçük, Timur Çakmak, Tuba Yaman Aydın, Uğur Kızılyaprak.

İçindekiler

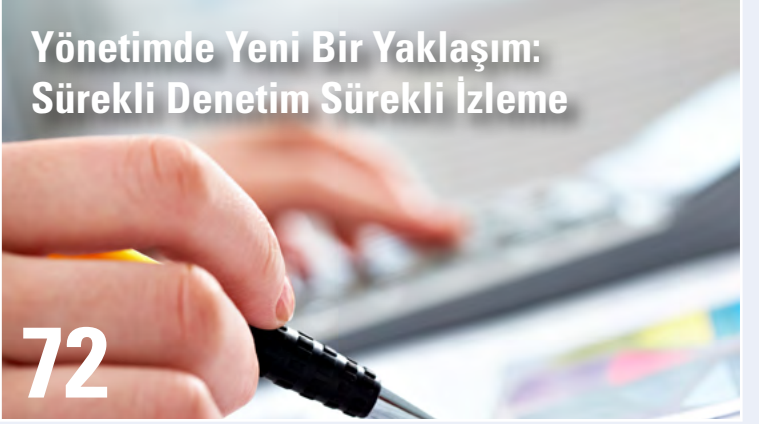
14

**Türkiye Bankalar Birliği Başkanı
Hüseyin Aydın ile Röportaj**

**2012 Yılında Küresel
Değişiklikler ve Vergi
Oranlarına Yansımaları**

42

**Yönetimde Yeni Bir Yaklaşım:
Sürekli Denetim Sürekli İzleme**

72

06

KPMG'den Haberler

09

Aramıza Katılanlar

10

Rusya'ya Genel Bakış
Sami Şener, Simru Yirmibeşoğlu

12

Çin'deki Lüks Tüketim Eğilimi
Orhan Akova, Uğur Kızılyaprak

20

Garanti Hizmeti Karşılığı Yapılan Ödemeler
Faiz Niteliğinde Değil
Abdulkadir Kahraman

22

Kontrol Edilen Yabancı Kurum Kazançlarının
Vergilendirilmesi
Timur Çakmak

26

İki Kolu Ateşten Gömlek: Transfer
Fiyatlandırması ve Gümrük Düzenlemeleri
Murat Palaoğlu, Hakan Uçak, Murat Kılıç

30

Transfer Fiyatlandırması Formunun
Doldurulmasında Dikkat Edilecek Hususlar
Murat Kılıç

36

İhracatçıların Unutmaması Gereken Bir
İndirim: İhracat Götürü Gideri
Güray Kurşunoğlu

38

Bağlılık Raporları ve Güvence Beyanı
Şaban Küçük

52

Yüksek Performans ve
Düşük Maliyet için Ortak Dil: GRC
Servet Gözel

54

Vadeli Mevduat ve Katılma Hesaplarında 2013
Yılında Başlayan Yeni Dönem
Hakan Güzeloğlu

56 Basel II Kapsamında Sermaye Yeterliliğinin İçsel Olarak Değerlendirilmesi (ICAAP)
Cihan Doğrayan

58 Değişen Dünyadaki Fırsatlardan Değer Yaratın: Akıllı Sigortacı
Ali Tuğrul Uzun

66 Marka Değerlemesi
Markanızın Değeri Nedir?
Hande Şenova

68 KPMG Türkiye 2013 Otomotiv Yöneticileri Araştırması: Türkiye Otomotiv Sektörünün Geleceğe Yolculuğu

78 Üç Adımda Suistimal Risk Yönetimi
Çiğdem Gürer

82 Satınalma Süreçlerindeki Suistimal Riskleri
Damla Aren Şentürk

85 Kara Para Aklama ile Mücadele
Derya Etiz

88 Şirket Davranış Kuralları
Dr. Tuba Yaman Aydın

90 6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu ile Sermayenin Kaybı ve Borca Batıklık Hükümlerine İlişkin Getirilen Yenilikler
İrem Özdemir

92 Ticaret Şirketlerinin Birleşmesinde Yeni bir Kavram: Ayrılma Akçesi
Elçin Erdeniz

94 Hızlı Bir Kapanış için Engelleri Ortadan Kaldırın!
Ebru Öz Yerkar

96 Yayınlarımız

Ekonomi Bakanı Zafer Çağlayan Hollandalı İş Adamlarıyla Bir Araya Geldi

15 Mart 2013 günü Ekonomi Bakanı Zafer Çağlayan, Hollanda Başkonsolosluğu aracılığıyla, Türkiye-Hollanda ikili ilişkilerini değerlendirmek üzere Türkiye'deki Hollandalı iş adamlarıyla bir araya geldi. Toplantıya, KPMG Türkiye'yi temsilen, 2012 yılında Hollanda ofisinden KPMG Türkiye'ye katılan Danışmanlık Bölümü şirket ortağı Raymond Timmer katıldı.

Gümrük İşlemlerinin Kolaylaştırılması Yönetmeliği ve Güncel Gümrük Konuları

KPMG Türkiye, Ege İhracatçı Birlikleri işbirliği ile birlikte gerçekleştirdiği seminerle İzmir iş dünyasını 10

Ocak 2013 tarihinde Resmi Gazete'de yayımlanan Gümrük İşlemlerine Yönelik Yeni Yönetmelik ile ilgili bilgilendirdi.

21 Şubat 2013 Perşembe günü Ege İhracatçıları Birlikleri Hizmet Binası'nda gerçekleştirilen seminerde; yeni bir düzenleme olan "Gümrük İşlemlerinin Kolaylaştırılması Yönetmeliği" ve başta Damga Vergisi, KKDF ve Gümrük Uzlaşmaları olmak üzere diğer bazı güncel gümrük ve dış ticaret konuları ele alındı. Yönetmelikte detayları tanımlanan "Yetkilendirilmiş Yükümlü Statüsü" kavramının tanımı, koşulları, ilgili düzenlemeler, "yerinde gümrükleme" işlemlerinin açıklaması ve tanıtımı yapıldı.

"Son Düzenlemeler Çerçevesinde Yeni Türk Ticaret Kanunu" Semineri

KPMG Türkiye, TABA/AmCham (Turkish American Business Association) ortaklığında 18 Şubat 2013 tarihinde "Son Düzenlemeler Çerçevesinde Yeni Türk Ticaret Kanunu (YTTK)" konulu bir seminer düzenledi.

Yeni Türk Ticaret Kanunu'na ilişkin en son düzenlemeleri iş dünyasına anlatmak amacıyla TABA/AmCham (Turkish American Business Association) ile birlikte Ege Bölgesi Sanayi Odası'nda gerçekleştirilen seminere KPMG Türkiye Hukuk Bölüm Başkanı Levent Berber'in yanı sıra KPMG Türkiye

Denetim Bölümü Şirket Ortağı İsmail Önder Ünal konuşmacı olarak katıldı.

Yoğun ilginin olduğu seminerde birçok şirketin genel kurullarının yaklaşması nedeniyle ana sözleşmelerin Yeni TTK'ya uyumlu hale getirilmesi, Anonim Şirket'lerde genel kurul iç tüzüğü hazırlama mecburiyeti, yönetim yapısının değiştirilmesi ve sorumlulukların paylaşılması, tek ortaklı şirkete dönüşüm, bağımsız denetim gibi uygulamaya yönelik konularda katılımcılar bilgilendirildi. Ayrıca Yeni TTK'nın getirdiği olanaklar, gelecekte şirketlerin dijitalleşeceği, şirketlerin kurumsallaşması ve uzun vadeli stratejiler oluşturmaları için Yeni TTK ile gelen mevzuatın iyi tahlil edilmesi gerektiği gibi konuların da altı çizildi.

Polonyalı Yatırımcıları Bekleyen Fırsatlar ve Zorluklar

Polonya-Türkiye Ticaret Odası, KPMG Polonya ve Polonya'da kurulu çeşitli yerel organizatörler tarafından, 27 Şubat 2013 tarihinde Polonya'nın Varşova şehrinde düzenlenen "Horizons of Economic Cooperation: Opportunities and

Challenges to Polish Investors" başlıklı seminere katılan KPMG Türkiye Vergi Bölüm Başkanı Abdulkadir Kahraman, Türkiye ile ilgilenen Polonyalı yatırımcılara Türk vergi sistemi ile ilgili bir sunum yaptı.

Gerçekleştirdiği sunumla Türkiye'deki genel vergi uygulamaları, şirket satın alma alternatifleri, yatırımcılar için finansman yöntemlerinin vergisel etkileri, yatırımcıların Türkiye'den çıkış stratejileri, yeni yatırımcılar için Türkiye'ye girmek için zorluklar ve stratejiler ile Yeni Türk Ticaret Kanunu kapsamındaki bağımsız denetim zorunluluğu konularında bilgi verdi.

Acquisition International Tax Awards - 2013 Listesinde KPMG Türkiye İki Ayrı Kategoride Ödüle Layık Görüldü

Önemli finans dergilerinden Acquisition International'ın, Uluslararası Vergi Ödülleri 2013 listesi yayımlandı. Derginin araştırma ekibi tarafından okuyucu oyları,

okuyuculardan gelen geri bildirimler ve 2012 yılı boyunca sektörde elde edilen başarılar dikkate alınarak yapılan değerlendirmeler

sonucunda, dünyanın 156 ülkesinde faaliyet gösteren küresel denetim, vergi ve danışmanlık şirketi KPMG'nin Türkiye Vergi Bölümü Ortağı Ayhan Üstün liderliğindeki vergi danışmanlığı ekibi, KPMG'ye iki ayrı ödül kazandırdı.

KPMG Türkiye, Uluslararası Vergi Ödülleri 2013 listesinde Türkiye'de "Şirket Birleşme ve Satın Almaları (M&A) Alanında Yılın Vergi Ekibi" ve "Özel Müşteriler Alanında Yılın Vergi Danışmanlık Şirketi" ödüllerinin sahibi olarak yer aldı.

Investment in Turkey 2013

KPMG Türkiye vergi profesyonelleri tarafından hazırlanan "Investment in Turkey 2013" yayını, Türkiye'ye yatırım yapmak isteyen yabancı yatırımcılar için Türkiye'deki vergi sistemine ışık tutan genel bir bilgi özeti niteliğindedir.

Yabancı yatırımcılara Türkiye'deki iş ortamı ve vergisel konulara kısaca göz atma olanağı sağlayan bu kitapçık, vergi alanında Mart 2013'e kadar gerçekleşen gelişmeleri yorucu olmayan, kolay okunabilir bir çerçevede sunmaktadır.

Uluslararası yatırımcılara yönelik fırsatlar, yabancı yatırımcılara sağlanan teşvik olanakları, Ar-Ge teşvikleri, ülkenin yabancı yatırımlara yaklaşımı, gümrük&dış ticaret, transfer fiyatlandırmasına yönelik düzenlemeler; İş Kanunu ve iş gücü maliyetleri, şirket birleşme, satın alma ve yeniden yapılanmalarının vergilendirilmesi kitapçıkta ele alınan başlıca konular arasında yer almaktadır.

Türkiye Otomotiv Sektörünün Geleceğe Yolculuğu

KPMG Türkiye ve Otomotiv sektörünün önemli dört derneği OSD, ODD, TAYSAD ve OYDER'in değerli katkılarıyla bir yıl boyunca özveriyle süren çalışmalar sonucu tamamlanan ve Türkiye otomotiv pazarına özel hazırlanan "KPMG Türkiye 2013 Otomotiv Yöneticileri Araştırması" 1 Mart 2013 tarihinde düzenlenen toplantı ile duyuruldu.

Türkiye otomotiv sektöründeki yöneticilerin beklentilerini ve görüşlerini yansıtarak, sektörün 2017 yılına yönelik

yol haritasını çizen araştırmanın bundan böyle KPMG Türkiye Otomotiv Sektörü ekibi tarafından her yıl hazırlanarak Türkiye otomotiv sektörüne uzun vadede sürdürülebilir katkı sağlaması amaçlanıyor. Araştırmanın sonuçlarıyla ilgili detaylı bilgilere dergimizin Araştırma sayfalarından ulaşabilirsiniz.

Allianz'ın Yapı Kredi Sigorta'yı Satın Alması Sürecinde KPMG Destek Verdi

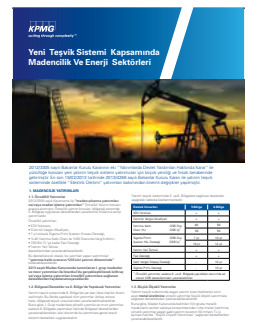
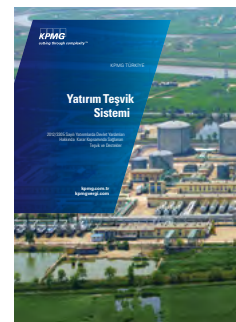
Allianz ve Yapı Kredi Bankası 15 yıllık münhasır dağıtım anlaşması ve Allianz'ın Yapı Kredi Sigorta'nın %93,9'unu 684 milyon Euro karşılığında satın alması konusunda anlaşmaya vardılar. Uzun vadeli stratejik ortaklığın bir göstergesi olarak Yapı Kredi Sigorta'nın iştiraki olan Yapı Kredi Emeklilik hisselerinin %20'si Yapı Kredi Bankası tarafından sahip olmaya devam edecek. Bu ortaklık sonucunda Türkiye'de hayat dışı sigorta alanında 1. bireysel emeklilik alanında 2. ve hayat sigortası alanında 3. büyük sigorta grubu ortaya çıkacak.

KPMG, Almanya ve Türkiye ofislerinin ortak çalışması ile bu satın alım işleminde Allianz'ı Yapı Kredi Sigorta ve Yapı Kredi Emeklilik şirketlerinin mali durumunu, dağıtım ağını, operasyonel altyapısını, insan kaynaklarını ve bilgi işlem altyapısını inceleyerek destek verdi.

Yeni Yatırım Teşvik Sistemi ve Sektörlere Yönelik Teşvikler

15.02.2013 tarih ve 28560 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 2013/4288 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı "Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Kararda Değişiklik Yapılmasına Dair Karar" ile başta otomotiv sektörü ana ve yan sanayi olmak üzere çeşitli sektörler üzerinde yatırımlara yeni ve önemli destekler öngörüldü.

Bu kapsamda son düzenlemeler ışığında, KPMG Türkiye Vergi Bölümü Direktörü Emrah Akın önderliğinde ve Aslı Melek Gülseren'in katkıları ile Genel Yatırım Teşvik Sistemini açıklayan dokümanın yanı sıra Otomotiv, Sağlık ve Madencilik ile Enerji sektörlerine yönelik teşvikler hakkında bilgilendirme dokümanları hazırlandı.

KPMG Türkiye Üniversitelerde!

Kariyer yoluna yeni adım atan ve özellikle üniversite 3. ve 4. sınıf ile yüksek lisans programlarında okuyan öğrencilere yönelik kariyer etkinliklerinde, KPMG Türkiye bu yıl şirket bünyesinde oluşturulan Marka Elçileri ekibiyle katıldı.

Ağırlıklı olarak Ekim 2012’de asistan olarak göreve başlayan KPMG çalışanlarından oluşan Marka Elçileri, KPMG’de işe alım süreçleri, aldıkları eğitimler ve görev aldıkları projeler hakkındaki deneyimlerini paylaştılar.

Buna ek olarak KPMG Türkiye İnsan Kaynakları İşe Alım ekibi, öğrencilerle KPMG Türkiye’nin işe alım prosedürleri, iş ortamı ve staj olanakları üzerine sohbet etti. Ayrıca aralarında KPMG Türkiye Başkanı Ferruh Tunç, Hakan Öekli, Alper Güvenç, Hakan Güzeloglu, Begüm Kitiş, Ayhan Üstün, Serkan Erçin, Berker Köktener ve Yıldırım Atalay’ın da bulunduğu gibi çeşitli kademelerden yöneticiler de farklı etkinliklerde KPMG’deki deneyimlerini yeni mezun adayları ile paylaştılar.

KPMG Türkiye’den Bilkent Üniversitesi Executive MBA Öğrencilerine Vergi Eğitimi

KPMG Vergi Bölümü önderliğinde 3 yıldır Bilkent Üniversitesi Executive MBA (“EMBA”) öğrencilerine verilen vergi eğitimi, bu yıl 1-2 Mart tarihlerinde gerçekleştirildi. 1 Mart Cuma günü KPMG Türkiye Başkanı Ferruh Tunç ile Vergi Bölümü Şirket Ortağı Yavuz Öner’in gerçekleştirdiği “Vergi Temel Bilgileri ve Türk Vergi Sistemine Genel Bakış” konulu eğitimin ardından, 2 Mart Cumartesi günü Vergi Bölümü Şirket Ortağı Ayhan Üstün ile Ferruh Tunç, “Uluslararası Vergilendirme Konularına Genel Bakış” hakkında bir eğitim verdi.

KPMG Türkiye’nin, Ace the Case Finali Tamamlandı

KPMG’nin Türkiye’nin bu yıl 3. kez düzenlediği “Ace the Case” Ulusal Vaka Analizi Yarışması 14-15 Şubat tarihlerinde İstanbul Ortaköy’deki Radisson Blu Bosphorus Otel’de gerçekleştirildi.

Kariyerini Denetim, Vergi ve Danışmanlık alanlarında sürdürmek isteyen, okullarında en başarılı 3. ve 4. sınıf veya master programı öğrencilerini hedefleyen programın ilk gününde atölye çalışması yapıldı, ikinci gün ise öğrenciler ekipler halinde vaka yarışmasına katıldı.

Katılımcılar vaka analizi ve sunum becerilerini geliştirme imkânı buldıkları Ace the Case programında, profesyonel hayatta karşılaşabilecekleri iş süreçlerini birebir yaşayarak deneyimli uzmanlardan geri bildirimler de aldılar.

Dörder öğrenciden oluşan 5 takımın katılımıyla gerçekleşen yarışmada Bilkent Üniversitesi’nin ekibi birinci oldu. “Bilkenters” ekibi 2-5 Nisan 2013 tarihlerinde Madrid’de yapılacak olan uluslararası yarışmada diğer ülkelerden gelen 22 takımla yarıştı.

KPMG Global tarafından İspanya’nın Madrid kentinde bu yıl 10’uncusu gerçekleştirilecek olan KICC (KPMG International Case Competition) yarışmasında, 23 farklı ülkeden 92 öğrenci; gerçekçi iş senaryolarına çözümler geliştirmek üzere yarışacakları bir platformda bir araya geldi.

Öğrencilerin üstesinden gelmeleri istenen bu zorlu görev, aynı zamanda KPMG profesyonellerinin dünyanın en saygın firmalarıyla çalışırken karşı karşıya geldikleri zorlu durumları da yansıttı.

Aramıza Yeni Katılanlar

Emrah Akın
Vergi, Direktör

Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Kamu Yönetimi bölümü mezunu olan Emrah Akın, yüksek lisans eğitimini 2010 yılında Boston Üniversitesi'nde Finansal Ekonomi alanında tamamladı. Çalışma hayatına 2000 yılında TC Maliye Bakanlığı'nda Maliye Müfettiş Yardımcısı olarak başlayan Emrah Akın, aynı kurumda farklı zamanlarda farklı görevler üstlendi. 2003-2006 yılları arasında Maliye Müfettişi, 2006-2008 yıllarında Ankara Vergi Dairesi Başkanlığı'nda Vergi Usul ve Tahsilattan Sorumlu Başkan Yardımcısı, 2007-2008 yıllarında Stratejiden Sorumlu Başkan Yardımcısı ve Denetimden Sorumlu Başkan Yardımcısı görevlerini üstlendi. 2010 yılında Vergi Başmüfettişi, 2011'de ise Maliye Başmüfettişi olarak çalıştı. 2011-2013 yılları arasında ise TC Ekonomi Bakanlığı'nda Bakan Danışmanı olarak görev alan Akın, Ocak 2013 itibarıyla KPMG Türkiye'de Vergi Bölümü Direktörü olarak görev yapıyor.

Güray Kurşunoğlu
Vergi, Direktör

Dokuz Eylül Üniversitesi İşletme Bölümü'nden 2000 yılında mezun olan Güray Kurşunoğlu, 2011 yılında İzmir Ekonomi Üniversitesi'nde İşletme alanında yüksek lisansını tamamladı ve 2012 yılında aynı üniversitede doktorasına başladı. Çalışma hayatına 2000 yılında Arthur Andersen Vergi bölümünde başlayıp 2002 yılında transfer olduğu Ernst&Young Vergi bölümünde uzman ve süpervizör olarak görev yaptıktan sonra 2006 yılında Vergi müdürlüğüne terfi etti. 2009-2012 yılları arasında Kıdemli Vergi Müdürü olarak görev aldıktan sonra KPMG İzmir ofisinde Vergi Bölümü ekibine katıldı.

Ali Demirel
Vergi, Kıdemli Müdür

2013 Mart ayı itibarıyla KPMG Türkiye'de Vergi Bölümü Kıdemli Müdürü olarak göreve başlayan Ali Demirel, Marmara Üniversitesi Ekonomi Bölümü'nden mezun oldu. Çalışma hayatına 2005 yılında Ernst & Young'da Vergi Asistanı olarak başladı ve Vergi Uzmanı olarak görevine devam ettikten sonra, 2010 yılında aynı şirkette Vergi Müdürlüğüne terfi etti.

Ali Tuğhan Özarslan
Danışmanlık, Müdür

İstanbul Üniversitesi İşletme Fakültesi'nden 2007 yılında mezun olan Ali Tuğhan Özarslan, çalışma hayatına 2007 yılında PwC'de başladı, Müdür Yardımcısı olarak kariyerine devam etti ve 2011 yılında Finansal Raporlama, Kontrol ve Bütçeleme Müdürü olarak Ülker Golf'e transfer oldu. Mart 2013 itibarıyla KPMG Türkiye Danışmanlık Bölümü Müdürü olarak görev yapıyor.

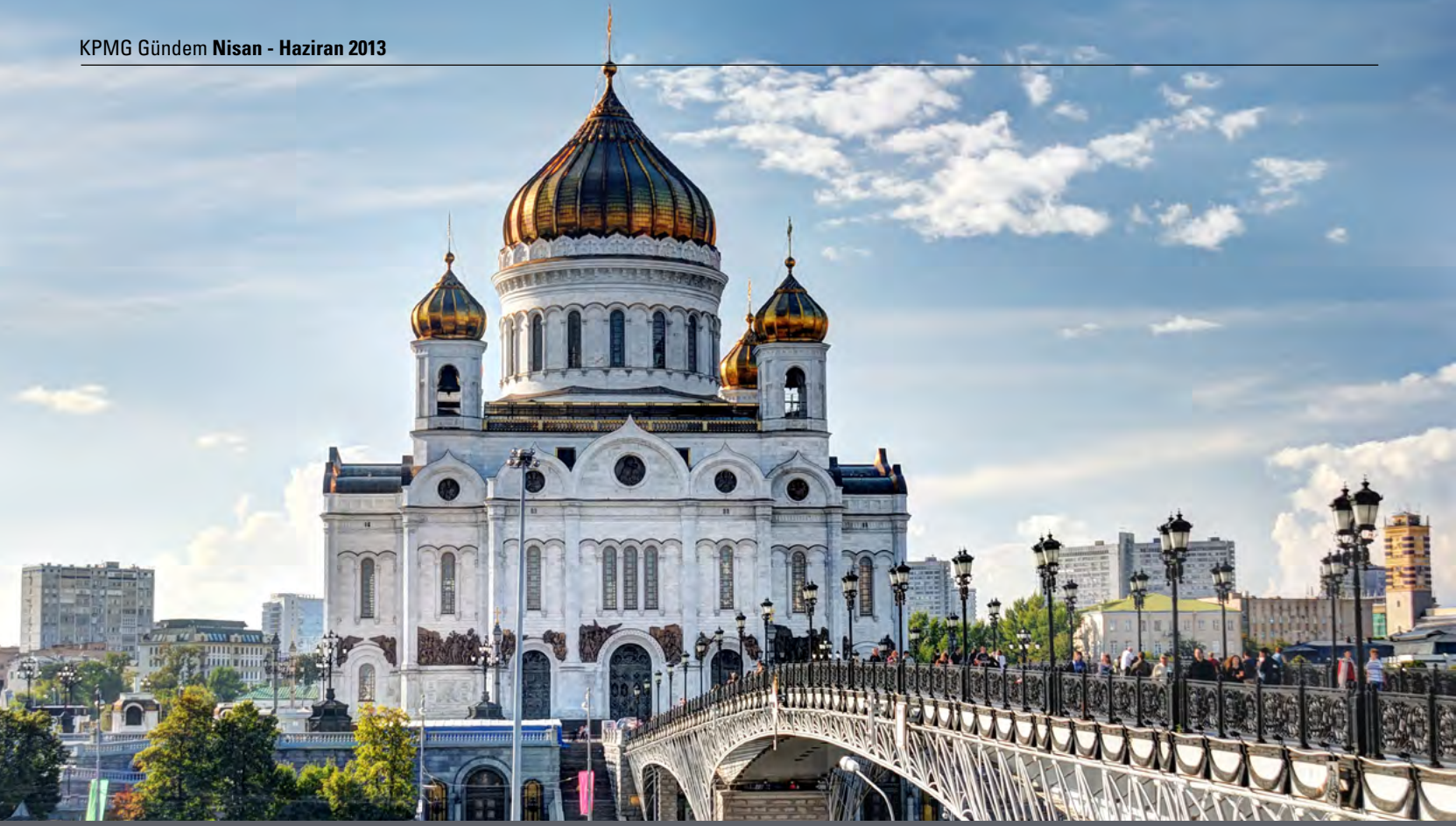
Murat Köroğlu
Vergi, Kıdemli Müdür

Bilkent Üniversitesi İşletme Fakültesi'nden 2004 yılında mezun olan Murat Köroğlu, çalışma hayatına 2006 yılında Sermaye Piyasası Kurulu'nda Uzman Yardımcısı olarak başladı, 2006-2011 yılları arasında Maliye Bakanlığı'nda Hesap Uzmanı olarak kariyerine devam etti. 2011 yılından Mart 2013'e dek aynı kurumda Vergi Müfettişi olarak çalışma hayatını devam ettiren Köroğlu, bu tarih itibarıyla KPMG Türkiye Ankara ofisine Vergi Bölümü Kıdemli Müdürü olarak katıldı.

Zeki Özer
Vergi, Müdür

İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi İşletme bölümü mezunu olan Zeki Özer, 2010 yılında Bath Üniversitesi'nde MBA programını tamamladı. 1999 yılında TC Maliye Bakanlığı'nda Hesap Uzman Yardımcısı olarak çalışma hayatına başlayan Özer, 2003-2009 yılları arasında Grant Thornton Türkiye'de Vergi Müdürü olarak görev aldı. Şubat 2013'te KPMG Türkiye Vergi Bölümü ekibine Müdür olarak katıldı.

Rusya'ya Genel Bakış

Ülke Profili

Başkent: Moskova

Yüzölçümü: 17, 098, 200 km 2

Nüfus (2011): 143 milyon

Nüfusu 1 milyonu Geçen Şehir Sayısı: 14

Devlet Başkanı: Vladimir Putin

Başbakan: Dmitry Medvedev

Para Birimi: Ruble (RUB)

GSYİH: 1.857 trilyon ABD doları

Kişi Başına GSYİH (2011): 12.995 ABD doları

Reel GSYİH Büyüme Oranı (2011): + %4,3

Doğrudan Yabancı Yatırım (2011): 18,4 milyar ABD doları

Federal Bölge Sayısı: 83

Enflasyon Oranı: %6,1

Döviz Rezervleri (01.2011): 526.766 milyar ABD doları

- 2011 yılında GSYİH % 4,3 oranında büyüme kaydederek 1.857 trilyon ABD dolarına ulaşmıştır.
- 2011 yılındaki sanayi ürünleri üretimi geçen yıla oranlara %4,7 oranında artış göstermiştir.
- 2011 yılı işsizlik oranında %6,6 düşüş gerçekleşmiştir.

Yenilikçilik Alanındaki Gelişmeler ve Ekonominin Modernleşmesi

Rusya son yıllarda gelişme gösterdiği yenileşmeye dayalı bir ekonomi yönünde önemli adımlar atmış ve ekonomisini büyük ölçüde canlandırmıştır. Bu süreçte Rusya Devlet Başkanı ve hükümet, desteklerini dile getirmiş ve bu amaç doğrultusunda bütçeden önemli oranda fon ayırmışlardır.

Rusya, küresel ölçekte rekabet edebilmek ve aynı zamanda uluslararası alandaki iyi uygulamalardan yararlanmak için, ekonomisindeki bu gelişmelerle birlikte 90'larda yaşadığı başarısızlıkları atlatmaya gayret etmektedir. Devlet Başkanı'nın da belirtmiş olduğu gibi Rusya'nın hedefi, kademe kademe petrol ve ham madde odaklı bir ekonomiden teknoloji odaklı bir ekonomiye dönüşmektir.

Bu hedefe ulaşmak için Rusya ileri-teknoloji sektörünün GSYİH'ye katkı oranını artırmayı, yenilikçi ürünlerin sanayi üretimindeki payını yükseltmeyi ve bu ürünlerin ticarileşmesini

desteklemeyi amaçlamakta; bunun yanında AR-GE harcamalarına büyük pay ayırarak çalışmalarını önemli ölçüde desteklemeyi planlamaktadır. Birçok kişi Rusya'nın başarıya ulaşmasına şüpheyle baksa da hedef belirlenmiş durumdadır. Son zamanlarda önemli Rus iş çevreleri, Rusya'nın 2020 yılı için hedeflenmiş olan ve hiç değilse tutarlı bir devlet politikasına temel olarak görülen yenileşme stratejisi çerçevesinde, aktif şekilde şu hususları tartışmaktadır: Ekonomik kalkınma, yetenek havuzunun teşviki ve harekete geçirilmesi, fikri mülkiyetin korunması, gerekli olan altyapının oluşturulması ve desteklenmesi, yasal çerçevenin iyileştirilmesi, idari (vergi/gümrük anlamında) engellerin azaltılması, vergi teşviklerinin hazırlanması, yenilikçi ürünlere yönelik önkoşulların ve talebin yaratılması.

Rusya yenilikçi bir ekonominin gelişmesini desteklemek amacıyla bir dizi tedbir benimsemiş ve uygulamaya sokmuştur. Halihazırda "Yenilikçi" şirketlere yatırım yapan birçok devlet kontrolünde kurum bulunmaktadır. Örneğin, Rusya Nanoteknoloji Devlet Kurumu nanoteknoloji alanında gerçekleştirilen projelere destek vermekte, Rus Girişim Şirketi – RVC ise girişim projelerini desteklemek amacıyla sermaye sağlamaktadır.

Bunun yanı sıra Rusya, entelektüel sermayesi yüksek şirketlere ciddi sayıda vergi imtiyazları sağlamaktadır. Örnek olarak, 2017 sonuna kadar bilişim teknolojisi şirketlerinin sosyal sigortalar ve emeklilik sistemine katkı paylarının %30'dan %14'e düşürülmesi; maddi olmayan duran varlıkların amortisman tamamlanma sürelerinin 10 yıldan 2 yıla indirilmesi; gerekli koşullar sağlandığı takdirde Rusya'da yerleşik ileri-teknoloji şirketlerine ait hisselerin satışından elde edilen kar payları üzerinden hesaplanan kazanç vergisi oranı %0 olarak benimsenmesi ve kazanç vergisine yönelik AR-GE harcamalarının muhasebeleştirilmesinin iyileştirilmesine yönelik kanunlar geliştirilmesi verilebilir.

Ayrıca, yenilik ve teknolojik gelişim amacıyla "özel" ekonomik bölgelerde ikamet edenlere, başlıca vergilerde (kazanç vergisi/sosyal katkı payları) indirimlerden tamamen muafiyete (emlak vergisi, arazi vergisi ve ulaşım vergisinde) uzanan önemli vergi ve gümrük imtiyazları getirilmiştir.

Rusya'nın amiral gemisi projesi olan Skolkovo projesi çerçevesinde katılımcılara sağlanan uygulamaların bir kısmı uluslararası alanda benzersizdir. Projenin amacı; entelektüel sermaye toplamak ve öncelikli endüstrilere (nükleer teknoloji, enerji verimliliği, uzay teknolojileri, bilişim ve eczacılık teknolojileri) yönelik yenilikçi çözümler üretmek için gerekli tüm altyapı ile birlikte yenilikçi projelerin gelişiminin her aşamasında, sonuçların ticarileştirmesi dahil olmak üzere uygun koşullar yaratmaktır.

Vergi alanında ise, Skolkovo'da ikamet edenlere yönelik kanuni düzenlemeler, KDV, kazanç vergisi ve emlak vergisi muafiyetleri ile sosyal sigortalar katılım paylarının (10 yıllık bir süre için) %14'e düşürülmesini içermektedir. Ayrıca, rejim belirli şartlar sağlandığı takdirde kalifiye ekipman ithalatına gümrük vergisi iadesinin yanı sıra yabancı uzmanlar için basitleştirilmiş süreçler taahhüt etmektedir.

Skolkovo'daki temel altyapının kısa süre içinde bitirileceği açıklanmış, projede yer almakla ilgilenen şirketlerin halihazırda fiziksel olarak başka yerde bulunabilseler de sağlanan avantajlardan (vergi ve gümrük imtiyazları dahil olmak üzere) faydalanabilecekleri belirtilmiştir. Mevcut kanuna göre şirketler 2014 yılına kadar bu imtiyazlardan yararlanabileceklerdir.

Yüksek teknoloji alanında küresel olarak kabul görmüş Intel, Cisco, Microsoft, Siemens ve Boeing gibi lider firmalar Skolkovo Vakfı (projenin yönetim organı) ile mutabakat anlaşmasını şimdiden imzalamışlardır. İçlerinden bazıları Skolkovo projesine (milyarlarca ABD doları değerinde) önemli yatırımlar yapılacağını açıklamıştır. Amiral projesi henüz uygulama aşamasında olup getireceği ilk sonuçlar iş dünyası tarafından yakından takip edilmektedir. Eğer Skolkovo Projesi, yenilikçiliği teşvik eden diğer devlet destekli tedbirlerin uygulamasıyla başarılı bir şekilde birleştirilirse, Rusya gelişmiş ve yenilikçiliğe dayalı ekonomiler arasına girebilme fırsatı bulabilecektir. Bu noktada önemli olan, bu fırsattan, Rus vatandaşlar ve yabancı ortaklar dahil olmak üzere herkesin yenilikçilik kavramının başarısına inanmasını ve "yenilikçilik temelli" planların uygulanmasına aktif olarak katılmalarını sağlayacak ustaca ve profesyonel bir biçimde yararlanmaktır.

Sami Şener

Simru Yirmibeşoğlu

KPMG Türkiye Rus Masası; KPMG Rusya ofisiyle birlikte, Türk şirketlerinin Rusya'da mevcut yatırımlarının etkin şekilde yönetilmesine, bu ülkeye yatırım yapacak yatırımcılara ise pazara giriş noktasında destek olmaktadır.

Sami Şener

Vergi Bölümü Şirket Ortağı,
Rus Masası Lideri

T: +90 216 681 90 21

M: +90 533 962 56 50

E: ssener@kpmg.com

Simru Yirmibeşoğlu

Strateji ve İş Geliştirme

T: +90 216 681 90 00

E: syirmibesoglu@kpmg.com

Çin'deki Lüks Tüketim Eğilimi

KPMG'nin her yıl yayımladığı tüketici ürünleri sektörüne ilişkin araştırmanın altıncısına göre, seyahat eden Çinli tüketici sayısında yükseliş devam ediyor ve buna bağlı olarak küresel lüks markaların iş stratejilerinin hem Çin'de hem de iç pazarda, adapte edildiği belirtiliyor.

KPMG'nin araştırma sonuçlarına göre Çinli lüks tüketicilerin ülke dışında yaptıkları alışveriş miktarı artarken Çinliler en çok talebi kozmetik ürünler, saatler ve çantalara gösteriyor.

KPMG'nin yeni araştırması "The Global Reach of China Luxury"; pazar araştırma firması TNS'in Çin'deki 24 şehirden toplam 1.200 orta sınıf Çinli tüketiciyle yaptığı anketlere dayanılarak hazırlanmıştır.

Katılımcıların yaş aralığı 20 ila 44 arasında değişirken aylık asgari hane geliri merkez şehirlerde minimum 7.500 yuan (1.190 dolar) diğer şehirlerde 5.500 yuandır (873 dolar). Bu yılki araştırmanın en önemli bulgularından biri yurt dışına seyahat eden Çinli sayısındaki artış olmuştur. 2008'de % 53 olan bu oran, 2012'de % 71'e yükselmiştir. Araştırmaya katılanların büyük bir çoğunluğu (%72) başta kozmetik ürünler, saatler ve çantalar olmak üzere büyük bir değişiklik göstererek yurtdışı gezileri sırasında bu lüks sınıftaki ürünleri satın aldıklarını belirtmiştir.

Bu trendden Çin'de faaliyet gösteren lüks markalarla birlikte, denizaşırı operasyon sahibi olan ya da kurmayı planlayan Çinli markalar bazı da yararlanmaktadır.

KPMG Çin Tüketici Ürünleri Asya Pasifik Lideri Nick Debnam bu durumu şu sözlerle özetlemiştir : "Denizaşırı seyahat eden Çinli sayısı arttıkça markaların, iş stratejilerinin hem Çin'de hem de seyahat segmentindeki etkisini ölçmeleri gerekmektedir. Lüks markalar için durum sadece Çin'de iş yapmaktan çıkmıştır; lüks markaların, küresel Çinli lüks segmentini hedeflemesi de büyük önem taşımaktadır.

Dolayısıyla markalar artık hem Çin'de hem de sayıca yükselişte olan Çin'in seyahat eden tüketicilerine göre markalaşma ve pazarlama stratejilerini oluşturmaları gerekmektedir." Katılımcıların büyük bir çoğunluğu için (%60) Hong Kong, Tayvan ve Macau kozmetik ve parfüm alımlarında gözde yerler olmuştur; 2009 yılında % 43 olan orana kıyasla bu

büyük bir değişikliktir. Çin, katılımcıların büyük çoğunluğunun ikinci tercihi olurken; Avrupa da seyahat eden Çinli sayısının artışına bağlı olarak, 2009'daki % 3 oranından 2012'de % 20'ye yükselerek önemli bir artışa imza atmıştır.

Araştırmanın ortaya çıkardığı bir başka detay ise Çin'de dijital medyanın gücünün günden güne artmasıdır. Sonuçlara göre potansiyel tüketicinin % 70'i her ay en az bir kere internet üzerinden lüks ürün araması yapıyor. Katılımcıların, 2011'de % 22'den 2012'de % 40'a yükselen bir oranda online lüks ürün alışverişiyle ilgilendiklerini belirtmesiyle araştırma, online alışveriş eğilimlerinde de ani bir yükselme belirlemiştir.

Debnam şöyle ekliyor; "Yüksek kaliteli ve pahalı ürün tüketen Çinli tüketicilerde bir farkındalık artışı da gözlemliyoruz. Anketimizin gösterdiği üzere katılımcıların % 88'i, kaliteli ve dayanıklı olduğu takdirde lüks markalara yüksek fiyatlar ödemeye hazır olduklarını belirtirken, % 80'i kendilerine özel ve eşsiz oluşunun anahtar faktör olduğunu söylüyor. % 72'si ise markanın geçmişinin önemli rol oynadığını ifade ediyor. Bunun yanında Çinli tüketicilerin eşsiz ve kendine özgü lüks markaların yanı sıra deneysel lüks ürünlere karşı ilgisi de günden güne artmaktadır."

Bu arada tüketicilerin farkındalığı, geliştikçe marka tanınırlığı da artmaya devam ediyor. Araştırmaya katılanlar 59 lüks markayı tanıdıklarını söylemişlerdir. Bu rakam yıllık olarak yapılan her araştırmada yükseliş göstermektedir. Ayrıca, katılımcıların % 56'sı tanınmış lüks markaları satın almayı tercih ederken, % 69'u bundan ayrı olarak tanınmış, popüler lüks markalar için daha yüksek fiyatlar ödeyebileceklerini ifade etmiştir.

Çinli tüketiciler ürün gruplarını ülkelerin kökenlerine göre ayırıyor ve belli ürünleri belli ülkelerle ilişkilendiriyorlar. Araştırma, Avrupalı köklü markalara yönelik devam eden güçlü bir ilişkilendirmeyi de öne çıkarıyor: saat denince ilk akla gelen ülke İsviçre olurken; kozmetik, parfüm ve çantada Fransa, otomobilde ise Almanya ilk sırada geliyor.

Debnam son olarak "Çin'in belli zorlukları olmasına rağmen pazarda devam eden bir başarı gözlemliyoruz. Küresel anlamda bir

Orhan Akova

Uğur Kızılyaprak

ekonomik yavaşlamaya rağmen başlıca birçok lüks marka Çin'de yatırım yapmaya devam ederken, en büyük pazarlama etkinliklerini de Çin'de düzenliyor. Bununla birlikte ilginç bir trend olarak yerli lüks markası yaratmak için yeni yatırımlar görüyoruz," diye kaydetti.

KPMG Türkiye Çin Masası,
Çin ofisiyle beraber
Türk markalarının Çin
pazarına girmesine ve
pazarda etkin stratejiler
geliştirmesine destek olmayı
hedeflemektedir.

Orhan Akova

Denetim, Şirket Ortağı
Çin Masası Lideri
T: +90 216 681 90 12
M: +90 533 281 27 74
E: oakova@kpmg.com

Uğur Kızılyaprak

Strateji ve İş Geliştirme
T: +90 216 681 90 00
E: ukizilyaprak@kpmg.com

**“Bu yılın
özelleştirmelerin ve
yatırım projelerinin
ivmeleneyeceği
bir yıl olması
bekleniyor”**

Türkiye Bankalar Birliği Başkanı Hüseyin Aydın ile başta Türkiye’de finansal farkındalık, TBB bünyesinde kurulan Risk Merkezi, Basel II, bankacılık sektörünün büyüme hedefleri, ekonomik krizin sektöre etkisi olmak üzere finans gündemindeki önemli başlıklar üzerine bir söyleşi yaptık.

Tüm Türkiye’ye, özellikle genç kuşaklara kapsamlı bir “Finans Farkındalığı Eğitimi” verilmesi gerektiğini düşünüyoruz. Tasarruf bilincinin yerleştirilmesi, banka ve sigorta ürünlerinin tanıtılması; “sigorta kaybolan bir değerini yerine konmasıdır”, “kredi kartı kredi değil, bir ödeme aracıdır” vb. mesajların verilmesi bu eğitimin kapsamında olmalı. Bu anlamda TBB olarak yapmayı düşündüğünüz çalışmalarınız var mı?

Bir ülkenin ekonomisinin gelişmesi, büyümesi ve rekabetçi bir yapı kazanmasında ekonomik faaliyetin finansmanı hayati öneme sahiptir. Sadece öz kaynaklara dayalı bir finansmanın rasyonel olmadığı aşikârdır. Bu durumda tasarruf sahipleri, finansal kurumlar ve ihtiyaç sahipleri arasında kaynakların toplanması, risklerin değerlendirilmesi ve kredilendirilmesi ilişkisinin sağlıklı olarak işletilmesi gerekmektedir. Bu sürecin performansı, bir yönüyle makro istikrar, doğru düzenlemeler ve etkin denetim ile ilgilidir.

Diğer yönünde ise tasarruf sahiplerinin, kredi kullanan gerçek ve tüzel kişilerin ve finansal kurumların rasyonel davranışları vardır. Hele hele sürekli değişen ve gelişen bir karaktere sahip olan finansal piyasalar, kurumlar ve ihtiyaçlar dikkate alındığında rasyonel davranışın sürekli yenilenen bilgi ile desteklenmesi gerektiği ortadadır. Bunu sağlamanın yolu finansal okuryazarlığı artırmak yoluyla finansal farkındalık yaratmaktır. Bunun için finansal sektörde yer alan tüm kurumların işbirliğine ihtiyaç olduğunu düşünüyoruz. Esasen, BDDK, SPK, Merkez Bankası, İMKB, TBB, bankalarımızın ve banka dışı kurumların inisiyatifleri ile başlatılmış olup halihazırda yürüyen çok sayıda proje vardır. Beklentimiz bu çalışmaların koordineli hale gelmesidir.

Kredi notu/Güvenilirlik kayıtları yakın zamanda Merkez Bankası tarafından TBB’ye devredildi. Kurulan “Risk Merkezi” tarafından insanların ve kurumların kredi notu/güvenilirlik bilgileri, ihtiyaç duyanlara verilecek. Bu değişimle ilgili planlarınız ve beklentileriniz nelerdir?

Bankacılık Kanunu’nda yapılan bir değişiklikle TBB bünyesinde, bankaların, finansal kiralama şirketleri, faktöring şirketleri, tüketici finansman şirketleri ve varlık yönetim şirketlerinin zorunlu üye oldukları Risk Merkezi kurulmasına karar verildi. Risk

Merkezi TBB’nin görev ve sorumluluğunda olacak, teknik işlemler ise Kredi Kayıt Bürosu tarafından yerine getirilecektir. Risk Merkezi’nin Kanun’da ve alt düzenlemelerde öngörülen görevleri yapması için gerekli çalışmalar sürdürülmektedir. Öngörülemez bir sorun yaşanmaz ise bu yılın ikinci yarısından itibaren uygulamaya geçilecektir.

Tüzel ve gerçek kişilere ait, öncelikle finansal kurumlardaki risk bilgileri Risk Merkezi’nde toplanacak buradan kredi kuruluşları, tüzel kişi ve gerçek kişilerin kendileri ve onay vermeleri koşuluyla tüzel kişiler ile paylaşılacaktır. Burada üzerinde durulması gereken konu, Risk Merkezi’nin sadece negatif değil pozitif bilgileri de toplayıp Kanun’un yetki verdiği çerçevede paylaşacağıdır.

Birinci maddede değindiğimiz finansal farkındalığın artırılmasında önemli bir işleve sahip olacak Risk Merkezi sayesinde zaten kıt olan kaynakların çok daha etkin kullanılması ve risklerin daha iyi yönetilmesi mümkün olabilecektir.

Risk Merkezi sadece finansal kuruluşlar için değil, ekonomik faaliyette bulunan ve risk yöneten tüm girişimciler ve karar alıcılar için faydalı bir role sahip olacaktır.

Bankacılık sektöründe 2013 yılı için büyüme ve kârlılık hedefleriniz nelerdir? Özellikle hangi ürün ve sektörlerde büyüme bekliyorsunuz?

2013 yılında büyümenin, 2012 yılının üzerinde %4,5-5 aralığında gerçekleşmesini bekliyoruz. Görece daha fazla büyüyen bir ekonomide kredi talebinin, hem yatırım hem işletme finansmanı hem de hane halkları tarafında daha güçlü olacağı beklentisiyle 2013 yılı bankacılık sektörü kredi stok artışının %14-%17 aralığında olması, faiz oranlarında aşağı yönlü trendin ılımlı bir seyrinde devam etmesi, sektörün ise %10-12 aralığında büyüme kaydetmesi beklentilerimiz dahilindedir. Kredi fiyatlamalarında da sektörel ve müşteri bazında risk ağırlıklı farklılaşmak üzere aşağı yönlü bir trend olacağını ancak sektörün

kaynak maliyetinin belirleyici olmaya devam edeceğini, net faiz marjında önemli bir daralma olmadan yılın tamamlanma ihtimalinin yüksek olduğunu söyleyebiliriz. Ülkemizde düşük tasarruf seviyesinin yükseltilmesi ve vadelerin uzatılmasını teminen; yapılmış olan zorunlu karşılık düzenlemeleri, BES katkı payı gibi bazı teşvik edici düzenlemelere ek yeni düzenlemeler beklenebilir.

Bankacılık sektörü olarak tasarruf araçlarının çeşitlendirilmesi konusunda çalışmalar yapılmakta ve tasarlanan ürünler müşterilere sunulmaktadır. TL cinsi bono/tahvil ihraçları, bankaların kaynak çeşitlendirmesi ve vadenin uzatılması konusunda kullanmakta olduğu finansal enstrümanlar arasında bulunmaktadır. Bankacılık sektörü, mevduatın vadesinin uzatılması çabalarını bu tür para ve sermaye piyasası araçları ile destekleme eğilimindedir. Bu ihraçlar, 2013 yılında da devam edecektir. Ayrıca ekonomiye kazandırılması için bankacılık sektörü tarafından altın konusunda kayda değer çalışmalar yapılmaktadır. Yurt dışı fonlama kaynakları bankalar için önemini korurken kısa/orta vadede, yurt dışından temin ettiği sendikasyon ve seküritizasyon kredileri kadar bir tutarda altına endeksli mevduat hesapları aracılığıyla kaynak temin etmiş olacaktır.

Bu yılın özelleştirmelerin ve yatırım projelerinin ivmeleneyeceği bir yıl olması beklenmektedir. Bu da beraberinde finansman ihtiyacını getirecektir. Yatırım ve özelleştirme projelerinin yanı sıra artan tüketici güven endeksinin de işaret ettiği üzere hane halklarının bankacılığı da gelişim göstermesi beklenen alanlar arasındadır.

Mortgage kredi faiz oranlarının geldiği seviye, burada muhtemel bir hareketlenmeye işaret edebilir. 2013 yılında bankaların belirli ürünlerin sunumu yoluyla yapacakları bankacılıktan daha çok toptan müşteri ilişki yönetiminin ağırlık kazanacağı bir bankacılığa şahit olacağımızı düşünüyoruz.

Merkez Bankası izlemekte olduğu para politikası ile finansal istikrarı da bozmayacak şekilde dengelenme sürecini (rebalancing) yeniden tanımlamaktadır. Bu yıl iç talebin büyümeye katkısının dış talebin katkısından daha fazla olacağını düşünüyoruz. Merkez Bankası'nın faiz koridorunu düşürüp zorunlu karşılıkları artırma yönündeki son politika kararını, büyümeyi finansal istikrarı bozmayacak şekilde tasarlama çabası olarak değerlendirmek gerekir.

Krizde Bankacılık sektörü iyi bir sınav verdi. Bunun mimarları kimlerdi?

Yaşanan kriz ortamında sektörün sermaye yeterliliği ve aktif kalitesinin etkin yönetimi tatminkâr seviyelerde bulunmaktadır. Yumuşak iniş ile büyümede yavaşlama olmasına karşın kredi kalitesinde önemli bir bozulma görülmemektedir. Kârlılık konusunda da olumlu bir seyir görülmektedir. Bankacılık sektörü, politik ve ekonomik istikrar ile düzenleyici, denetleyici ve politika üreten kurumların proaktif politikalarının yanı sıra geçmişte yaşanan kriz ve dalgalanmalardan ders almış olarak sağlam bir duruş sergilemiştir.

Para politikaları ile mali politikaların uyumlu olması, yaşanmakta olan krize rağmen yatırımcıların ve diğer ekonomik birimlerin önlerini görebilmelerini sağlayan güçlü politik ve makro ekonomik çerçeve, ödün vermeyen bütçe yönetimi, risklerin doğru tespit edilip ölçülmesi sadece bankacılık sektörünü değil ülkemizin bölgesinde ve uluslararası arenada güçlü bir ülke olma yolunda mesafe kat etmesini sağlamış bulunmaktadır. Özetle; bu olumlu makro ekonomik performansı; sürdürülebilir politik istikrar ortamının, uyumlu para ve mali politika yapıcılarının, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu'nun sonucu olarak ifade edebiliriz.

Sektöre yeni oyuncuların katılma beklentisi var. Bu yeni bankalara rekabet dışında ne gibi katkılar yapabilir?

Rekabetin en yoğun olduğu sektörlerden bir bankacılık sektörüdür. Politik ve ekonomik istikrar, yatırım yapılabilir ülke notu, bankacılık sektörünün GSYH içindeki payı ve büyüme potansiyeli, bankacılık hizmet ve ürünlerine penetrasyon oranları, sermaye yeterliliği, aktif kalitesi, teknoloji ve insan kaynağı kalitesi gibi unsurlar düşünüldüğünde ülkemize ve bankacılık sektörüne talep olması doğaldır. Bu taleplerin artarak devam edeceği beklenmektedir. Birkaç satın alma ve lisans verme operasyonu halihazırda gerçekleşmiş bulunmaktadır.

Karşılıksız çeklerde bir miktar yükselme oldu. 2013'te tasfiye olunacak alacaklarda bir artış bekliyor musunuz?

Ekonomide büyümenin yüzde 9'lar düzeyinden yüzde 3'ler düzeyine çekilmesi başlı başına bir risktir. Türkiye, birçok ülke açısından oldukça zor olan, kırılganlık yaratılmadan yavaşlama sürecini başarıyla tamamlayabilmiştir. Bu dönemde piyasaları ciddi olarak sıkıntıya sokacak dalgalanmalar yaşanmamıştır. Yüksek hızdan daha düşük bir hıza inilince, zamanında önlem almayan/alamayan kuruluşlar açısından bazı sıkıntılar yaşanmış olabilir ama genel olarak bakıldığında riskler beklenenden daha iyi

yönetildi. Karşılıksız çek ve protestolu senet sayısında bir artış var, bu artış geçmiş yıllara göre makul düzeylerde kaldı. Bunun yanı sıra karşılıksız çıkan çek miktarının ibraz edilen çek miktarına oranı yüzde 5'in altında kaldı. Bankaların tahsili gecikmiş alacaklarının kredilere oranı yıl sonu itibarıyla yüzde 2,9 oldu.

Finansal piyasalar her zaman risk barındırır. Esas olan risklerin öngörülebilir olması, olağanüstü, beklenmedik durumların yaşanmaması, risklerin doğru fiyatlanmasıdır. Olağanüstü durumların yaşanması halinde ise meydana gelebilecek yüksek riskleri karşılayabilecek kadar güçlü öz kaynaklarınızın olması önemlidir. Türkiye ekonomisinde riskler öngörülebilir düzeydedir. Ayrıca bankaların, küresel piyasalarda yaşanabilecek şoklar karşısında öz kaynakları güçlü düzeydedir.

Basel II bazı eksik modüllere rağmen uygulamaya girdi. Derecelendirme şirketlerinin henüz kullanılmaya başlamaması, kredi risklerinde ileri derecelendirme yöntemlerinin kullanılmaya başlamaması gibi eksiklikler var. Uygulamayı nasıl değerlendiriyorsunuz?

Basel II 2012 yılında bankacılık sektörünün gündeminde önemli bir yer tutmuştur. Bazı aktif kalemlerinin risk ağırlıkları konusunda önemli çalışmalar yapıldı girişimlerde bulunuldu. Ülkemize bir derecelendirme şirketi tarafından yatırım yapılabilir ülke notu verilmesi ve BDDK'nın ilave bir düzenlemeyle bu notu hesaplamalarda dikkate alması bu alandaki önemli gelişmeler. Türk bankacılık sektörünün sermaye yeterliliğinin yasal standartların çok üzerinde yer alması nedeniyle Basel II düzenlemeleri bir olumsuzluk oluşturmamıştır.

Derecelendirme şirketlerinin çalışma usullerinin tam olarak tespit edilmemiş olması, çıkarılan düzenlemelerde kredi riski hesaplamalarına yönelik ileri ölçüm yöntemlerine ilişkin açıklamaların bulunmaması gibi eksiklikler olmasına karşın bu konuda ilgili kurumlarca çalışmalara devam edilmektedir.

Figen Tahiroğlu Würsching

Kurumsal İletişim ve Pazarlama Bölümü,
Kıdemli Müdür

T : +90 216 681 91 14

E: ftahiroglu@kpmg.com

Vergi Gündemi

- Garanti Hizmeti Karşılığı Yapılan Ödemeler Faiz Niteliğinde Değil
Abdulkadir Kahraman
- Kontrol EdilenYabancı Kurum Kazançlarının Vergilendirilmesi
Timur Çakmak
- İki Kolu Ateşten Gömlek: Transfer Fiyatlandırması ve Gümrük Düzenlemeleri
Murat Palaoğlu, Hakan Uçak, Murat Kılıç
- Transfer Fiyatlandırması Formunun Doldurulmasında Dikkat Edilecek Hususlar
Murat Kılıç
- Gümrükte Güncel
Murat Palaoğlu
- İhracatçıların Unutmaması Gereken Bir İndirim: İhracat Götürü Gideri
Güray Kurşunoğlu
- Bağlılık Raporları ve Güvence Beyanı
Şaban Küçük
- 2012 Yılında Küresel Değişiklikler ve Vergi Oranlarına Yansımaları
Ayhan Üstün

Garanti Hizmeti Karşılığı Yapılan Ödemeler FAİZ NİTELİĞİNDE DEĞİL

Abdulkadir Kahraman

Faiz Ödemesi Ne Karşılığı Yapılır?

Ekonomi alanında faiz tanımına bakıldığında "faiz" kelimesi farklı şekillerde tanımlanmaktadır. Ancak özel hukuk hükümlerine baktığımızda "faiz" tanımının Borçlar Kanunu'nun "borç ilişkisinin hükümleri" ile ilgili bölümün 88. maddesinde dolaylı olarak tanımlandığı görülmektedir.

Mülga Borçlar Kanunu'nun uygulamasında Yargıtay'a intikal eden uyuşmazlıklar hakkında Yargıtay Kararlarında "faiz kavramı" şu şekilde belirlenmiştir:

"Faiz kavramını daha iyi tanımlayabilmek için faizin özelliklerine bakılmalıdır. Bir para borcunun mevcut olması gerekir. Faiz para borcunun fer'isi niteliğindedir. Asıl borca bağlı olarak doğar ve asıl borcun herhangi bir nedenle sona ermesi halinde de asıl alacak ile birlikte sona erer. Doğmuş faizin asıl alacakla birlikte sona ermemesi için saklı tutulması ya da halin icabından saklı tutulduğunun anlaşılması gerekir. Zamana bağlı olarak işler, yasa ya da taraflarca saptanmış belirli bir oranın anaparaya uygulanması ile saptanır.

Faiz, tespit edilen bu özellikleri sonucunda; 'alacaklının nakdinden bir süre için yoksun kalması nedeni ile nakdin kullanılması olanağını borçluya bırakması karşılığında

elde ettiği, miktarı kanun ya da hukuki işlem ile belirlenmiş, para borçları açısından özel olarak düzenlenen, tahsil için zararın ve kusurun varlığı şart olmayan bir tür tazminat, bir medeni semere' olarak tanımlanmaktadır. Bu tanım, faizin genel tanımı olup; faizin türlerine göre eklemeler yapılarak değişmesi kaçınılmazdır."¹

Dolayısıyla, faiz geliri elde etmek için ödünç veya borç olarak verilen para karşılığında bir gelir elde edilmesi gerekmektedir. Borç olarak para alış-verişi olmadığı bir durumda edinilen gelirin faiz geliri olarak nitelendirilmemesi gerektiği kanaatindeyiz.

Garanti Hizmetinin Niteliği Nedir?

Garanti hizmetinin niteliği konusunda finansal işlemlerle ilgili mevzuat bizlere fikir verebilir. Bankalar Kanunu, gayrinakdi kredi ile ilgili bir tanım yapmamış, ancak bankalarca verilen gayrinakdi kredileri de (teminat mektupları, kefaletler, aval, ciro, kabul v.b.) krediler arasında saymıştır.

Bankacılık Kanunu'na göre hazırlanan Tekdüzen Hesap Planı (TDHP) ve İzahnamesi'ne göre, bankaların faaliyetlerinde kullanacakları muhasebe ve finansal raporlama esasları belirtilmiştir. Bu açıklamalardan "Nakdi Olmayan Kredilerden Alınan Ücret ve

Komisyonlar" ve "Tazmin Edilen Gayri Nakdi Kredi Bedelleri" açıklamaları aşağıdaki gibi olup, elde edilen gelir, komisyon olarak tanımlanmıştır. TDHP'nin 748 No.lu hesap kodu "Nakdi Olmayan Kredilerden Alınan Ücret ve Komisyonlar" olarak adlandırılırken, işleyişi ile ilgili açıklamada ise elde edilen gelir "komisyon" olarak isimlendirilmiştir. Buna ilave olarak, "Tazmin Edilen Gayrinakdi Kredi Bedelleri" ile ilgili açıklama, "Gayri nakdi kredilerin tazmin edilen veya nakit krediye dönüşmüş bedelleri, tazmin veya nakit krediye dönüşme tarihi itibarıyla Tazmin Edilen Gayrinakdi Kredi Bedelleri – hesaplarına borç kaydedilir. Söz konusu bedeller, Karşılık Yönetmeliği'nde belirtilen doksan günlük sürede tahsil edilememeleri halinde "Tasfiye Olunacak Alacaklar" hesabına aktarılır," şeklindedir.

Kambiyo mevzuatımıza göre, kredi verme ve alma işlemleri belli sınırlamalara tabi iken, Türkiye'de yerleşik kişilerin yurt dışından gayrinakdi kredi, garanti ve kefalet sağlamaları serbesttir. Buna ilave olarak, kredilerin kullanımının aksine, Türkiye'de yerleşik kişiler yurt dışından sağladıkları gayrinakdi kredileri bankalar aracılığı olmaksızın gerçekleştirebilirler.

Bu açıklamalardan da anlaşılacağı üzere, gayrinakdi krediler nakit krediye dönüşmedikleri durumda elde edilen gelir bir "alacak faizi" değil "komisyon" geliridir.

Vergi Mevzuatına Göre Garanti Hizmeti Karşılığı Elde Edilen Gelir Faiz midir?

Türkiye'de borç para verme işlemleri 5411 sayılı Bankacılık Kanunu ile düzenlenmiştir. Garantörlük hizmeti karşılığı elde edilen gelirin niteliği "**ticari kazanç**" olup, garanti hizmeti nedeniyle garanti hizmeti alan kuruma bir finansman hizmeti verilmesi söz konusu değildir. Çünkü garantör hizmetinde para veya para ile temsil edilen değerlerden kaynaklanan herhangi bir borç/kredi ilişkisi oluşmamıştır. Riske garantör olmak bir borç alacak veya nakdi sermaye karşılığı elde edilen gelir faiz geliri olarak değerlendirilmemelidir.

Gerek 818 sayılı Mülga Borçlar Kanunu'nun 110. Maddesi; gerekse 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'nun 128. maddesi "başkasının fiilini üstlenme" veya "üçüncü kişinin fiilini üstlenme" ile ilgili hükümleri içermekte olup; "madde hükmü gereği" üçüncü bir kişinin fiilini başkasına karşı üstlenen, bu fiilin gerçekleşmemesinden doğan zararı gidermekle yükümlüdür.

Bu konuda yargıya intikal eden uyuşmazlıklarda Yargıtay tarafından verilen iki ayrı kararın özetleri aşağıdaki gibidir:

- Borçlar Kanunu'nun 110. maddesinden hareketle teminat mektupları garanti sözleşmesinin somutlaşmış bir görüntüsü olarak, mektubu veren bankaya mektup lehdarının edimini ifa etmemesi halinde, mektubun muhatabına belirli bir ödemeyi yapması borcunu yükler. Bunun için teminat mektubu muhatabının garantör bankaya başvurusu gerekir. Garantör; banka kural olarak ödemeyi yaptıktan sonra, varsa aradaki karşılık ilişkisine dayalı olarak lehbara rücu edebilir. Bu itibarla meri teminat mektubu garantör bankaya doğrudan bir alacak hakkı sağlamayıp, önce ödeme yükümlülüğü getirmekte ve ödemediği sonra bir rücu alacağı hakkı sağlamaktadır.²

- Banka, muhataba karşı asıl borçlu olan lehbarın borcunu taahhüt etmektedir. Banka, teminat mektubu ile belirli ve bağımsız bir riski garanti eder. Bu risk gerçekleşirse, gerçekleştiği ölçüde sorumludur. Bu itibarla, bankanın borcu sebebe bağlı olup, soyut bir borç taahhüdü değildir. Bu nedenle de teminat mektubu kıymetli evrak niteliğinde bir belge değildir. Bu halde teminat mektubu ile güvence altına alınan riskin gerçekleşmediği, dolayısıyla da yapılan ödeme talebinin hakkın kötüye kullanılması niteliğinde olduğu aşikârdır.³

Söz konusu karar özetlerinden de anlaşılacağı üzere, garantör hizmeti borçlunun kredi kullanımından kaynaklanan "borç ödeme fiilini" gerçekleştirememesi durumunda, garantör kredi veren bankaya veya kuruma garantör sıfatı ile borç tutarını ödedikten sonra bu tutarı borçluya rücu edebilir.

Sonuç olarak, garanti konusu işlemdeki risk gerçekleşmediğinde "garanti hizmeti" ödemeleri "hizmet" ödemesi ve "ticari kazanç" olarak değerlendirilmelidir. Çünkü aşağıdaki nedenlerle verilen hizmet bir borca dayanmamaktadır.

- Söz konusu garantörlük hizmet bedelinin bir alaktan kaynaklanmadığı,
- Kamu/özel sektör menkul kıymet vb ile bir ilgisini olmadığı,
- Türk hukuk normlarına göre alacak ilişkisinden kaynaklanan faiz olmadığı.

İç Mevzuatta Garanti Ödemesi ile Çifte Vergilendirme Anlaşmalarındaki Hükümleri

Çifte vergilendirmeyi önleme anlaşma hükümlerine bakıldığında, "kaynak ülke" olarak gelirleri üzerinden vergileme sırasında zaman

zaman gerek mükelleflerin gerekse vergi uygulamalarıyla ilgili görevlilerin, uygulamada iç mevzuat hükümlerine ilave olarak Türkiye'nin imzaladığı ve yürürlüğe girmiş olan çifte vergilendirme anlaşma hükümlerini de dikkate almaları gerektiği hükmüne bağlanmıştır. Bu hükümlere uyulmaması durumunda, kaynak ülke ve kazanç sahibinin mukim olduğu her iki devlette vergilemeye tabi tutulan bir kazanç, söz konusu kazanç sahibi şirketin mukim olduğu devlette, kaynak ülkede yapılan kesintilerin mahsubunun kabul edilmeyecek olması nedeniyle mukim olunan devlette mükerrer vergileme ile sonuçlanmaktadır.

Ancak gerek yerel vergi mevzuatı gerek çifte vergilendirme ile ilgili OECD Rehberi ile ilgili yorumlar dikkate alındığında, garantörün gayrinakdi teminat vermesi karşılığı ödenen "garanti hizmet" ücretinin stopaja tabi tutulabilmesi için borç alanın nakdi sermaye ile temsil edilebilen bir kaynak sağlaması gerekmektedir.

Bu bilgiler ışığında Türkiye kaynaklı gelirin yerel mevzuata göre ikrazat geliri olarak değerlendirilmesinin mali düzenlemelere göre doğru olmadığı ve aksine garanti hizmeti karşılığı ödemelerin çifte vergilendirme anlaşmaları kapsamında "ticari kazanç" olarak dikkate alınması gerektiği kanaatindeyiz.

Yargı Mercilerine Yansıyan Uyuşmazlıklarda Verilen Bir Karar Var mı?

Bazı kurumlar tarafından ihtirazi kayıtla verilen beyannameler sonucunda yapılan yargı başvurularında Vergi Mahkemeleri tarafından verilen kararlarda yargının görüşü Vergi İdaresi lehine ve İdare'nin yaklaşımı ile paralellik arz etmektedir. Ancak söz konusu kararlar Danıştay nezdinde temyiz edilmiş olup, henüz karara bağlanmamıştır. Bu yaklaşıma yukarıda açıklanan gerekçelerle katılamıyoruz.

Sonuç olarak, "garanti hizmeti" karşılığında yapılan ödemelerin "ihtirazi kayıt" ile beyan edilerek yargıya intikal ettirilmek suretiyle yargı kararlarının müstakar hale gelmesi sağlanmalıdır.

Abdulkadir Kahraman

Vergi Bölüm Başkanı, Şirket Ortağı
Yeminli Mali Müşavir

T: +90 216 681 90 04

M: +90 533 294 97 24

E: akahraman@kpmg.com

² Yargıtay 19. Hukuk Dairesi'nin E. 2011/907, K. 2011/3722 ve 3.3.2011 tarihli Kararı.

³ Yargıtay 11. Hukuk Dairesi'nin E. 2007/5679, K. 2007/8483 ve 4.6.2007 tarihli Kararı.

Kontrol Edilen Yabancı Kurum Kazançlarının Vergilendirilmesi

(CFC-Controlled Foreign Company)

Timur Çakmak

Kontrol edilen yabancı kurum (KEYK) ile ilgili vergi düzenlemeleri düşük vergi kapasitesi bulunan ülkelerdeki imkânlar kullanılarak vergi ertelemesini sınırlandırmak amacıyla getirilmiştir. Söz konusu bu vergi ertelemesinin bir şekilde önüne geçmek amacıyla ilk uygulamalarını 1962 yılında ABD’de ve arkasından İngiltere, Almanya ve Japonya’da gördüğümüz KEYK uygulaması konusunda Türkiye de ilk düzenlemeyi 2006 yılında yeni kurumlar vergisi kanunu düzenlemesi ile yapmıştır.

KEYK İLE İLGİLİ YASAL DÜZENLEMELER

Türkiye’de KEYK konusundaki ilk düzenleme 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu’nun 7. maddesiyle vergi mevzuatına dahil edilerek, 1.1.2006 tarihinden itibaren yürürlüğe girmiştir. Akabinde Gelir Vergisi Kanunu’ndaki paralel düzenlemeler 1.1.2007 tarihi itibarıyla yürürlüğe girmiş ve vergi kanunlarındaki bütünlük sağlanmıştır.

A- Kurumlar Vergisi Kanunu Açısından KEYK

KEYK Kurumlar Vergisi Kanunu’nun 7. maddesinde düzenlenmiş olup, düzenlemenin temeli gelirleri pasif nitelikli yurt dışı iştiraklerin Türkiye’de mukim ortaklarından kontrol gücüne sahip ortaklarının kâr dağıtımını yapmaması da iştirak kazanç elde ettiği varsayımına dayanmaktadır.

KEYK Şartları Nelerdir?

KVK 7. maddesinde tam mükellef gerçek kişi ve kurumların doğrudan veya dolaylı olarak ayrı ayrı ya da birlikte sermayesinin, kâr payının veya oy kullanma hakkının en az %50’sine sahip olmak suretiyle kontrol ettikleri yurt dışı iştiraklerinin kurum kazançları, dağıtılın veya dağıtılmasın aşağıdaki şartların birlikte gerçekleşmesi halinde, Türkiye’de kurumlar vergisine tabi tutulacağı belirtilmiştir. Yurt dışı iştirakin kontrol edilen yabancı kurum olup olmadığının tespitinde ise kontrol oranı olarak ilgili hesap dönemi içinde herhangi bir tarihte sahip olunan en yüksek oranın dikkate alınması gerekmektedir. Dolayısıyla vergilendirme dönemi sonlarında kontrol oranı %50’nin altına düşse dahi dönem içerisinde herhangi bir tarihte %50’nin geçilmesi (%50 dahil) “kontrol şartı” için yeterli bulunmaktadır.

Ancak yurt dışı iştirakteki iştirak payının (sermaye, kâr payı veya oy kullanma hakkının) tamamının, yurt dışı iştirakin hesap döneminin kapanmasından önce herhangi bir tarihte muvazaa olmaksızın elden çıkartılmış olması halinde, kontrol edilen yabancı kurum hükümleri uygulanmayacaktır.

Kontrol edilen yabancı kurum aşağıdaki gibi tanımlanmış bulunmaktadır:

Tam mükellef gerçek kişi ve kurumların;

- Doğrudan veya dolaylı olarak ayrı ayrı ya da birlikte,
- Sermayesinin, kâr payının veya oy kullanma hakkının en az %50’sine sahip olmak suretiyle kontrol edilen
- Yurt dışı iştirakler.

Kontrol edilen yabancı kurum bu şekilde tanımlandıktan sonra KVK’nin 7. maddesinde 3 ayrı şart yer almaktadır. Bunlar sırasıyla:

1- Yurt dışı iştirakin toplam gayrisafi hasılatının %25 veya fazlasının faaliyet ile orantılı sermaye, organizasyon ve eleman istihdamı suretiyle yürütülen ticari, zirai veya serbest meslek faaliyeti **dışındaki** faiz, kâr payı, kira, lisans ücreti, menkul kıymet satış geliri gibi **pasif nitelikli** gelirlerden oluşması,

2- Yurt dışındaki iştirakin ticari bilanço kârı üzerinden %10’dan az oranda gelir ve kurumlar vergisi benzeri toplam vergi yükü taşıması,

3- Yurt dışında kurulu iştirakin ilgili yıldaki toplam gayrisafi hasılatının 100.000 TL karşılığı yabancı parayı geçmesi. Bu şekilde belirlenen şartlar KEYK için birlikte aranmaktadır.

Pasif Gelir Ne Anlama Gelmektedir?

KEYK düzenlemeleri ile pasif gelir ibaresi ilk defa vergi kanunlarında yer almıştır. Pasif gelir bahse konu fıkrada kısaca sayılmış ancak gelir unsurları itibariyle bir sınırlandırmaya gidilmemiştir. Uygulama ile ilgili açıklamaların yer aldığı 1 Seri No'lu KVK Genel Tebliği ile, Kanunda belirtilen "faiz, kâr payı, kira, lisans ücreti menkul kıymet satış geliri" ibarelerinin yanı sıra yurt dışı iştirakin faaliyeti ile orantılı olmayan sermaye, organizasyon ve eleman istihdamı suretiyle elde edilen ticari, zirai veya serbest meslek faaliyetlerinden elde edilen gelirler de pasif nitelikli gelir sayılmak suretiyle pasif nitelikteki gelir kavramının kapsamı oldukça genişletilmiştir.

Bununla birlikte, ilgili maddede belirtilen lisans ücreti veya kira ibaresine benzer nitelikteki patent, marka, desen veya modelin, planın gizli formül veya üretim yönteminin veya sınai, ticari veya bilimsel tecrübeye dayalı kullandırma imtiyazı veya kullandırılma hakkı karşılığı elde edilen gelirler ile yine sınai, ticari ve bilimsel teçhizatın kullandırma imtiyazı veya kullandırılması karşılığında elde edilen gayrimaddi hak niteliğindeki gelirleri de pasif karakterli gelir olarak saymak mümkündür.

%10 Oranındaki Asgari Vergi Yüğü Nasıl Hesaplanacaktır?

KEYK'nin şartlarından %10'luk asgari vergi yükünün hesaplanmasında KVK'nin Kanun'un 5. maddesindeki açıklamalara göre belirlenecektir.

100.000.TL Gayrisafi Hasılat Karşılığı Yabancı Para Hangi Kura göre Belirlenecektir?

Yurt dışı iştirakin KEYK kapsamında değerlendirilebilmesi için yıllık gayrisafi hasılatın 100.000 TL karşılığı yabancı para üzerinde olması gerekmektedir. Bu tutar hesaplanırken KVK Genel Tebliği ile TCMB döviz alış kurunun esas alınması gerektiği belirtilmiştir.

Tebliğ'de kontrol edilen yabancı kurum şartlarının gerçekleşmesi halinde yurt dışında kurulu iştirakin elde etmiş olduğu kâr, söz konusu iştirakin hesap döneminin kapandığı ayı içeren hesap dönemi itibarıyla tam mükellef kurumların kurumlar vergisi matrahlarına (ve geçici vergi dönemleri itibarıyla da geçici vergi matrahlarına) hisseleri oranında dahil edilmesi gerekmektedir. Dolayısıyla, örneğin; KEYK kurum hesap dönemi 31/12/2012 tarihi itibarıyla kapandığı dikkate alınır, tam mükellef kurum sahip olduğu KEYK kapsamındaki iştirakine isabet eden kazancını, hem 2012 yılı kazancına ilişkin kurumlar vergisi matrahına ilave etmeli hem de son dönem geçici vergi matrahına dahil etmelidir.

KEYK Zarar Etmişse Ne Yapılmalı?

KEYK zararları KEYK kazancının belirlenmesinde indirim olarak dikkate alınabilirken bu zararların söz konusu kuruma iştirak eden Türkiye'de yerleşik tam mükellef bir kurumun kazancının tespitinde ayrıca dikkate alınabilmesinin mümkün

bulunmamasıdır. Diğer bir anlatımla KEYK uygulaması ancak kontrol edilen yabancı kurumun kârlı olması durumunda söz konusu olabilmektedir.

KEYK'nin Yurt dışında Ödediği Vergilerin Türkiye'de Mahsubu Mümkün mü?

Kurumlar Vergisi Kanunu'na göre yurt dışında ödenen vergilerin Türkiye'de mahsubu mümkündür. Bununla birlikte özellikle mahsup işleminde yurt dışında ödenen verginin tamamının Türkiye'de mahsubu yerine yurt dışındaki elde edilen gelir üzerinden en fazla Türkiye'de ödenecek kurumlar vergisi tutarı kadar verginin mahsubuna izin verildiğine dikkat edilmesi gerekmektedir. Konuyu KEYK açısından ele aldığımızda ise KVK Genel Tebliği uyarınca yurt dışındaki iştirakin bulunduğu ülkede ödemiş olduğu gelir ve kurumlar vergisi benzeri vergilerin, kontrol edilen yabancı kurumun Türkiye'de vergilendirilecek kazancı üzerinden hesaplanan kurumlar vergisinden mahsup edilebilecektir. Mahsuba esas alınacak verginin ise KEYK'nin bulunduğu ülkede ödenen vergi olması şarttır.

KEYK Kâr Paylarının Ortaklara Dağıtılması Durumunda Türkiye'de Vergileme Nasıl Yapılacaktır?

Yukarıdaki bölümlerde açıklanan KEYK şartlarının oluşması halinde KEYK bünyesinde oluşan kâr dağıtılsın veya dağıtılmasın hesap dönemi sonu itibarıyla Türkiye'deki tam mükellef ortağa isabet eden hisse oranında tam mükellef kurumun ilgili yıl kurumlar vergisi

KEY Test Tablosu

	KEYK TEST (Evet Hayır)	TEST -1	TEST-2	TEST-3	TEST-4	TEST-5
1	Yurt dışı İştirak Oranı %50 Oranını Aşıyor mu?					
2	Pasif Gelirin Toplam Hasılat İçindeki Oranı % 25 'i Aşıyor mu?					
3	Yurt dışı İştirakin Vergi Yüğü % 10'un Altında mı?					
4	Yurt dışı İştirakin Toplam Hâsılatı 100.000 TL Tutarını Aşıyor mu?					
5	KEYK Şartları Var mı?					

matrahına eklenerek vergilendirilecektir. Bununla birlikte KEYK kazancı vergilendikten sonra KEYK, ortaklarına kâr payı dağıtımında bulunduğu Kanun'da belirtildiği üzere, elde edilen kâr paylarının vergilenmemiş kısmı kurumlar vergisine tabi tutulacaktır. Diğer bir anlatımla, daha önce vergilendirilen (31.12.2012 itibarıyla KEYK kapsamında vergilenen kazancı) KEYK kazancının fiilen dağıtılması halinde (31.12.2012 itibarıyla KV'ye tabi tutulan kazancı 2014 yılında Türkiye'de bulunan tam mükellef kuruma ödenmesi) KEYK kapsamında vergilenen kazancı 2012 yılı kazancı içerisinde vergilenen kazanç isabet eden, elde edildiği varsayılan kâr payları ikinci bir kez Türkiye'de kurumlar vergisine tabi tutulmayacaktır.

B- Gelir Vergisi Kanunu Açısından KEYK

Tam mükellef gerçek kişiler açısından KEYK uygulaması 1.1.2007 tarihinden itibaren yürürlüğe girmiş olup, GVK'nin 75. maddesinin ikinci fıkrasının 2. bendinde yapılan değişiklik ile, KVK'nin 7. maddesindeki şartların birlikte gerçekleşmesi halinde, Türkiye'de yerleşik gerçek kişilerin doğrudan veya dolaylı olarak ayrı ayrı ya da birlikte sermayesinin, kâr payının veya oy kullanma hakkının en az %50'sine sahip olmak suretiyle kontrol ettikleri yurt dışı iştiraklerinin kazançlarının dağıtılın veya dağıtılmasın, iştirakin hesap döneminin kapandığı ayı içeren yıl itibarıyla dağıtılan kâr payı sayılacağı belirtilmiş ve Türkiye'de vergilendirilmiş kazancı iştirak tarafından sonradan dağıtılması durumunda, elde edilen kâr paylarının vergilendirilmiş kısmının bu tutardan indirileceği hüküm altına alınmıştır. Böylece, uygulama açısından tam mükellef kurumlar ile tam mükellef gerçek kişiler açısından ortaya çıkan vergi uygulamasındaki büyük bir farklılık giderilmiştir.

C-KEYK Müessesesinin Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşmaları (ÇVÖA) Açısından Değerlendirilmesi

Genel olarak ÇVÖ Anlaşmalarının uygulaması ile KEYK uygulamaları kıyaslandığında OECD yaklaşımı KEYK uygulamalarının Anlaşma hükümlerinden etkilenmeden uygulanabileceği yönündedir. Dolayısıyla OECD ülkelerinin uygulamalarına bakıldığında KEYK kurallarının kesin bir şekilde ÇVÖ Anlaşma hükümlerinden ayrı ele alındığı ve ÇVÖA hükümleri ile çatışmadığı görülmektedir. Ülkemizdeki KEYK uygulamasının ÇVÖ Anlaşmaları karşısındaki durumu yine KVK Tebliği'nde açıklanmıştır.

Bununla birlikte KEYK kapsamına girsin veya girmesin Türkiye ile ÇVÖ Anlaşması bulunan bir ülkedeki bir iştirakin Türkiye mukimi gerçek veya tüzel kişilere kâr dağıtım yapması halinde Anlaşmaların Temettüleri ile ilgili maddeleri normal olarak uygulanacaktır. KEYK uygulamaları çifte vergilendirmenin önlenmesinde MAHSUP veya İSTİSNA yönteminin kullanımına göre değişmektedir. MAHSUP yönteminin geçerli olduğu ülkeler tarafından daha önce KEYK kapsamında vergilendirilen yurt dışı iştirak edilen kurum tarafından kâr payı dağıtılması ve dağıtılan kâr payının aynı ülke tarafından vergilendirilmesi durumunda, ilgili ülke ile Türkiye arasındaki ÇVÖ Anlaşması hükümleri ile KVK'nin 33. maddesi hükümlerine göre mahsup işlemi yerine getirilecektir. Bununla beraber Tebliğ'de belirtildiği gibi, mahsup sonrasında arta kalan bir tutarın mevcut olması halinde, daha önce kontrol edilen yabancı kurum kazancı olarak vergiye tabi tutulmuş bulunan kazanç üzerinden hesaplanıp ödenen kurumlar vergisinin söz konusu kâr payına atfedilen kısmının da kalan tutar üzerinden mahsup edilmesi gerekmektedir. Mahsup edilemeyen kısım, kâr payının Türkiye'ye getirilmiş olması kaydıyla iade edilebilecektir.

İSTİSNA yönteminin geçerli olduğu hallerde ise yine ÇVÖ Anlaşmaları hükümlerine göre yurt dışı KEYK tarafından dağıtılan bir kâr payı Türkiye mukimi ortağın kurumlar vergisi kazancına eklenmeyecektir. Bununla birlikte Tebliğ'de belirtildiği üzere Anlaşma hükümlerine göre istisna edilen bu tür kâr paylarının daha önce KEYK kazancı olarak Türkiye'de vergilendirildiği durumlarda ise söz konusu bu kazançların istisna olması nedeniyle, Türkiye'ye getirildiğinde bu kâr paylarına isabet eden ve daha önce KEYK kazancı üzerinden alınan vergiler ilgili tam mükellef kuruma iade edilebilecektir.

KEYK Testi Nasıl Yapılır?

KEYK Testini yukarıdaki sorular ile yapmak mümkündür. Buna göre bütün cevaplar evet ise KEYK kazancını Türkiye'de beyan etmek gerekiyor.

Yukarıda yer alan test alternatiflerinde sadece Test-1 sonuçları KEYK'in varlığına işaret ederken, diğer 4 Test KEYK varlığına delil teşkil etmemektedir.

KEYK uygulaması gerek kurumlar vergisi mükellefleri gerekse gelir vergisi mükellefleri açısından birçok özellik arz eden durumu içermektedir. Özellikle konunun Türkiye'nin akdetmiş olduğu çifte vergilendirmeyi önleme anlaşmaları kapsamında ele almak ayrı bir önem taşımaktadır. Bu amaçla tam mükelleflerin yurt dışı yapılandırılmalarını KEYK düzenlemelerini dikkate alarak iyi analiz etmelerini tavsiye ediyoruz.

Timur Çakmak

Vergi, Şirket Ortağı

T: +90 216 681 90 00

M: +90 530 954 64 09

E: tcakmak@kpmg.com

İki Kolu Ateşten Gömlek: Transfer Fiyatlandırması ve Gümrük Düzenlemeleri

Murat Palaoğlu

Uluslararası Ticarete Transfer Fiyatlandırmasından Gümrük Uygulamalarına:

Günümüzde küresel ticarete çok uluslu şirketler, hem sayı hem de ticaret hacmi bakımından etkinliklerini gittikçe artırmakta ve küresel yapılanma sayesinde rekabet avantajı elde etmeyi hedeflemektedir. Söz konusu yapılanma çoğunlukla bir katma değer zinciri şeklinde ortaya çıkmakta ve grup yapılanması kapsamında değişik ülkelerde değişik fonksiyonları gerçekleştiren ve belirli faaliyet alanlarına odaklanan şirketler kurulmaktadır.

Hakan Uçak

İşte bu noktada, grup içerisinde faaliyet gösteren şirketlerin zincir içerisinde yarattıkları katma değer ve bu katma değer ile birlikte toplam gelir dağılımının belirlenmesi önem arz etmektedir. Diğer bir anlatımla, grup içerisinde yer alan her bir şirket, yürüttüğü faaliyet, üstlendiği risk ve sahip olduğu varlıklar ile uyumlu bir şekilde gelirden pay almalı ve bu şirketlerin fiyatlandırma modeli bu şekilde belirlenmelidir. OECD'nin kuralları belirlemede öncülük ve rehberlik ettiği transfer fiyatlandırması düzenlemeleri de aynı amacı hedeflemekte olup, esasen vergi matrahının aşınmaması için getirilmiş düzenlemeleri içermektedir.

Murat Kılıç

Dünya ticaretinin artması sonucunda, çok uluslu şirketler üretimlerini göreceli olarak düşük maliyetli ülkelere aktarmakta, üretim sonucunda elde edilen ürünleri dış ticaret kanalı ile farklı ülkelere satış amacıyla gönderebilmektedir.

Bu bağlamda, çok uluslu şirketlerin grup içinde yapmış olduğu ticarete konu eşyanın kıymeti, transfer fiyatlandırmasını ilgilendirdiği kadar gümrük ve dış ticaret uygulamalarını da ilgilendirebilmektedir.

İlişki içerisinde bulunan firmaların yapmış olduğu dış ticaret işlemlerine konu eşyanın fiyatına yönelik gerek geçmişe gerekse geleceğe yönelik düzenlemeleri ve düzeltmeleri, gümrük ve dış ticaret uygulamalarını da etkileyecektir. Zira ticaret konusu eşyanın fiyatındaki değişimler, ithalde tahsil edilen vergilerin matrahını değiştirmektedir.

Transfer Fiyatlandırması Kapsamında Geçmişe Yönelik Fiyat Düzenlemelerinin Gümrük Uygulamalarında Yol Açtığı Sorunlar

Transfer fiyatlandırması dolayısıyla geçmişe yönelik fiyat düzenlenmesi alacak notu (credit note) ve borç notu (debit note) şeklinde gerçekleşebilmektedir. Alacak notu düzenleyen firmalar, yapmış oldukları satış veya hizmetlerden yararlanan firmalara bir indirim sağlamaktadır. Borç notunda ise tersi bir durum söz konusu olacaktır. Bu bağlamda, borç notu düzenlenmesi durumunda mal veya hizmetin kıymetinde ekstra bir artış durumu söz konusu olacaktır.

Dış ticaret yapan çok uluslu şirketlerin transfer fiyatlandırması kapsamında geçmişe yönelik fiyat düzenlemelerine gitmesi durumunda gümrük tekniği açısından birtakım sorunlar yaşanabilmektedir.

Şöyle ki; vergi idaresinin daha önce verdiği ve süreklilik kazanan görüşüne göre yurtdışından yapılan alımlara ilişkin daha sonra gelen ve alıcı lehine düzenlenen alacak dekontlarının ayrıca KDV'ye tabi olmadığı ve KDV açısından herhangi bir düzeltmeye gerek bulunmadığı belirtilmişti. Ancak 2012 Temmuz'da verilen bir özalgede, fiilî ithal tarihinden sonra transfer fiyatlandırması düzeltmesi çerçevesinde lehte bir fiyat indirimi yapılması halinde, yapılan indirimlerin işlemin matrahında değişiklik meydana getirdiği ve bu değişikliğin KDVK 35. maddesi hükümlerine göre düzeltilmesi gerektiği belirtilmiştir. Bu kapsamda, malların ithali sırasında ödenen KDV tutarlarının indirim konusu yapıldığı düşünülürse, mal bedelinde meydana gelen değişikliğe ilişkin indirim tutarları da düzeltilenektir denilmektedir.

Söz konusu uygulama nedeniyle şirketler zaten gümrükte ödedikleri ve daha sonra indirim konusu yaptıkları KDV'ye ilişkin indirim hakkını kaybetmekte ve uygulamada söz konusu KDV'nin Gümrük İdaresi'nden iade alınmasının çok mümkün olmaması nedeniyle, mükellef üzerinde malın KDV'si kadar ilave bir finansal yük oluşmasına yol açabilmektedir. Söz konusu uygulamanın mükellef nezdinde bariz bir haksızlığa neden olduğunu düşünmekle birlikte, mükelleflerin dönem sonu gelmeden düzenli olarak bütçe-gerçekleşen takibi yapmalarının faydalı olacağını hatırlatmak isteriz.

Bunun yanında, transfer fiyatlandırması kapsamında geçmişe yönelik fiyat düzenlemesi debit note gibi ithalat

sonrasında eşyanın gümrük kıymetini artıran bir uygulama sonucunda yapılıyorsa, ithalat anında gümrük idaresine beyan edilen ve ithalat vergilerinin matrahı olan gümrük kıymeti değişecektir.

Bu durumda debit note ödemelerinin gümrük idaresine beyan beyan edilmesi gerekecektir. Fiyat düzeltmelerine konu olan eşyanın ithalinde kıymetin ileride değişeceğine ilişkin bir açıklama yapılmaması durumunda; bu giderin beyan edilmesi esnasında firmalar açısından cezai bir risk de oluşabilmektedir.

Transfer fiyatlandırması kapsamında, *credit note* yoluyla indirim sağlaması durumunda, ithal anında fazla ödenen verginin iadesi noktasında firmalar sorun yaşamakta; *debit note* yoluyla aleyhe fark olması durumunda ise eksik ödenen ithalat vergileri nedeniyle cezai bir risk ile karşı kaşıya gelebilmektedirler.

Transfer Fiyatlandırması Kapsamında Geleceğe Yönelik Fiyat Düzenlemelerinin Gümrük Uygulamalarında Yol Açtığı Sorunlar

Geçmiş dönemler ve/veya mevcut dönem fiyatlarının uygulanması nedeniyle emsal kârlılık oranlarına ulaşamaması halinde yapılan alımlar transfer fiyatlandırması açısından risk oluşturabilmektedir ve bu risk sonucunda mükellefler kurumlar vergisi tarhiyatı, indirim KDV'nin reddi ve transfer fiyatlandırması yoluyla kâr dağıtım stopajı gibi olumsuz durumlarla yüz yüze gelebilecektir.

Söz konusu durumun düzeltilmesi yukarıda açıkladığımız geçmişe yönelik fiyat düzeltmeleri ile mümkün olup, şirketler bu durumun ileride tekrar etmemesi ve transfer fiyatlandırması açısından mevzuata uygunluğun sağlanması için sonraki dönemlerde uygulanacak mal bedellerinde değişikliğe gidebilmektedir.

Ancak, transfer fiyatlandırması kapsamında geleceğe yönelik fiyat düzenlemeleri, ithalat bedelini ve dolayısıyla ithal anında tahsil edilen gümrük vergilerini ilgilendirdiği için, özellikle radikal fiyat değişiklikleri ithalat esnasında firmalara sorun yaratabilir. Şöyle ki; ithalat konusu eşyanın kıymetinin düşürülmesi noktasında gümrük idaresince yükümlüsü tarafından beyan edilen bu kıymet kabul görmeyebilir. İlişkili firmaların yapacağı fiyat düzenlemelerine gümrük idaresi şüphe ile yaklaşabilmektedir, çünkü taraflar arasındaki ilişkinin eşyanın gümrük kıymetini etkilememesi gerekmektedir.

Diğer yandan transfer fiyatlandırması kapsamında, ithalat konusu eşyanın fiyatında yukarı yönde yapılacak düzenleme yine gümrük tarafında sorunlara neden olabilir. Böyle bir durumun varlığında, yüksek beyan edilen kıymet gümrük idaresince kabul görebilmekle birlikte, geçmişte yapılan ithalatlardaki nispeten düşük fiyatlar bu yönü ile sorgulanabilir. Gümrük idaresi tarafından yapılan incelemede, cari ithalat fiyatları ile eski fiyatların karşılaştırılması ve cari dönem kıymeti esas alınarak geçmişe yönelik olarak cezai bir şekilde tahsil edilmesi riski oluşabilecektir.

Yukarıda yer alan açıklamalarımızdan da görüleceği üzere; transfer fiyatlandırması kapsamında geleceğe yönelik fiyat düzeltmeleri vergi idaresince kabul görse dahi, gümrük idaresi tarafından kabul görmeyebilecektir.

Transfer fiyatlandırması kapsamında, firmaların iştirakleri veya bağlı bulunduğu kurumlar ile yapmış olduğu ticarete alım satım konusu eşyanın gerçek değerini yansıtmaması gerek dâhili vergiler gerekse de ithal anında tahsil edilen vergiler açısından önem arz etmektedir.

Her iki taraftaki düzenlemeleri aynı anda karşılamak noktasında sorunlar ortaya çıkabilmekte olup, verilecek stratejik kararlarda alınan risklerin ve alternatif maliyetlerin öngörülmesinde fayda olduğu düşünülmektedir.

Özellikle çok uluslu şirketlerin transfer fiyatlandırması kapsamında yaptıkları fiyat düzenlemeleri gümrük uygulamalarında birtakım riskler barındırmakta olup, dış ticaret yapan uluslararası şirketlerin transfer fiyatlandırması kapsamında yapacağı fiyat düzenlemelerinde uygulamaların gümrük boyutunu ve etkilerini de dikkate almaları gerekmektedir.

Murat Palaoğlu

Gümrük ve Dış Ticaret, Direktör

T: +90 0216 681 91 62

M: +90 533 280 50 84

E: mpalaoglu@kpmg.com

Hakan Uçak

Gümrük ve Dış Ticaret, Müdür

T: +90 0216 681 91 07

M: +90 530 035 38 84

E: hucak@kpmg.com

Murat Kılıç

Vergi, Müdür

T: +90 0216 681 91 70

M: +90 533 296 64 14

E: mkilic@kpmg.com

Transfer Fiyatlandırması Formunun Doldurulmasında Dikkat Edilecek Hususlar

Bilindiği üzere yürürlükte bulunan Kurumlar Vergisi Kanunu'nda yer alan transfer fiyatlandırmasına ilişkin hükümler ile transfer fiyatlandırmasına ilişkin alt mevzuat kapsamında kurumların Kurumlar Beyannamesi verilirken doldurması gereken EK-2 adlı form yıllık transfer fiyatlandırmasına ilişkin bazı bilgi ve bildirimlerin istendiği bir form olup, söz konusu formun doldurulmasına ilişkin açıklama ve hatırlatmalar yazımızın konusunu oluşturmaktadır.

Murat Kılıç

EK 2 formu uzun bir zamandır uygulamada olsa da formun doldurulması konusunda halen bazı tereddütlerin mevcut olduğu görülmektedir. Bu formun kayıtlara ve gerçeklere uygun doldurulması mükellefler için çok önemli olup formda beyan edilen tutarlardan ve yöntemlerden hareketle Vergi İdaresi şirketler hakkında bilgi sahibi olmakta ve gerektiğinde konuya dair daha detaylı araştırma ve sorgulama yapabilmektedir.

Ayrıca işlemlere ait transfer fiyatlandırması yöntemlerinin de transfer fiyatlandırması raporu ile uyumlu olması gerekmektedir. Dolayısıyla transfer fiyatlandırması formunun doldurulmasında karşılaşılan birkaç önemli noktadan bahsetmek faydalı olacaktır. Karşılaşılan tereddütlerin sınıflandırılması neticesinde aşağıdaki konuların öncelikle dikkat edilmesi gereken hususlar olduğu görülmektedir;

- Transfer fiyatlandırması formunda hem yurtiçi hem de yurt dışı ilişkili işlemler dahil edilmelidir.
- Form doldurulmadan önce ilgili hesap döneminde ilişkili şirketler ile yapılan tüm işlemler tespit edilmelidir. Söz konusu bilgiler genellikle şirketlerin sistemlerinden rahatlıkla alınmakta olup cari hesaplar, gelir/gider muavinleri ilişkili işlemlerin tespitinde yararlı olmaktadır. İşlemleri rutin olmayan ve çok sayıda ilişkili şirketi olan mükelleflerin sistemlerinin ilişkili kişileri tanımlamaya ve ilişkili işlem raporu almaya imkân sağlaması önemli bir avantaj olacaktır.
- Alım ya da satım tutarları KDV ve ÖTV gibi vergiler hariç; iade iskonto ve diğer indirim sonrası net tutarlar olmalıdır.
- İşlem tutarları faturalanmış tutarlar olmalı, ancak ilişkili şirketlerden alınacak ya da ilişkili şirketlere kesilmesi gereken faturalar için karşılık ayrılmış ve söz konusu karşılıklara ait faturalar kurumlar vergisi beyannamesi verilme süresine kadar gelmişse söz konusu karşılık bedeli de ilgili yıl formuna dahil edilmelidir.
- İlişkili işlemlerde değerlendirme sonucu oluşan kur farkları dikkate alınmazken, eğer faturalanmış kur farkı gelir/gideri varsa bu tutarlar da ilişkili işlem tutarına dahil edilmelidir.

- Aynı şekilde ilişkili taraflardan transfer fiyatlandırması politikası gereği fiyat düzeltmesine ilişkin fatura/credit note/debit note alınmışsa, söz konusu düzeltme bedelleri de alım ya da satım tutarından düşüldükten sonra net tutar olarak yazılmalıdır.

- Aylık, üç aylık ya da yıllık dönemlerde rutin olarak ve sözleşmeye bağlı olarak yansıtılan hizmet bedellerinin Diğer altında Grup içi hizmetler bölümünde belirtilmesi uygun olabilecektir.

- İlişkili şirketlere yapılan bire bir masraf yansıtımalarının "Diğer"/"Diğer İşlemler" altında yazılması uygun olacaktır.

- İlişkili taraflar ile olan finansal kiralama işlemlerinin "Mali İşlemler" altında gösterilmesi uygun olacaktır.

- Normal şirketler için "Mali İşlemler" genellikle grup içi kredi/ödünç para/gayrinakdi kredi veya mevduat işlemlerinden oluşmaktadır. Dönem içinde kredi alınıp geri ödendiye ve dönem sonu kredi bakiyesi mevcut değilse; anapara tutarına alınan kredi tutarı, faiz kısmına ise ödenen ve tahakkuk eden faiz tutarı yazılmalı; eğer dönem sonunda kredi geri ödenmemişse anapara tutarına kredi dönem sonu bakiyesi, faiz kısmına ise ödenen ve tahakkuk eden faiz tutarı yazılmalıdır; Ayrıca eğer örtülü sermaye hesabında borçlanma (ticari teamüller dışında) olarak değerlendirilen ilişkili şirket cari hesabı varsa bu tutarların da ödünç para kısmında gösterilmesi gerekmektedir.

Mevduatlar için ise durum biraz daha farklıdır; çoğunlukla aynı tutar sürekli bağlanıyorsa, ortalama mevduat tutarının anapara olarak belirtilmesi uygun olacak, faiz geliri ise elde edilen faiz tutarı artı tahakkuk eden faiz tutarı olarak değerlendirilebilecektir. Gayrinakdi teminat karşılığı ilişkili şirketlerden komisyon geliri elde ediliyorsa ya da komisyon ödemesi yapılıyorsa; anapara tutarı olarak garantör olunan kredi tutarı, sağ tarafına ise alınan/ödenen komisyon tutarı yazılmalıdır. Banka ve finans kuruluşları için mali işlemler kısmı daha karmaşık bir bölüm olarak görülmektedir.

- Transfer fiyatlandırması formunda yer alan örtülü sermaye kısmının ise eğer ilişkili şirketten borçlanma varsa doldurulması gerek. Bu bölümde aktif toplamı; toplam

borçlar ve özsermaye tutarının ilişkili ve ilişkisiz işlem ayrımı yapılmadan şirketin hesap dönemi başındaki, yani bir önceki seneye ait kurumlar vergisi beyannamesi ekinde sunulan bilançodan alınması uygun olacaktır. Toplam faiz giderleri ise ilişkili kişiden temin edilen borçlanma ile ilgili ödenen ve tahakkuk eden tüm faiz giderini, toplam kur farkı gideri ise söz konusu borçlanmaya ait tüm kur farkı giderlerini ifade ediyor. İlişkili taraftan temin edilen borçlanmanın en yüksek tutarı ise örtülü sermaye hesabında nasıl en yüksek bakiyelerin toplamı alınıyorsa burada da aynı mantıkla borçlanmaların en yüksek olduğu tarihteki borçlanma toplamı yazılacaktır.

Yukarıda bahsettiğimiz hususlar formun daha sağlıklı düzenlenmesi açısından önemlidir. Söz konusu noktaların formun doldurulmasında dikkate alınması mükelleflerin işini kolaylaştıracaktır. Mükellefler, beyan ettikleri formlar ile aslında vergi idaresine veritabanı oluşturmak için bilgi aktardıklarını ve bu veri kaynaklarından hareketle ileride transfer fiyatlandırması alanında daha şeffaf ve ulaşılabilir veri erişimi olacağını unutmamalı, bu nedenle formlarını özenle hazırlayarak beyan etmelidirler.

Transfer fiyatlandırması formunun beyan edilmemesi ya da eksik beyan edilmesi her ne kadar yüksek tutarlı para cezalarının kesilmesine yol açmasa da, bu formların eksik ya da yanlış beyan edilmesinin mükellef üzerinde inceleme başlamasına sebebiyet vereceğini hatırlatmak isteriz.

Murat Kılıç

Transfer Fiyatlandırması, Müdür

T: +90 216 681 90 00 - 9170

M: +90 533 296 64 14

E: mkilic@kpmg.com

Gümrükte Güncel

Murat Palaoğlu

1 Ağustos 2012 günü imzalanan “Türkiye Cumhuriyeti ve Kore Cumhuriyeti Arasında Serbest Ticaret Alanı Tesis Eden Çerçeve Anlaşması” ve “Türkiye Cumhuriyeti ve Kore Cumhuriyeti Arasında Mal Ticareti Anlaşması” 23.01.2013 günlü 6390 ve 6391 sayılı Kanunlar ile yürürlüğe girmiştir. Sanayi ürünleri ve tarım ürünleri anlaşma kapsamında yer almaktadır.

1) TÜRKİYE İLE GÜNEY KORE ARASINDAKİ SERBEST TİCARET ANLAŞMASI

Sanayi Ürünlerinin Gümrük Vergisi

Sanayi ürünlerine ilişkin gümrük vergilerinin bir kısmı, anlaşmanın yürürlüğe girmesi ile bir kısmı ise yıllar itibarıyla aşamalı olarak kaldırılacaktır. Anlaşma kapsamında yer alan sanayi ürünlerinin gümrük vergisi 7 yıl sonra tamamen sıfırlanacaktır.

Tarım Ürünlerinin Gümrük Vergisi

Tarım ürünlerine ilişkin gümrük vergilerinin de bir kısmı anlaşmanın yürürlüğe girmesiyle kaldırılacak, bir kısmı ise zaman içerisinde azaltılacak ve mutabakat sağlanması durumunda 10 yılın sonunda tamamen kaldırılacaktır.

Korunma Önlemleri

Ülkemizdeki sektörlerin olumsuz etkilenmesi veya zarar görmesi durumunda, dumping soruşturması veya korunma önlemi soruşturmaları açılabilir ve soruşturma sonucunda anti-dumping vergisi uygulanabilir.

Teknik Düzenlemeler

Taraflar aynı teknik standartların uygulanması konusunda da işbirliğine gideceklerini beyan etmişlerdir. Bu bağlamda, zaman içerisinde benzer standardizasyon kurallarının uygulanması beklenmektedir.

Menşe Kuralları

Anlaşma ekinde yer alan menşe kuralları dâhilinde menşe kazandıracak işlem veya işçiliğe ilişkin kurallar ile menşe tespiti yapılacaktır.

Fırsatlar

Anlaşma ile bu ülke ile ticaret ilişkisi içerisinde bulunanlar için birtakım avantajlar oluşmuştur:

İthalat Odaklı Bazı Avantajlar

- İthalde tahsil edilen gümrük vergilerinin azalması ile birlikte ithalat maliyetlerinin düşmesi, rekabet avantajı ve kârlılığın artması
- Aynı menşe kurallarının uygulanması
- Aynı tarife kurallarının uygulanması
- Ticaret konusu eşyanın teknik standartlarının uyumlaştırılması
- ABD ve AB'nin söz konusu sözleşmeyi daha önceden yürürlüğe koyması nedeniyle oluşan rekabet dezavantajının azalması

İhracat Odaklı Bazı Avantajlar

- Kore Cumhuriyeti'nde Türk menşeli ürünlere ilişkin gümrük vergisi oranlarının düşürülmesi nedeniyle oluşacak rekabet avantajı
- Kore menşeli girdi kullanan imalatçı-ihracatçı firmalarının ithalat maliyetlerinin azalması
- Aynı menşe ve tarife kurallarının uygulanması
- Ticaret konusu eşyanın teknik standartlarının uyumlaştırılması
- AB'nin söz konusu sözleşmeyi daha önceden yürürlüğe koyması nedeniyle oluşan rekabet dezavantajının azalması

2) GÜMRÜK İŞLEMLERİNDE YENİ BİR KOLAYLIK: YETKİLENDİRİLMİŞ YÜKÜMLÜ

Ülkemizin dış ticaret hacmi yıllar itibarıyla artış göstermiş ve 2012 itibarıyla yıllık 400 milyar dolara yaklaşan bir değere ulaşmıştır. Dış ticaret hacmindeki artışa paralel olarak dış ticaret ve gümrük işlemleri ile muhatap olanların sayısı günbegün artış göstermektedir.

Dünya ticaret hacminde yaşanan artış karşısında çok karmaşık bir yapıya sahip olan gümrük işlemlerinin uyumlaştırılması ihtiyacı ortaya çıkmış, uluslararası ticaretin kolaylaştırılması yönünde ülkelerin ortak iradeleri ile gümrük işlemlerinde bir takım yeni uygulamalara gidilmiştir.

Gümrük işlemlerinin kolaylaştırılmasına yönelik önemli bir uygulama olan Yetkilendirilmiş Yükümlü statüsü, dış ticaret yapan kişiler için birtakım yenilikler ve kolaylıklar getirmiş, gümrük idareleri tarafından gerçekleştirilen bazı işlemlerin şirketler tarafından yapılmasının önü açılmıştır.

AB ve başka bazı ülkelerde uygulanmakta olan yetkilendirilmiş yükümlü statüsü, 10.01.2013 tarih ve 28524 sayılı Resmi Gazete ile yayımlanan Gümrük İşlemlerinin Kolaylaştırılması Yönetmeliği'nin yürürlüğe girmesi ile ülkemizde de uygulanabilir olmuştur.

Yetkilendirilmiş Yükümlülük Statüsü

Gümrük işlemlerini gerçekleştiren kişilerin, belli şartlara sahip olması kaydıyla gümrük işlemlerinde birtakım kolaylıklardan yararlanmasını ve bazı konularda yetkilendirilmesini sağlayan bir sistem olan yetkilendirilmiş yükümlülük, mevzuatımıza yeni girmiş olup yaygın bir uygulama alanı bulacağı öngörülmektedir.

Dünya ve ülkemiz dış ticaretinde önemli bir yeri olan Güney Kore ile aramızda imzalanan serbest ticaret anlaşmasının, dış ticaretimize olumlu etkileri olacağı öngörülmektedir.

Gümrük yükümlülüklerini yerine getiren, kayıt sistemi düzenli ve izlenebilir olan, mali yeterliliğe, emniyet ve güvenlik standartlarına sahip bulunan, kendi içerisinde oto kontrol yapabilen ve daha da önemlisi güvenilirliğini ispat eden firmalara Gümrük ve Ticaret Bakanlığı tarafından verilen birtakım imtiyaz ve kolaylık sağlayan statüye **yetkilendirilmiş yükümlü** statüsü denmektedir.

Yetkilendirilmiş Yükümlü Olabilmek için Gerekli Koşullar

Yetkilendirilmiş yükümlü statüsüne sahip olmak isteyen kişilerin birtakım koşulları karşılaması gerekmektedir.

a- Emniyet ve Güvenlik Koşulu –

Yükümlülerin gümrük işlemlerini yerine getirdikleri binaların, depo alanlarının izinsiz girişleri engelleyecek tarzda dizayn edilmesi ve çalışanların güvenilir olması gerekmektedir.

b- Mali Yeterlilik Koşulu – Başvuru sahibinin, taahhütlerini karşılamaya yeterli bir mali durumunun olması gerekmektedir.

c- Ticari Kayıtların Güvenilir ve İzlenebilir Olma Koşulu – Başvuranın ticari ve varsa taşımacılığa ilişkin kayıtlarının gümrük kontrollerinin doğru ve etkin bir şekilde yapılabilmesine elverişli ve eşya hareketlerini gösterecek şekilde izlenebilir ve güvenilir olması gerekmektedir.

d- Güvenilebilirlik Koşulu – Yetkilendirilmiş yükümlülük için başvuran kişilerin gerek Gümrük Kanunu gerekse diğer ceza koyan kanunlara aykırı davranmamış ve belli suçlardan ceza almamış olması gerekmektedir.

Başvuru

Yetkilendirilmiş yükümlü sertifikası başvuruları belirlenen belgeler ile firmanın merkezinin bulunduğu yere en yakın gümrük müdürlüğünün bağlı bulunduğu Gümrük ve Ticaret Bölge Müdürlüğüne yapılır. Başvuru için;

- Başvuru Formu
 - Soru Formu
 - Adli sicil belgeleri/beyan formları
 - SGK ve Vergi Dairelerinden alınacak borcu yoktur belgeleri
 - Mali durumunu gösteren YMM Raporu
 - ISO 9001 ve ISO 27001 Sertifikaları,
- ile müracaat etmek gerekmektedir.

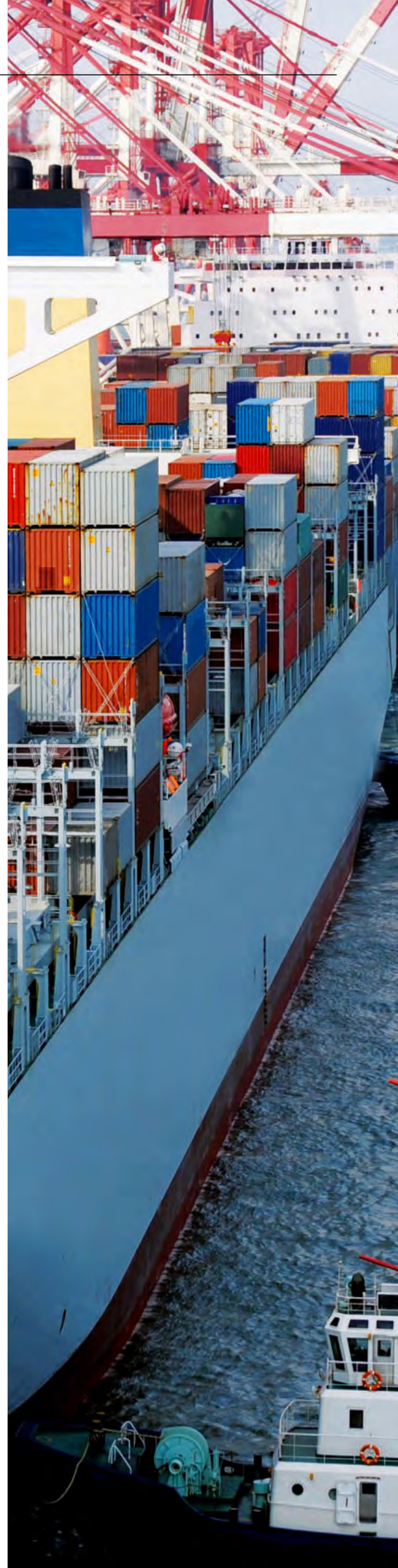
Yetkilendirilmiş yükümlülük statüsü süreye bağlı olmaksızın verilir. Yetkilendirilmiş yükümlülük sertifikası, düzenlendiği tarihten sonraki ilk iş günü geçerli olacaktır. Başvuru niteliklerine sahip olmaya ilişkin vasıfların değişmesi durumunda belge iptal edilir.

Kolaylıklar

Statü sahiplerine tanınan kolaylıkları aşağıdaki gibi özetlemek mümkündür:

a) Basitleştirilmiş Usullere İlişkin Kolaylıklar:

- **İhracatta Yerinde Gümrükleme** – İhracat eşyasının, gümrük idaresine sunulmadan gümrük işlemlerini firmanın kendi tesislerinde yapabilmesi
- **İzinli Gönderici** – Gümrük işlemlerinin firmanın/taşıyıcının kendi tesislerinde yapılarak eşyanın sınıra doğrudan gönderilmesi
- **Teminatlı İşlemlerde Kolaylık** – Götürü ve/veya kısmi teminat verebilme
- **A.TR Dolaşım Belgesi** – A.TR dolaşım belgesi düzenleyebilme
- **Menşe Belgeleri** – Eşyanın kıymetine bakılmaksızın fatura beyanı ve EUR.MED Fatura Beyanı düzenleyebilme
- **Eksik Belgeyle Beyan** – Gümrük idaresine verilen beyanname ve eki belgelerin bir kısmının eklenmemesi
- **Taşıt Üstü İşlemlerden Yararlanma** – Eşya türüne göre herhangi bir sınırlamaya tabi tutulmaksızın gümrük işlemlerinin, eşya taşıttan indirilmeden tamamlanması
- **Diğer Kolaylıklar**
 - Emsal Tahlil Uygulanması
 - Tahlil Sonucu Beklenmeden Eşyayı Teslim Alma

- Konşimentosu İbrahim Edilemeyen Petrol ve Türevlerine İlişkin Teslim Kolaylığı

b) Emniyet ve Güvenliğe İlişkin Kolaylıklar:

- Azaltılmış zorunlu bilgilerden oluşan özet beyan verebilme
- İthalat ve ihracatlarda mavi hatta işlem görebilme
- Daha az belge kontrolü veya muayene
- Belge kontrolü veya muayenede öncelik

Taninan kolaylıklar neticesinde statü sahibi şirketlerin siparişlerini daha kısa süre içerisinde sevk etme, gümrük kontrollerine daha az tabi olma ve öncelikli işlem yapma gibi avantajlar sayesinde daha rekabetçi bir yapıya kavuşacakları öngörülmektedir.

Dış ticaret üzerindeki bazı maliyetlerin ve gümrük işlemlerinde ortaya çıkan zaman kaybının azalması gibi faydalardan istifade etmek için gerekli koşulların karşılanmasının yanında, kazanımların sürdürülebilir kılınması gerekmektedir. Zira yapılan düzenlemelerde şirketlerin gümrük konularında uzman kişileri istihdam etmeleri veya uzmanlardan danışmanlık almaları, iç kontrol sistemlerini oluşturmaları, gerekli kayıtları tutmaları ve sistemlerinin denetime uygun olması konularına yer verilmiştir.

Artan ve daha da artması beklenen dış ticaret hacmi karşısında gümrük işlemlerinde tanınacak kolaylıkların gereği daha da belirginleşmekte ve şirketler için önemi artmaktadır.

Murat Palaoğlu

Gümrük ve Dış Ticaret, Direktör

T: +90 0216 681 91 62

M: +90 533 280 50 84

E: mpalaoglu@kpmg.com

İhracatçıların Unutmaması Gereken Bir İndirim: İhracat Götürü Gideri

Gelir Vergisi Kanunu'nun indirilecek giderlere ilişkin 40/1. maddesinde, "ihracat, yurtdışında inşaat, onarma, montaj ve taşımacılık faaliyetlerinde bulunan mükellefler, ticari kazancın elde edilmesi ve idame ettirilmesi için yapılan genel giderlerine ilaveten bu faaliyetlerinden döviz olarak elde ettikleri hâsılâtın binde beşini aşmamak şartıyla yurtdışındaki bu işlerle ilgili giderlerine karşılık olmak üzere götürü olarak hesapladıkları giderleri de indirebilirler" hükmü yer almaktadır.

Güray Kurşunoğlu

Kanun maddesine bakıldığında, binde 5 nispetindeki indirim hakkının ihracatçılara herhangi bir şarta bağlanmaksızın verildiği görülmektedir. Vergi inceleme elemanları, zaman zaman söz konusu maddeyi götürü gider hakkının kullanılabilmesi için kurumların ihracatla ilgili belgesini temin edemedikleri harcamalarının (kanunen kabul edilmeyen gider) bulunması gerektiği ve indirim hakkının binde 5'lik sınır dahilinde söz konusu belgesi temin edilemeyen harcamaları aşmayacak tutarda kullanılabileceği şeklinde yorumlayabilmektedir.

Oysa, Kanun maddesi, ilgili Genel Tebliğler ve konuya ilişkin yargı kararları incelendiğinde, indirim hakkının herhangi bir belgesiz harcama şartına bağlı kalmaksızın direkt beyanname üzerinde kullanılabileceği sonucuna varılmaktadır.

İşbu yazımızla, mevzuatta yer verilen açıklamalar ve yargının konuya ilişkin yaklaşımı göz önüne alınarak binde 5'lik ihracat götürü giderinin beyanname üzerinde direkt indirimi olanağına dikkat çekilmesi amaçlanmıştır.

Götürü Gidere İlişkin Vergi Usul Kanunu ve Gelir Vergisi Kanunu Hükümleri

Vergi Usul Kanunu'nun 227 ve takip eden maddeleri uyarınca ticari kazancın elde edilmesi ve idame ettirilmesi için yapılan genel giderlerin tevsiki zorunludur. Bununla birlikte, Vergi Usul Kanunu'nun 228. maddesinde, **"vergi kanunlarına göre götürü olarak tespit edilen giderler"** için ispat edici kâğıt aranmayacağı vurgulanmıştır.

Gelir Vergisi Kanunu'nda götürü gider müessesesi ile ilgili benzer bir düzenlemeye baktığımızda, Kanun'un 74. maddesinde gayrimenkul sermaye iradı elde eden mükelleflerin, hâsılatlarının %25'ini götürü olarak indirim konusu yapabileceklerinin belirtildiğini görmekteyiz. Bu usulü seçen mükellefler, gayrimenkul sermaye iratlarının %25'ini götürü olarak, hiçbir belge tevsik etmeden indirim konusu yapabilmektedirler.

Zaten "götürü" kelimesinin manası gereği bu indirim hakkı, yasaların izin verdiği nispette herhangi bir belge şartı aranmaksızın kullanılması gereken bir haktır. Bu aşamada mükelleflerin ihracatla ilgili bir harcamaya maruz kalındığını, bunun işletmenin malvarlığında azalmaya yol açtığını ispat etme ya da tevsik etme gibi bir yükümlülüğü söz konusu değildir.

Konuya İlişkin Genel Tebliğler

İhracat Götürü Gideri uygulamasının ele alındığı **194 numaralı Gelir Vergisi Genel Tebliği'**nde, binde 5 nispetinde hesaplanacak İhracat Götürü Gideri'ne esas ihracat hasılatının ihracat FOB bedeli olacağı vurgusu yapılırken, yine tebliğin 1/5. bölümünde götürü gider olarak hesaplanan giderlerin muhasebeleştirilmesi konusunda aşağıdaki açıklamaya yer verilmiştir.

".....Buna göre, işletmenin yurt dışı faaliyetlerine ilişkin olarak yapılan belgesiz giderlerin de Tekdüzen Muhasebe Sisteminde ilgili gider hesaplarında izlenmesi ve dönem sonunda '690 Dönem Kar-Zarar' hesabına aktarılması gerekir."

194 numaralı tebliğde yer alan bu ilk ifadede, kurumların ihracat götürü giderinden faydalanabilmesi için belgesiz harcamalarının bulunması gerektiği belirtilmektedir.

Ancak, daha sonra yayımlanan **197 Numaralı Gelir Vergisi Genel Tebliği'**nde; *"Bakanlığımız intikal eden olaylardan bazı mükelleflerin belgelendirilmemiş giderlerini, kanunen kabul edilmeyen gider olduğu düşüncesiyle 1995 yılında defterlere intikal ettirmedikleri anlaşılmıştır. Bu durumda olan mükellefler, 1995 yılına mahsus*

olmak üzere ihracat ve yurtdışında yapılan inşaat, onarma, montaj, teknik hizmetler ile taşımacılık faaliyetlerinden döviz olarak elde edilen hasılatın binde beşini aşmamak kaydıyla defterlere intikal ettirmeyen bu giderler için de götürü gider hesaplayabileceklerdir. Bu uygulamadan yararlanmak isteyen gelir vergisi mükelleflerinin, VUK'un düzeltme hükümleri çerçevesinde bağlı bulundukları vergi dairesine başvurmaları halinde, düzeltme talepleri inceleme yapılmaksızın sonuçlandırılacaktır. Kurumlar vergisi mükelleflerince hesaplanan bu götürü gider tutarı, kurumlar vergisi beyannamesinin '58. Diğer İndirimler' sütununda indirim konusu yapılacaktır" açıklamasına yer verilmiştir.

Diğer bir anlatımla, 197 Numaralı Gelir Vergisi Genel Tebliği'nde, 194 No'lu Genel Tebliğin aksine 1995 yılına mahsus olmak üzere ihracat hâsılatının binde beşini aşmamak kaydıyla defterlere intikal ettirilmeyen giderler için götürü gider indiriminden yararlanılabileceği belirtilmiştir.

Götürü Gider Uygulamasına Yargının Yaklaşımı

Gerek vergi mahkemelerinin gerekse Danıştay'ın konuya ilişkin yaklaşımı, ihracat hasılatı üzerinden binde 5'lik götürü gider indiriminin, herhangi bir belgesiz harcamaya şartı aranmaksızın beyanname üzerinde direkt indirim konusu yapılabileceği yönündedir. Hatta son dönemde Danıştay Kararlarının oy çokluğu değil oy birliği ile alınmakta olduğu görülmektedir. Belgesiz harcamaya şartı aranmaksızın binde 5'lik istisnanın tamamından yararlanılabileceğine ilişkin bazı örnek yargı kararları şu şekildedir:

- Danıştay 4. Daire Esas No: 2006/2738 Karar No: 2007/610 Sayılı Kararı
- Danıştay 4. Daire Esas No: 2005/410 Karar No: 2006/1277 Sayılı Kararı
- Danıştay 4. Daire E: 2004/1293 K: 2005/529 Sayılı Kararı
- Danıştay 3. Daire E:2001/1461 K:2002/2186 Sayılı Kararı
- Danıştay 4. Daire E: 2000/1714 K: 2001/291 Sayılı Kararı
- Danıştay 4. Daire E:1999/1118 K:1999/5196 Sayılı Kararı
- Danıştay 4. Daire E: 1999/818 K: 1999/5198 Sayılı Kararı

Öte yandan, 2010 yılı Kurumlar Vergisi Beyannamesi'nde binde 5'lik ihracat götürü gider indiriminin tamamından yararlanabilmek için Kurumlar Vergisi Beyannamesi'ni ihtirazi kayıtlarla vererek dava açan bir mükellefin davalı olduğu idare, mahkemeye sunduğu savunmasında;

ihracat faaliyetinde bulunan mükelleflerin döviz olarak elde ettikleri hasılatın binde beşini aşmamak koşuluyla yurt dışındaki bu işlerle ilgili giderlerine karşılık olmak üzere götürü olarak hesapladıkları giderleri kazançlarından indirebilecekleri hususunda herhangi bir uyuşmazlık yokken, ilgili dönem kurumlar vergisi beyannamesinin "ihtirazi kayıtlarla" verilmesi ve dava konusu yapılmasının anlaşılmadığı, işbu fuzuli davanın esasa girilmeden usul yönünden reddi gerektiği savını ileri sürmüştür. İlgili vergi mahkemesi, 02/02/2012 tarih ve Esas No: 2011/400 Karar No: 2012/74 Sayılı Kararı ile binde 5'lik götürü gider indiriminin beyanname üzerinde tamamının kullanılabileceğini hüküm altına almıştır. Burada davalı idarenin verdiği savunma, içeriği itibarıyla vergi otoritesinin de eski katı tutumunu yavaş yavaş bırakarak yargı kararlarını dikkate almaya başladığı şeklinde yorumlanabilir.

Sonuç

İhracat Götürü Gideri, bilhassa ihracatı ciddi boyutlara ulaşan kurumlar nezdinde hatırı sayılır vergi tasarrufu sağlayabilecek bir indirim kalemidir. Söz konusu indirimden kimi mükelleflerce hiç yararlanılmazken kimi mükellefler ise bu indirimden ancak ihracatla ilgili belgesiz giderlerinin olması halinde faydalanmaktadır. Bunun yanında, beyanname üzerinde indirmek suretiyle binde 5'lik götürü gider indiriminin tamamından faydalanan mükellefler de bulunmaktadır. Danıştay'ın konuyla ilgili olarak tutarlı bir şekilde mükellef lehine vermiş olduğu kararlar göz önüne alındığında, ihracat hâsılatı üzerinden binde 5'lik indirimin tamamından beyanname üzerinde faydalanılmasının önünde hiçbir engel bulunmamaktadır.

Bu yazımız vasıtasıyla, ihracatçılar ve yurtdışında inşaat, onarma, montaj ve taşımacılık faaliyetlerinde bulunan mükellefler için büyük bir avantaj olan götürü gider indirimi müessesesini tekrardan hatırlatmakta fayda görmekteyiz.

Güray Kurşunoğlu

Vergi, Direktör

T: +90 232 464 20 45 - 112

M: +90 533 448 75 75

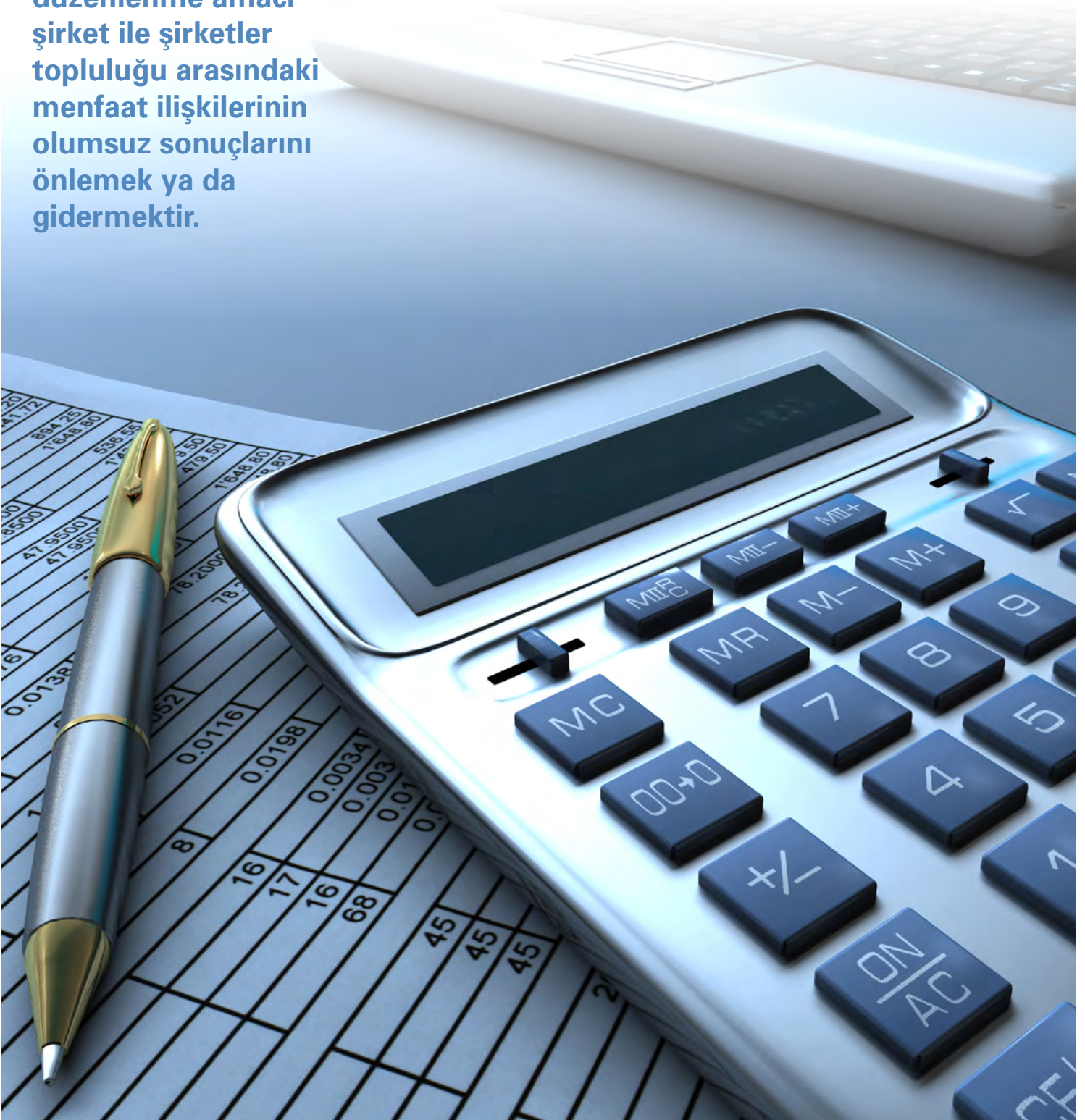
E: gkursunoglu@kpmg.com

Bağlılık Raporları ve Güvence Beyanı

Bağlılık raporunun düzenlenme amacı şirket ile şirketler topluluğu arasındaki menfaat ilişkilerinin olumsuz sonuçlarını önlemek ya da gidermektir.

Şaban Küçük

Şirketler Topluluğu ve Bağlılık Raporu ile ilgili hükümler 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun 195 ve müteakip maddelerinde düzenlenmiştir. Bağlılık raporunun düzenlenme amacı şirket ile şirketler topluluğu arasındaki menfaat ilişkilerinin olumsuz sonuçlarını önlemektir. Bağlı şirketin Yönetim Kurulu tarafından bağlılık raporunun doğru ve dürüst hesap verme ilkelerine göre faaliyet yılının ilk 3 ayı içinde hazırlanması gerekmektedir. Hükümün ihlali 200 günden az olmamak üzere adli para cezası ile cezalandırılır.

Şirketler topluluğuna ilişkin hükümlerin uygulanmasında "yönetim kurulu" terimi limited şirketlerde müdürleri, sermayesi paylara bölünmüş komandit şirketler ile şahıs şirketlerinde yöneticileri, diğer tüzel kişilerde yönetim organını ve gerçek kişilerde gerçek kişinin kendisini ifade eder.

Yeni TTK açısından hakim şirket hakimiyetini bağlı şirketi kayba uğratabilecek şekilde kullanamaz. Ancak, faaliyet yılı içinde kayıplar denkleştirilebilir. Aksi halde bağlı şirketin ortakları ya da bağlı şirketin alacaklıları, hakim şirketten ve bağlı şirketin Yönetim Kurulu üyelerinden zararın tazminini isteyebilir.

Bağlılık raporunun sunulması için öncelikle şirketler topluluğu haritasının çıkarılarak ilişkilerin ve bağlı şirketlerin belirlenmesi ve şirketin, hakim ve diğer bağlı şirketlerle ilişkilerinin belirlenmesi gerekir. Bağlı şirket nezdinde hakim şirketin/teşebbüsün yönlendirmesiyle oluşan kayıpların belirlenmesi ve giderilip giderilmediğinin tespiti yapılarak yıllık faaliyet raporuna yazılacak bağlılık raporunun sonuç bölümünün hazırlanması gerekir.

BAĞLILIK VE HAKİMİYET

Yeni Türk Ticaret Kanunu'na göre;

- Bir ticaret şirketi, diğer bir ticaret şirketinin, doğrudan veya dolaylı olarak;

1. **Oy haklarının** çoğunluğuna sahipse veya,
2. Şirket sözleşmesi uyarınca, yönetim organında karar alabilecek **çoğunluğu oluşturan sayıda üyenin seçimini** sağlayabilmek hakkını haizse veya,
3. Kendi oy hakları yanında, bir sözleşmeye dayanarak, tek başına veya diğer pay sahipleri ya da ortaklarla birlikte, **oy haklarının çoğunluğunu** oluşturuyorsa birinci şirket hakim, diğeri ise bağlı bir şirkettir.

Kanun'da oy haklarının çoğunluğuna doğrudan veya diğer paydaşlarla birlikte sahip olmak veya yönetimde çoğunluğu seçebilme hakkına sahip olmayı hakimiyet kıstası olarak kabul etmiştir. Kanun'un gerekçesinde de oy haklarının ve yönetim organı üyelerinin çoğunluğu ve oy sözleşmeleri ile sağlanan çoğunluğu ifade ettiği, maddenin sermayenin çoğunluğuna sahip bulunmayı bir hakimiyet aracı olarak kabul etmediğine dikkat çekilmektedir.

- Ayrıca bir ticaret şirketi, diğer bir ticaret şirketini, bir sözleşme gereğince veya başka bir yolla hakimiyeti altında tutabiliyorsa, birinci şirket hakim, diğeri bağlı şirkettir.

Bu şirketlerden en az birinin merkezi Türkiye'de ise, bu Kanundaki şirketler topluluğuna ilişkin hükümler uygulanır.

Yukarıda öngörülen haller dışında, bir ticaret şirketinin başka bir ticaret şirketinin paylarının çoğunluğuna veya onu yönetebilecek kararları alabilecek miktarda paylarına sahip bulunması, birinci şirketin hakimiyetinin varlığına **karinedir**. Bir hakim şirketin, bir veya birkaç bağlı şirket aracılığıyla bir diğer şirkete hakim olması, dolaylı hakimiyettir. Hakim şirkete doğrudan veya dolaylı olarak bağlı bulunan şirketler, onunla birlikte şirketler topluluğunu oluşturur. Hakim şirketler ana, bağlı şirketler yavru şirket konumundadır.

Şirketler topluluğunun hakiminin, merkezi veya yerleşim yeri yurt içinde veya dışında bulunan, bir teşebbüs olması halinde de, 195 ila 209 uncu maddeler ile bu Kanun'daki şirketler topluluğuna ilişkin hükümler uygulanır. Hakim teşebbüs tacir sayılır. Konsolide tablolar hakkındaki hükümler saklıdır.

Hakim şirket, hakimiyetini bağlı şirketi kayba uğratabilecek şekilde kullanamaz. Özellikle bağlı şirketi, iş, varlık, fon, personel, alacak ve borç devri gibi hukuki işlemler yapmaya; **kârını azaltmaya** ya da aktarmaya; malvarlığını aynı veya kişisel nitelikte haklarla sınırlandırmaya; kefalet, garanti ve aval vermek gibi sorumluluklar yüklenmeye; ödemelerde bulunmaya; haklı bir sebep olmaksızın tesislerini yenilememek, yatırımlarını kısıtlamak, durdurmak gibi verimliliğini ya da faaliyetini **olumsuz etkileyen kararlar** veya önlemler almaya yahut gelişmesini sağlayacak önlemleri almaktan kaçınmaya yönelmez; meğerki, **kayıp, o faaliyet yılı içinde fiilen denkleştirilsin** veya kaybın nasıl ve ne zaman denkleştirileceği belirtilmek suretiyle **en geç o faaliyet yılı sonuna kadar**, bağlı şirkete denk değerinde bir istem hakkı tanınsın.

6103 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun Yürürlüğü ve Uygulama Şekli Hakkında Kanun'un 18'inci maddesine göre bir bağlı şirketin, Türk Ticaret Kanunu'nun yürürlüğe girdiği tarihte, anılan Kanun'un 202 nci maddesinin birinci fıkrası kapsamına giren kaybı veya kayıpları varsa bunlar, bu Kanun'un yürürlüğe girdiği tarihten itibaren **iki yıl içinde denkleştirilir** veya ilgili şirkete kaybı veya kayıpları denkleştirecek istem hakları tanınır. Aksi halde, Türk Ticaret Kanunu'nun 202 nci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde öngörülen dava hakları söz konusu sürenin bitmesiyle hemen kullanılabilir. Türk Ticaret Kanunu'nun 196 ncı maddesindeki pay ve oy oranlarının hesaplanması ile aynı Kanun'un 198 inci maddesindeki bildirim, tescil ve ilan yükümlülüklerine ilişkin usul ve esaslar Türk Ticaret Kanunu'nun 26 ncı maddesine göre çıkarılacak yönetmelikte düzenlenir. Anılan Ticaret Sicili Yönetmeliği'nin 105-

107'nci maddelerinde şirketler topluluğuna ilişkin düzenlemeler yer almaktadır. 105'nci maddeye göre Kanun'un 195'inci maddesinin dördüncü fıkrası anlamında, bir şirketler topluluğu, bir ticaret şirketi ile buna doğrudan veya dolaylı olarak bağlı bulunan en az iki ticaret şirketinden meydana gelir.

RAPORUN HAZIRLANMASI

YTTK 199/1'e göre bağlı şirketin yönetim kurulu, **faaliyet yılının ilk üç ayı içinde**, şirketin hakim ve bağlı şirketlerle ilişkileri hakkında bir rapor düzenler. Raporda, şirketin geçmiş faaliyet yılında hakim şirketle, hakim şirkete bağlı bir şirketle, hakim şirketin yönlendirmesiyle onun ya da ona bağlı bir şirketin yararına yaptığı tüm hukuki işlemlerin ve geçmiş faaliyet yılında hakim şirketin ya da ona bağlı bir şirketin yararına alınan veya alınmasından kaçınılan tüm diğer önlemlerin açıklaması yapılır. Hukuki işlemlerde edimler ve karşı edimler, önlemlerde, önlemin sebebi ve şirket yönünden yarar ve zararları belirtilir. Zarar denkleştirilmişse, bunun faaliyet yılı içinde fiilen nasıl gerçekleştiği veya şirketin sağladığı hangi menfaatlara ilişkin olarak bir istem hakkı tanındığı ayrıca bildirilir.

Kanun'un gerekçesine göre bu hüküm özellikle 438 ve devamı maddelerde düzenlenen özel denetim ve 437 nci maddede öngörülen inceleme hakkı ile birlikte değerlendirildiğinde amacı daha iyi anlaşılır. Çünkü pay sahipleri bu rapora dayanarak sorumluluk davası açabilecekleri gibi bilgi alma haklarını daha bilinçli bir şekilde kullanabilirler.

Rapor, doğru ve dürüst hesap verme ilkelerine uygun olmalıdır. Yönetim kurulu raporun sonunda şirketin, hukuki işlemin yapıldığı veya önlemin alındığı veya alınmasından kaçınıldığı anda kendilerince bilinen hal ve şartlara göre, her bir hukuki işlemde uygun bir karşı edim sağlanıp sağlanmadığını ve alınan veya alınmasından kaçınılan önlemin şirkete zarara uğratıp uğratmadığını açıklar. Şirket zarara uğramışsa, yönetim kurulu ayrıca zararın denkleştirilip denkleştirilmediğini de belirtir.

Bu açıklama sadece yıllık faaliyet raporunda yer alır.

YTTK 199/4'e göre hakim şirketin **her yönetim kurulu üyesi**, yönetim kurulu başkanından; bağlı şirketlerin finansal ve malvarlığıyla ilgili durumları ile üç aylık hesap sonuçları, hakim şirketin bağlı şirketlerle, bağlı şirketlerin birbirleriyle, hakim ve bağlı şirketlerin pay sahipleri ve bunların yakınlarıyla ilişkileri; yaptıkları işlemler ve bunların sonuç ve etkileri hakkında, özenli, gerçeği aynen ve dürüstçe yansıtan hesap verme ilkelerine göre düzenlenmiş bir rapor hazırlattırıp yönetim kuruluna sunmasını ve **bunun sonuç kısmının yıllık rapor ile denetleme raporuna eklenmesini isteyebilir.**

Bağlı şirketler, red için yoruma yer bırakmayacak açıklıkta bir haklı sebebin varlığını ispat edemedikleri takdirde, bu raporun hazırlanması için gerekli olan bilgi ve belgeleri hakim şirketin bu işle görevlendirilen uzmanlarına vermekle yükümlüdürler. İstemde bulunan yönetim kurulu üyesi, bunu bir üçüncü kişinin yararlanması amacıyla yapmışsa bunun sonuçlarından sorumlu olur.

HAZIRLAMAMANIN MÜEYYİDESİ

Kanun'un cezaları düzenleyen 562/3 ncü maddesine göre yukarıda yer alan hakim şirket ve bağlı şirket bağıllık raporlarına ilişkin 199 uncu maddenin birinci ve dördüncü fıkralarına aykırı hareket edenler **ikiyüz günden az olmamak üzere adli para cezasıyla cezalandırılır.**

Faaliyet raporlarının içeriğine ilişkin olarak 28 Ağustos 2012 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan *"Şirketlerin Yıllık Faaliyet Raporunun Asgari İçeriğinin Belirlenmesi Hakkında Yönetmelik"* yayımlanmıştır. Bu Yönetmelik 2012 yılı için dayanılacak mali tablolar anlamında geçiş hükmü öngörmekle birlikte 2012 yılına ilişkin olan faaliyet raporları dâhil olmak üzere anonim, limited ve sermayesi paylara bölünmüş komandit şirketler için yıllık faaliyet raporunun hazırlanması zorunluluğunu getirmektedir.

Yeni TTK'nın 516'ncı maddesine göre Yönetim Kurulunun yıllık faaliyet raporu, şirketin, o yıla ait faaliyetlerinin akışı ile her yönüyle finansal durumunu, doğru, eksiksiz, dolambaçsız, gerçeğe uygun ve dürüst bir şekilde yansıtır.

YTTK md. 409'a göre olağan genel kurul toplantısı her faaliyet dönemi sonundan itibaren üç ay içinde yapılır. Anılan Kanun'un 408 ve 616 ncı maddesine göre yıllık faaliyet raporunun onaylanması genel kurulun devredilemez yetkileri arasında sayılmıştır.

Bu raporda finansal durum, finansal tablolarla göre değerlendirilir. Raporda ayrıca, şirketin gelişmesine ve karşılaşması muhtemel risklere de açıkça işaret olunur. Bu konulara ilişkin yönetim kurulunun değerlendirmesi de raporda yer alır. Yönetim kurulunun faaliyet raporu ayrıca aşağıdaki hususları da içermelidir:

- Faaliyet yılının sona ermesinden sonra şirkette meydana gelen ve özel önem taşıyan olaylar.
- Şirketin araştırma ve geliştirme çalışmaları.
- Yönetim Kurulu üyeleri ile üst düzey yöneticilere ödenen ücret, prim, ikramiye gibi mali menfaatler, ödenekler, yolculuk, konaklama ve temsil giderleri, ayni ve nakdi imkânlar, sigortalar ve benzeri teminatlar.

Topluluğa ilişkin yıllık faaliyet raporu da ana şirketin yönetim kurulu tarafından 516'ncı maddeye göre düzenlenir.

- Anılan Yönetmeliğin 15 nci maddesine göre şirketler topluluğunda ana şirketin faaliyet raporlarında, bu Yönetmelikte yer alan diğer hükümlere ek olarak aşağıda belirtilen hususların da yer alması zorunludur:
- Bir sermaye şirketinin sermayesinin, doğrudan veya dolaylı olarak, yüzde beşini, onunu, yirmisini, yirmibeşini, otuz üçünü, ellisini, altmış yedisini veya yüzde yüzünü temsil eden miktarda paylarına sahip olduğu veya payları bu yüzdelerin altına düştüğü takdirde bu durum ve gerekçesi,
- Topluluğa dâhil işletmelerin ana şirket sermayesindeki payları hakkında bilgiler,
- Konsolide finansal tabloların hazırlanması süreci ile ilgili olarak topluluğun iç denetim ve risk yönetimi sistemlerine ilişkin açıklamalar,
- Yönetim organı üyelerinden birinin talep etmesi halinde, Kanun'un 199 uncu maddesinin dördüncü fıkrasında öngörülen raporun sonuç kısmı.

Görüldüğü üzere hakim şirket - bağlı şirket arasındaki işlemlerle ilgili bağlılık raporunun sonuç kısmının ana şirketin faaliyet raporuna eklenmesi için hakim şirketin yönetim organı üyelerinden birinin bunu talep etmesi gerekir.

Bunun dışında yeni TTK'nın 200 ncü maddesine göre de **hakim şirketin her pay sahibi** genel kurulda, bağlı şirketlerin finansal ve malvarlığıyla ilgili durumları ile hesap sonuçları, hakim şirketin bağlı şirketlerle, bağlı şirketlerin birbirleriyle, hakim ve bağlı şirketlerin pay sahipleri, yöneticileri ve bunların yakınlarıyla ilişkileri, yaptıkları işlemler ve bunların sonuçları hakkında, özenli, gerçeği aynen ve dürüstçe yansıtan hesap verme ilkelerine uygun, doyurucu bilgi verilmesini isteyebilir.

Bu çerçevede şirketler topluluklarında bağlı şirketlerin bağlılık raporlarını faaliyet yılının ilk üç ayı içinde düzenlemeleri, bağlı şirketlerin raporlarında ve hakim şirketlerin ise **talep halinde** faaliyet raporlarında bağlılık raporlarının sonuç bölümüne yer vermeleri gerekir.

KPMG tarafından hazırlanan Örnek Faaliyet Raporu'nda anılan sonuç bölümü aşağıdaki örnek beyan şeklinde düzenlenmiştir:

“Şirketimiz, hakim şirket ve ona bağlı şirketlerle 1 Ocak -31 Aralık 2012 faaliyet yılında yapılan tüm işlemlerde tarafımızca bilinen hal ve şartlara göre, hakim şirketin yönlendirmesiyle hakim şirketin ya da ona bağlı bir şirketin yararına yaptığı hukuki işlemler ve 2012 faaliyet yılında hakim şirketin ya da ona bağlı bir şirketin yararına alınan veya alınmasından kaçınılan, tüm önlemler değerlendirilmiştir. 2012 faaliyet yılına ilişkin olarak bilinen hal ve şartlara göre oluşan bir işlemde dolayı Şirketimizin böyle bir zarara uğramadığını beyan ederiz.

Şaban Küçük

Vergi, Direktör

T: +90 312 491 72 31

M: +90 530 954 64 10

E: sabankucuk@kpmg.com

2012 Yılında Küresel Değişiklikler ve Vergi Oranlarına Yansımaları

KPMG 2012 Küresel Kurumlar Vergisi ve Dolaylı Vergiler Oranı Araştırması

2012'nin sonu yaklaşırken, KPMG'nin yıllık olarak küresel ölçekte yaptığı "2012 Kurumlar Vergisi ve Dolaylı Vergiler Oranı" konulu araştırması yayımlandı. Araştırma, dünya genelinde dolaylı vergiler oranının 0,17 puan artışla 15,50%'ye ulaştığını göstermektedir. En yüksek artış oranları Afrika (%14,17'den %14,57'ye) ve Asya'da (%11,84%'den %12,24'e) gözlemlenmiştir. 2012 yılında görülen diğer önemli gelişme ise bazı ülkelerde Dolaylı Vergiler programının ilk kez uygulanmaya başlanması olmuştur.

Geçmiş yıllardaki araştırma sonuçlarına benzer bir şekilde, hükümetler daha fazla vergi geliri toplamak için dolaylı vergileri artırma ve daha fazla yatırımcı çekmek için kurumlar vergilerini düşürme eğilimlerini sürdürdükçe dünya genelinde kurumlar vergisi ve dolaylı vergiler alanında sürekli bir değişim yaşanmaktadır.

KPMG'nin Dolaylı Vergi Hizmetleri küresel başkanı Tim Gillis:

"Hükümetlerin ekonomik iyileşme politikaları çerçevesinde dünya genelinde ortalama dolaylı vergilerin artışının sürmesini bekliyoruz; özellikle 2013 yılında Finlandiya, Dominik Cumhuriyeti gibi bazı ülkelerde KDV rejimlerinin artış göstereceğini tahmin ediyoruz" şeklinde görüş belirtmektedir.

Bu esnada, dünya genelinde ortalama kurumlar vergisi oranı ise aşağı yukarı aynı düzeyde kalmıştır. 2012 yılında, bir önceki yıla göre sadece 0,09 puan azalarak, %24,43 olarak hesaplanmaktadır. 2013 yılında birçok ülkenin bütçe tekliflerinde kurumlar vergisi oranı kesintisi görülmektedir. Bunlar arasında Meksika ve İsveç gibi farklı bölgelerden ve farklı gelişmişlik düzeyinden ülkeler olması dikkat çekicidir.

Ayhan Üstün

KPMG'nin Uluslararası Kurumlar Vergilendirilmesi Hizmetleri başkanı Wilbert Kannekens:

"Kurumlar Vergisi hiçbir zaman ortadan kalkmayacak veya durdurulmayacak; kârlar her zaman vergilenmeye çalışılacak. Ülke yöneticileri ve kamuoyu bunu bekliyor; ancak işletmeler büyüyüp küreselleştikçe ve vergiler ülkeden ülkeye farklılık gösterdikçe karların değişik ülkelere nasıl dağıtıldığı daha çok tartışma konusu olacak."

Bölgesel Bazda Ortalama Kurumlar Vergisi Oranları Ortalama kurumlar vergisi ve dolaylı vergi oranları, bir sonraki sayfada yer alan tabloda özetlenmiştir.

En Yüksek ve En Düşük Vergi Oranları

2012 yılında Birleşik Arap Emirlikleri %55 ile en yüksek kurumlar vergisi oranına sahip ülke olmuştur. Amerika (%40) ve Japonya (%38) diğer yüksek kurumlar vergisi uygulayan ülkelerdir. Ancak yasal vergi oranı ile ekonomik olarak uygulanan efektif vergi yükünün farklı olabileceğine dikkat çekmek gerekmektedir. Örneğin Birleşik Arap Emirlikleri'nde birçok kazanç vergiye tabi olmadığı için uygulanan efektif vergi yükü sıfıra yakındır.

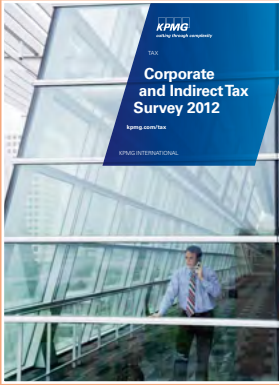
Diğer taraftan Karadağ %9 ile vergi rejimi olan ülkeler arasında en düşük kurumlar vergisi oranına sahip ülkedir. Sırbistan, Paraguay ve Katar gibi diğer ülkeler %10'a yakın kurumlar vergisi yükü ile diğer düşük kurumlar vergisi yükü olan ülkeler olarak göze çarpmaktadır.

Dolaylı vergilerde, Macaristan (%27), İzlanda (%25,5), İsveç, Danimarka, Norveç ve Hırvatistan (%20) gibi Avrupa ülkeleri en yüksek dolaylı vergi oranı uygulayan ülkeler olarak görülmektedir.

Diğer taraftan Aruba %1,5 ile en düşük dolaylı vergi oranına sahip ülke olurken, bunu Japonya, Kanada, Yemen ve Nijerya gibi yaklaşık %5 dolaylı vergi yükü olan ülkeler takip etmektedir.

Bölgeler	Kurumlar Vergisi 2011	Kurumlar Vergisi 2012	% Artış / Azalış	Dolaylı Vergiler 2011	Dolaylı Vergiler 2012	% Artış / Azalış
Afrika	28.55%	29.02%	↑ 0.47%	14.17%	14.57%	↑ 0.4%
Kuzey Amerika	34%	33%	↓ 1%	5%	5%	-
Asya	23.1%	22.89%	↓ 0.4%	11.84%	12.24%	↑ 0.4%
Avrupa	20.88%	20.5%	↓ 0.38%	19.71%	20%	↑ 0.29%
Güney Amerika	29.02%	28.3%	↓ 0.72%	12.78%	12.79%	↑ 0.01%
Okyanusya	28.6%	28.6%	-	12.92%	12.92%	-
Avrupa Birliği	22.8%	22.6%	↓ 0.2%	20.76%	21.13%	↑ 0.37%
OECD	25.50%	25.25%	↓ 0.25%	18.53%	18.85%	↑ 0.32%
Global	24.52%	24.43%	↓ 0.09%	15.33%	15.50%	↑ 0.17%

Araştırma Sonuçlarını Türkiye için Nasıl Yorumlayabiliriz?

Araştırma sonuçlarına baktığımızda, Türkiye’de uygulanan genel kurumlar vergisi oranının (%20) gerek Avrupa Birliği (%22.6) gerekse OECD ülkeleri (%25.25) ortalamalarından düşük olduğu gözlenmektedir. Ancak kurumlar vergisi alanındaki küresel düşüş eğilimi ile fark giderek kapanmakta ve Türkiye’nin bu alandaki vergi avantajı giderek azalmaktadır. Her ne kadar teşvikli yatırımlar için “indirimli kurumlar

vergisi” gibi avantajlar söz konusu olsa da bu teşviklerin belirli koşullara bağlı olduğu ve bu sebeple yabancı yatırımcılar için uygulama alanının kısıtlı olduğu söylenebilir.

Türkiye’de uygulanan dolaylı vergi oranlarına baktığımızda, mal ve hizmetlerden alınan genel KDV oranı olan %18 OECD ortalaması olan %18,85’e yakın ama dünya ortalaması olan %15,50’nin üzerinde seyretmektedir. Ancak bu araştırmaya

dahil olmayan ve Türkiye’de uygulanan diğer dolaylı vergileri (özel tüketim vergisi gibi) dikkate aldığımızda fiili dolaylı vergi yükünün Türkiye’de çok daha yüksek olduğu görülmektedir. Bu durum bütçe gelirlerine bakıldığında da açıkça ortaya çıkmaktadır; Türkiye’de toplam vergi gelirlerinin yaklaşık %70’i harcamalar üzerinden alınan KDV, ÖTV gibi dolaylı vergilerden oluşmaktadır.

Bu sebeple Türkiye ekonomisi gelişme trendini sürdürdükçe ve bütçe dengesi sağlandıkça, özellikle belirli harcama gruplarında, dolaylı vergilerin düşmesi beklenebilir. Ancak hükümetin 2013 bütçesi içinde bu konuda özel bir düzenleme yapılmamıştır.

Ayhan Üstün

Vergi, Şirket Ortağı

T: + 90 (216) 681 90 20

F: + 90 (216) 681 91 91

E: ayhanustun@kpmg.com

KPMG Vergi Platformunu İlgiyle Takip Ettiğiniz için Teşekkür Ederiz...

Vaktin değerini biliyoruz,
Bu yüzden vergi ve mali hukuk konularında en güncel ve kapsamlı bilgileri
tek tıkla ulaşılır hale getirmeye devam ediyoruz...

www.kpmgvergi.com

aracılığı ile,

- Mali Gündemdeki son gelişmelere,
- Son 24 saat içerisindeki ekonomik ve politik haberlere,
- En güncel vergi/gümrük/bankacılık/ sigortacılık/sermaye piyasası Mevzuatına,
- KPMG Vergi uzmanlarının mevzuattaki değişikliklere getirdikleri yorumlara,
- Mali Bülten ve makalelere,
- Yerel ve global tüm KPMG yayınlarına,
- KPMG seminer ve diğer etkinlik duyurularına,
- Güncel Mali Takvime
- Para Piyasaları ile eşzamanlı güncellenen döviz kurlarına, repo oranlarına, ÜFE/TÜFE rakamlarına
- Sıklıkla ihtiyaç duyulan pratik bilgilere (vergi ve SSK mevzuatı ile ilgili oranlar, hadler, cezalar ve süreler) ve daha birçok yararlı bilgiye kolayca ulaşabilirsiniz.

Ayrıca, "Benim Sayfam" seçeneği ile sayfanızı görmek istediğiniz gibi düzenlemekte özgürsünüz!
Bu erişim sayesinde, ilgilenmediğiniz alanları sayfanızdan çıkarır, önem verdiğiniz alanları dilediğiniz yere taşırsınız.

Bulut Bilişim ve Bankacılık Sektörü

Yüksek Performans ve Düşük Maliyet için Ortak Dil: GRC

Vadeli Mevduat ve Katılma Hesaplarında 2013 Yılında Başlayan Yeni Dönem

Basel II Kapsamında Sermaye Yeterliliğinin İçsel Olarak Değerlendirilmesi (ICAAP)

Değişen Dünyadaki Fırsatlardan Değer Yaratan: Akıllı Sigortacı

Sinem Cantürk

Servet Gözel

Hakan Güzeloğlu

Cihan Doğrayan

Ali Tuğrul Uzun

Finansal Hizmetler Gündemi

BULUT BİLİŞİM ve Bankacılık Sektörü

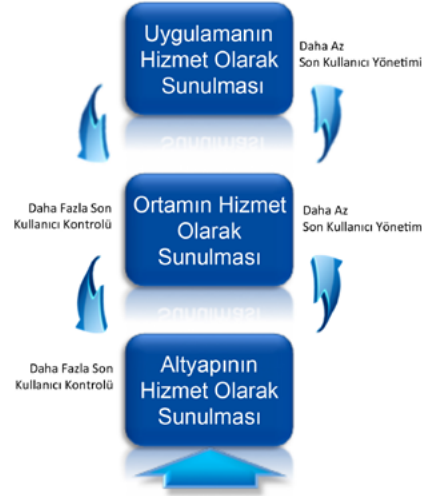
Sinem Cantürk

Bulut Bilişim (Cloud Computing) genel olarak, bilgi kaynaklarının internet veya benzeri bir ağ üzerinden dağıtılması ve kullanılması şeklinde ifade edilmektedir.

National Institute of Standards and Technology ("NIST") tarafından bulut bilişim; "Düşük yönetim çabası veya servis sağlayıcı etkileşimi ile hızlı alınıp kullanılabilen, ölçeklenebilir, bilişim kaynaklarının paylaşılan havuzuna istendiğinde ve uygun bir şekilde ağ erişimi sağlayan model" olarak tanımlanmaktadır.

Hizmet modelleri olarak, aşağıdaki çeşitleri bulunmaktadır:

- **Uygulamanın Hizmet Olarak Sunulması** (Software as a Service – SaaS): Bulut üzerinde uygulama yazılımının yüklenmesi ve işletilmesi
- **Ortaman Hizmet Olarak Sunulması** (Platform as a Service – PaaS): İşletim sistemi, programlama dili yürütme ortamı, veri tabanı ve web sunucularını içeren bir bilgi işlem platformunun dağıtılması
- **Altyapının Hizmet Olarak Sunulması** (Infrastructure as a Service – IaaS): Sunucuların fiziksel veya sanal makineler olarak sunulması

Açıklama
Uygulamalara internet tarayıcısı gibi ince istemciler (thin client) üzerinden erişilebilmektedir Bulut sağlayıcılar; ağları, sunucuları, işletim sistemlerini, uygulamaları ve depolama araçlarını içeren altyapıyı yönetir ve kontrol eder
Örnek: Google Apps, MS Office Live, Netsuite, Salesforce
Tüketicilerin, tüketici tarafından yaratılmış uygulamaların veya bulut sağlayıcı tarafından desteklenen araçlarla üçüncü kişilerce geliştirilmiş uygulamaların bulut altyapısına yüklenmesini sağlar Tüketiciler bulut altyapısını yönetmez veya kontrol etmezler; fakat buluta yüklenmiş olan uygulamaların kontrolüne sahiptir
Örnek: Windows Azure, Force.com, Google App Engine
Sağlayıcılar, bilgi işleme, saklama ve bilgisayar ağları gibi bilişim kaynaklarını kolaylıkla dağıtabilir Yazılım geliştiriciler, bulut üzerinde çalışan uygulamalar yazabilir
Örnek: Amazon.com, Rackspace, Terremark, IBM

Günümüzde uygulama/yazılım (SaaS), platform/ortam (PaaS) ve altyapı (IaaS) hizmeti olarak sunulmakta olan bulut bilişim hizmetleri, hem Avrupa Birliği üyesi olan ülkelerde hem de dünyanın diğer pek çok ülkesinde yaygın bir şekilde kullanılmaktadır. International Data Corporation ("IDC") tarafından yayımlanan verilere göre, önümüzdeki üç yıl içerisinde Avrupa'da bulut bilişim odaklı ekosistemin değerinin 110 milyon Euro olacağı tahmin edilmektedir. TC Kalkınma Bakanlığı verilerine göre ise, Türkiye'de bu tutarın 14 milyon TL civarlarında olması öngörülmektedir. Bulut bilişim, düşük maliyet ve esnek yapısı nedeniyle son yıllarda oldukça yaygınlaşmıştır.

Altyapı kurma zorunluluğu bulunmaksızın sistem kullanma olanağı, kullanıcılar açısından ciddi bir avantaj olarak nitelendirilmektedir. Bulut bilişim kullanımına geçen kuruluşlar da, bu avantajlardan faydalanarak altyapı, güvenlik ve personel maliyetlerini azaltabilmektedir. 2010 yılında Microsoft ve WSP Environment tarafından yapılan araştırmada, uygulamalarını buluta aktarmış 100 kişilik bir şirketin enerji tüketimini %90'a varan oranlarda azaltabileceği öngörülmüştür. Salesforce.com tarafından yapılan bir araştırmada ise, bulutta veri işlemenin diğerlerine oranla, karbon salınımı anlamında ortalama %95 daha verimli olduğu belirtilmektedir. Bu bağlamda, bulut bilişimin sunduğu faydalar ve imkânlar; verimlilik, yönetim kolaylığı, BT harcamalarındaki azalma, zaman tasarrufu, enerji verimliliğinin artması ve karbon salınımının azalması olarak özetlenebilir.

Business Software Alliance ("BSA") tarafından yapılan araştırmada bulut bilişimin küresel çapta gelişmesinde etkili olan ülkeler

sıralamasında Türkiye, 24 ülke arasında 17. olarak değerlendirilmiştir.

Mevcut internet altyapısının yaygınlığı ve mobil teknolojilerdeki gelişmişlik düzeyi Türkiye'de bulut servislerinin gelişmesi için önemli bir potansiyel sunmaktadır.

Dış kaynak kullanımı alanında farkındalık mevcut olup, bilgi teknolojilerinin, firmaların kendi işlerine katma değer sağladığının bilinci oluşmaktadır. Bulut sağlayıcılar, pazarın önemli bir kısmını oluşturan KOBİ'leri özellikle göz önünde bulundurmakta ve bu alanda talep yaratmaya çalışmaktadır.

Pazarın oluşturulması ve şekillendirilmesi uzun vadeli bir süreç olarak görülmekte ve bulut bilişim çözümleri sunan küresel firmaların desteklediği platform ve uygulamalarda çalışacak uygulamaların yerel olarak geliştirilmesi yapılmaktadır. Kamu sektörü, bulut bilişime özel sektörden daha mesafeli olmasına rağmen, halihazırda gerçekleştirilmiş olan uygulamalar umut verici olarak görülmektedir. Örnek olarak, Adalet Bakanlığı'nın Ulusal Yargı Ağı Projesi ("UYAP") ve Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı'nın bilgi işlem altyapısının yeniden organizasyonu gösterilebilir.

Bulut bilişim ile ilgili temel çekince veri koruması ve gizlilik konusunda yaşanmaktadır.

Kullanıcılar, bir dönem dosyalarda özenle saklanan bilgilerin önceleri bilgisayarlara aktarılması ile ilgili tedirginlik yaşarken, geline son noktada söz konusu bilgiler buluta aktarılmaktadır. Ülkemizde veri koruması ile ilgili özel bir düzenleme bulunmamasından kaynaklı hukuki belirsizlikler de, kullanıcıların bu endişesini artırmaktadır.

Bu doğrultuda, Avrupa Ağ ve Bilgi Güvenliği Ajansı'nın (European Network and Information Security Agency-ENISA) yaptığı araştırmaya göre, bulut bilişim teknolojisinin özellikle problem yaratacak hususlarının başında verilerin korunması, gizlilik ve fikri mülkiyet hakları gelmektedir.

Gartner öngörülerine göre, önümüzdeki yıl ve devam eden süreçte bulut sağlayıcılarının en önemli pazarlama araçlarından biri, güvenlik konusunda ne kadar iyi olduklarını ifade etmek olacaktır.

2016 yılının sonunda Global 1000 şirketlerinin yüzde 50'sinden fazlasının önemli müşteri bilgilerini genel bulutta depolayacağı öngörülmektedir.

2016 yılında kurumların % 40'ı herhangi bir bulut hizmeti alırken bağımsız güvenlik testleriyle güvenlerini tazelemek isteyeceklerdir. Buna bağlı olarak, bağımsız denetim raporları bu kapsamda önemli bir konuma gelecektir.

Sanallaşan ve sayısallaşan dünyanın içinde yepyeni fırsatlar ortaya çıkarken, bankacılık ve finans sektörü, ihtiva ettiği ve koruma altına aldığı kritik veriler itibarıyla bulut bilişim teknolojilerinin kullanımında zorluklarla karşılaşmaktadır. Bulut hizmetini sağlayan firmalar, aslında verileri depolayan sunucuları ve altyapıyı doğrudan kontrol etmiyor olsa da; fiziki anlamda mülkiyetin üçüncü kişilerin elinde olması, verilerin korunmasını ve gizlilik standardının sağlanabilmesini güçleştirmektedir. Buna bağlı olarak sunucu sahiplerinin dünyanın çeşitli noktalarında konumlanmış olmaları ve farklı mevzuat uygulamalarına tabi olmaları, sorunları daha da kapsamlı hale getirmektedir.

Türkiye’de bulut bilişim çerçevesinde özel bir düzenleme bulunmamasıyla birlikte bankacılık sektöründe, bilgi sistemleri kapsamında uygulamada olan “Bankalarda Bilgi Sistemleri Yönetiminde Esas Alınacak İlkelere İlişkin Tebliğ” ve destek hizmet firmaları ile bankaların ilişkilerini düzenleyen “Bankaların Destek Hizmetleri Alımına İlişkin Yönetmelik” mevcuttur. İlgili tebliğ ve yönetmelik ile bankacılık sektöründe mevcut olan finansal verilerin, altyapının ve operasyonların güvenliği, bütünlüğü ve erişilebilirliği temin edilmektedir. Ayrıca, BDDK mevzuatı kapsamında, Türkiye’de faaliyet gösteren tüm bankalar için hem birincil hem de ikincil sistemlerin yurt içinde bulundurulması zorunlu hale getirilmiştir.

Bankacılık faaliyetlerinin yürütülmesi ve 5411 sayılı Bankacılık Kanunu’nda konuya ilişkin alt düzenlemelerde ve ilgili diğer mevzuatta bankalar için tanımlanan tüm sorumlulukların yerine getirilmesi açısından gerekli olan bütün bilgilerin, elektronik ortamdan güvenli ve istenildiği an erişime imkan sağlayacak şekilde kaydedilmesini ve kullanılmasını sağlayan

altyapı, donanım, yazılım ve veriden oluşan sistemlerin tamamı Birincil Sistemler olarak değerlendirilmektedir. İkincil Sistemler ise bilgi sistemlerinin yedek sistemleri, birincil sistemler aracılığı ile yürütülen faaliyetlerde bir kesinti olması halinde, banka sorumluluklarının sürdürülebilmesi için gerekli olan bilgilere kesintisiz ve istenildiği an erişilmesi sağlayan sistemler olarak tanımlanmıştır (Olağanüstü Durum Merkezi).

Yukarıda bahsedilen veriler doğrultusunda, bulut bilişim hizmetlerinin temel anlamda Türkiye bankacılık sektöründeki mevzuat nedeni ile etkin olarak kullanılamadığı, finansal verilerin kurum dışına kolaylıkla çıkartılamamasının, bankaların daha az maliyetle kullanabileceği kaynaklardan faydalanması önünde zorluk oluşturduğu görülmektedir. Ek olarak, bulut bilişimde özellikle yurt dışında faaliyet gösteren firmalardan hizmet alınmasını tercih edilmesi durumunda, BDDK mevzuatı çerçevesinde birincil ve ikincil sistemlerin yurt içinde bulunma zorunluluğu ve hangi ülkenin mevzuatının ne ölçüde uygulanacağına ilişkin birtakım hukuki belirsizlikler de oluşmaktadır. Diğer taraftan, sunucularında sanallaştırma teknolojisini etkin bir şekilde kullanan bankaların özel buluta (private cloud) geçmelerinde de önemli bir fayda bulunmadığını sektör temsilcileri ifade etmektedirler. Bulut bilişimin iki önemli faydasından biri olan kaynakların sanallaştırılmasının, zaten kullanılmakta olan sanallaştırma teknolojisi ile elde edilmekte olup, ikinci fayda olan kullanılan kaynak miktarınca ücret ödenmesi faydasının ise özel bulut için geçerli olmadığı belirtilmektedir.

Bununla birlikte, bulut bilişimde firma bağımlılığı riski de bulunmaktadır. Bu riskin bertaraf edilebilmesi bulut bilişim altyapılarının standartlaşmasına bağlıdır. Altyapıda standartlaşma olmadığında ve verilerin başka bir altyapıya kolayca taşınabilmesine ilişkin süreçler net bir şekilde tanımlanmamış olduğunda, alternatif olarak daha iyi bulut bilişim hizmet sağlayıcıları bulunsalar bile, mevcut hizmet sağlayıcısından vazgeçmek güç olacaktır. Ayrıca, temin edilecek bulut bilişim hizmeti, muhtemelen “Bankaların Destek Hizmetleri Alımına İlişkin Yönetmelik” kapsamında da değerlendirilebileceğinden, yukarıda bahsi geçen risklerin de değerlendirilmesi gerekmektedir. Mevzuat kapsamındaki kısıtlar göz önünde bulundurulduğunda, sektörde genel olarak, kuruma özel bulut bilişim uygulamaları ile bankaların kendi bünyelerindeki işlemci gücünü ve sistem kaynaklarını daha efektif kullanabilmesi yönünde bazı çalışmaların yapıldığı görülmektedir.

Sonuç olarak, internet teknolojileri aracılığıyla sunulan finansal uygulamalar ve mobil hizmetlerin yaygınlaşması suretiyle çok ciddi fayda gören bankacılık sektörünün, gerekli düzenlemelerin yapılmasından sonra bulut bilişim teknolojilerinden de benzer faydalar göreceği düşünülmektedir.

Özellikle, Kalkınma Bakanlığı’nın çalıştay raporunda da belirtildiği üzere, “Türkiye’nin Stratejik Vizyonu 2023” Projesi çerçevesinde bilgi teknolojileri alanında Türkiye’nin bölgesel bir veri merkezi haline getirilmesi amaçlanmakta olduğundan, veri koruması ile ilgili düzenleme çalışmalarının süratli bir şekilde tamamlanması ve bankacılık sektörünün de bu doğrultuda düzenlenmesi büyük önem arz etmektedir.

Sinem Cantürk

Bilgi Sistemleri Risk Yönetimi

Bölüm Başkanı, Direktör

T: +90 216 681 90 37

M: +90 533 294 36 08

E: scanturk@kpmg.com

Yüksek Performans ve Düşük Maliyet için Ortak Dil: GRC

Rekabetin sürekli arttığı günümüz ekonomi koşullarında organizasyonlar, varlıklarını ve süreçlerini yönetebilmek adına yeni yaklaşımlar aramaktadır.

Süreçlerini iyileştirirken aynı zamanda maliyetlerini düşürerek, müşterilerine ve paydaşlarına değer katmayı hedeflemektedir. Gelişen ve karmaşıklaşan süreçler, yeni riskler doğurmakta ve organizasyonların mevzuat yükümlülüklerini yerine getirmeyi zorlaştırmaktadır.

Bu noktada bütünlük bir risk, uyum ve yönetim yaklaşımı, organizasyonlar için zorunlu hale gelmektedir. GRC ("Governance, Risk and Compliance") stratejisi, yönetim, risk ve uyum modeli süreçlerini tek bir çatı altında toplayarak ortak bir dil oluşturmaya hedefler.

Artan mevzuat yükümlülükleri nedeniyle risk yönetimi kavramlarının önemi artmış, organizasyonlarda risk yönetim modelleri oluşturulmaya başlamıştır. Ancak mevcut risk yönetimi yapıları, riskler ile amaç ve hedeflerin ilişkilendirilmesinde ve faydaların algılanmasında yetersiz kalmaktadır. Dağınık bir risk yönetimi, organizasyonda farklı bölümler arası iletişimi güçleştirerek iş yükünü gözle görülür bir şekilde artırmaktadır. Benzer şekilde, yeni düzenlemeler ile iç ve dış denetimler banka ve banka iştiraklerine ek olarak birçok farklı kurum için de bir zorunluluk haline gelmiştir.

Organizasyonların yıl içerisinde farklı standart ve çerçeveler kapsamında gerçekleştirildikleri çalışmaları göz önünde bulundurulduğunda, denetim saat ve masraflarındaki artışları kaçınılmaz olmuştur.

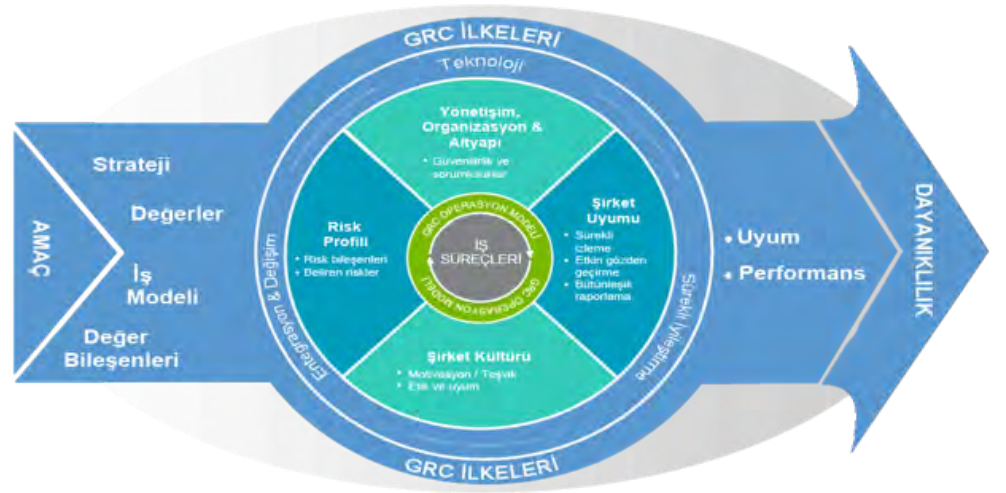

Servet Gözel

GRC stratejisinin temel hedefi, iş süreçleri ile riskleri ilişkilendirerek, etkin bir risk yönetimi yapısı oluşturmaktadır.

Merkezileştirilmiş bir risk yönetimi yapısı; risklerin izlenmesi, yönetilmesi ve ölçülebilmesi için güçlü bir yapı kurarak verimli bir raporlama süreci oluşturulmasını sağlamaktadır. Hiç kuşkusuz ki verimli bir raporlama süreci, organizasyonların hedeflerine ulaşabilmesi için etkili bileşenlerden biridir.

İş süreçleri, mevcut teknolojik koşullar ve insan faktörü GRC stratejisi için anahtar bileşenler olarak değerlendirilmekte, organizasyon genelinde süreçler, veriler ve çalışanları bir araya toplayarak, etkin bir metodoloji oluşturulması hedeflenmektedir. KPMG'nin Bütünleşik Modeli ("GRC Holistic Model") insanları, süreçleri ve verileri bir araya getiren yönetim, risk ve uyum odaklı bir çerçevedir. Bu model ortaya koyduğu 360 derecelik geniş bakış açısı ile risk yönetimi ve uyum süreçleri arasındaki koordinasyonu artırarak süreçleri düzenler ve iş yükünün azalmasına yardımcı olur. Kurumun stratejisi, değerleri ve iş modeli gibi girdiler; risk profili, şirket kültürü ve organizasyon yapısı çerçevesinde iş süreçleri tarafından işlenerek kuruma uyum ve performans artışı olarak geri döner.

GRC stratejisinin uygulanması aşamasında, organizasyonun yapısına uygun ve ihtiyaçlarına cevap verebilecek bir teknolojik çözüm kaçınılmaz hale gelmektedir. GRC çözümleri, organizasyonların farklı gereksinimleri/ yükümlülükleri sonucu ortaya çıkan kontrolleri otomatikleştirerek ilgili kontrollerin ve çıktılarının izlenmesini kolaylaştırmaktadır. Bu aşamada, piyasadaki GRC çözümleri operasyonel, taktiksel ve stratejik seviyelerde aşağıda belirtilen çözümleri sunmaktadır.

Organizasyonlarda; yönetim, risk ve uyum sürecini en iyi şekilde tasarlamak ve işletmek adına öncelikle kontrol ve uyum süreçlerinin faydalarının algılanması beklenmektedir. Üst yönetim tarafından desteklenen bütünleşik bir çözüm, iş birimlerinin katılımı ile stratejik planların gerçekleştirilmesi için gereken en kısa yoldur. GRC stratejisini başarılı ile uygulayabilen şirketler, otomatikleşen süreç ve süreçlere ilişkin kontroller aracılığı ile maliyetleri düşürürken, düzenleme ve mevzuatlara uyumu artıracak, aynı zamanda risk yönetim sürecini etkin olarak yönetebilme kabiliyetini edinecektir.

Servet Gözel

Bilgi Sistemleri Risk Yönetimi, Müdür

T: +90 216 681 91 76

M: +90 530 940 50 95

E: servetgozel@kpmg.com

Hakan Güzeloğlu

Vadeli Mevduat ve Katılma Hesaplarında 2013 Yılında Başlayan Yeni Dönem

Türkiye’de tercih edilen yatırım araçlarının en başında yer alan vadeli mevduat ve katılma fonuna, 2013 yılında getirilen yeni uygulamada nelerin değiştiğini ve beraberinde getireceği problematik konulardan bir kaçına ilişkin vergisel değerlendirmelerimizi sizlerle paylaşmak istedik.

2013 yılı başında stopaj oranları mevduat ve katılma hesaplarının vadesine bağlı olarak değişti.

01.01.2013 tarih ve 28515 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 2012/4116 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yapılan bu düzenleme ile bankalar arası mevduat ile aracı kurumların borsa para piyasasında değerlendirdikleri kendilerine ait paralarına yürütülen faizler hariç olmak üzere, Gelir Vergisi Kanunu’nun 75. maddesinin ikinci fıkrasının (7) ve (12) numaralı bentlerinde yazılı mevduat faizleri ile katılım bankalarının katılma hesaplarına ödenen kâr paylarına uygulanan stopaj oranları, mevduat türü TL veya döviz olması ve vadelere bağlı olarak değiştirilmiştir. Buna göre yeni stopaj oranları aşağıdaki gibi uygulanmaya başlamıştır.

1) Döviz tevdiat hesaplarına yürütülen faizlerden ve katılım bankalarının döviz katılma hesaplarına ödenen kâr paylarından;

- Vadesiz, ihbarlı ve özel cari hesaplar ile 6 aya kadar (6 ay dahil) vadeli hesaplarda %18,
- 1 yıla kadar (1 yıl dahil) vadeli hesaplarda %15,
- 1 yıldan uzun vadeli hesaplarda %13.

2) Mevduat faizlerinden;

- Vadesiz ve ihbarlı hesaplar ile 6 aya kadar (6 ay dahil) vadeli hesaplarda %15,
- 1 yıla kadar (1 yıl dahil) vadeli hesaplarda %12,
- 1 yıldan uzun vadeli hesaplarda %10.

3) Katılım bankaları tarafından katılma hesabı karşılığında ödenen kâr paylarından;

- Vadesiz, ihbarlı ve özel cari hesaplar ile 6 aya kadar (6 ay dahil) vadeli hesaplarda %15,
- 1 yıla kadar (1 yıl dahil) vadeli hesaplarda %12,

- 1 yıldan uzun vadeli hesaplarda %10.

Bu düzenleme, 02.01.2013 tarihinden itibaren vadesiz ve özel cari hesaplara ödenecek faizler ve kâr payları ile 02.01.2013 tarihinden itibaren açılan veya vadesi yenilenen vadeli hesaplara ödenecek faizler ve kâr payları için uygulanmak üzere, 01.01.2013 tarihinde yürürlüğe girdi.

Diğer bir ifade ile 02.01.2013 tarihinden itibaren vadesiz ve özel cari hesaplar için yeni stopaj oranları geçerli olmuştur. 01.01.2013 tarihi dahil bu tarihten önce açılan vadeli hesaplara ödenecek faiz ve kâr payları için ise, eski oranlara göre stopaj hesaplanmaktadır.

Mevduat ve katılma fonunun erken ve kısmi çekimi imkânı ve getirilen avantajlar

01.01.2013 tarih ve 28515 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan diğer 2012/4133 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile mevduat ve kredi faiz oranları ve katılma hesapları kâr ve zarara katılma oranları ile özel cari hesaplar dahil bu işlemlerde sağlanacak diğer menfaatler hakkında değişiklik yapıldı. Yapılan en büyük değişiklik bankalar ve katılım bankalarının onayı olmak şartı ile katılma hesapları ile birikimli mevduat/katılma hesaplarından vadelerinden önce çekim yapılması halinde, vade bozulmayacak ve faiz/ kâr payı kaybı yaşanmayacak. Bunun nasıl olacağını aşağıda kısaca açıklamaya çalışalım.

Yeni Bakanlar Kurulu Kararı ile 1 yıl ve daha uzun vadeli (1 ay, 3 ay, 6 ay ve yıllık faiz/kâr payı ödemeli) hesaplar için hesap sahiplerine en fazla 2 defa ve birikimli hesaplar için hesap sahiplerine en fazla 3 defa vadeden önce çekim hakkı tanınmış durumda. Yapılan düzenleme ile toplamda anaparanın %50’sine kadar kısmi çekim imkânı getirilmiş durumda. Belirtilen sayı ve paylar dahilindeki vadeden önce çekimlerde, çekilen kısım için bankalarca biriken faiz/kâr payının %100’üne kadar faiz/kâr payı ödenebilecek.

Diğer bir ifade ile, mevduat ve katılma hesabı sahipleri bankalarının onay vermesi şartıyla vadeden önce en fazla 2 defa olmak üzere anaparanın %50'sine kadar kısmi çekim yaparsa hesabının vadesi bozulmayıp birikiminin %100'üne sahip olabilecek.

Peki, belirtilen sayı ve payların üzerinde vadeden önce ilave kısmi veya tamamen çekimlerde ne olacak?

Kararda bu konuya ilişkin ifadeye baktığımızda ise, hesap sahiplerine biriken faiz/kâr payı tutarının en fazla %50'sine kadar faiz/kâr payı tutarının ödenebileceği öngörülmekte. Yani, mevduat ve katılma hesabı sahipleri bankaları onay verdiği müddetçe hesaplarından ikiden fazla ve %50'den fazla kısmi çekim veya tamamen çekim yaparak hesaplarını kapatsa da getirisinin sadece % 50'sini kaybedecek. Tabii bu uygulamada olmazsa olmaz şart; ilgili bankanın bu uygulamaya onay vermesi olacak. Günümüzdeki rekabetçi piyasada bankaların müşterilerine bu uygulamayı bir pazarlama aracı haline getirerek sunmasının kaçınılmaz olacağı söylenebilir.

Ancak, söz konusu Bakanlar Kurulu Kararları ile getirilen bu değişiklikler konvansiyonel bankalar ile katılım bankalarını stopaj uygulamasını nasıl belirleyeceği hususunda Gelir İdaresi Başkanlığı ile karşı karşıya getirmiştir.

Özellikle birikimli hesaplardan yapılan kısmi çekimlerde kısmi çekim öncesinde uygulanan stopaj oranı ile kısmi çekim tutarına isabet eden faiz veya kâr payına uygulanacak stopaj ne olacaktır?

Konuyu basit bir örnek ile anlatacak olursak;

Örneğin bir yıl vadeli bir mevduat veya katılma hesabından kısmi çekim oranı %50 altında ve 2 defadan az çekim yapıldığı aşağıdaki örnekte, kısmi çekim öncesinde aylık geri ödemelere uygulan bir yıllık stopaj oranı %12 uygulanmakta iken kısmi çekim tutarına isabet eden kazanç üzerinden uygulanacak stopaj oranı yine bir yıllık vadeli hesaba uygulanan % 12 mi olacaktır yoksa vadesiz ve ihbarlı hesaplar ile 6 aya kadar (6 ay dahil) vadeli hesaplara uygulanacak %15 oranı mı olacaktır?

Bu sorunun cevabını verebilmek gerçekten konvansiyonel ve katılım bankaları için önem arz etmekte. Kısmi çekim öncesinde ödenen faiz ve kâr paylarının bu kurumlarca tekrar stopaj hesaplamasına tabi tutulması halinde içinden çıkılması zor olacağı gibi bir o kadar da takip ve kontrol edilmesi gereken bir hesaplama ortaya çıkacaktır.

Örnek 1 1 yıl vadeli TL ara ödemeli mevduat/katılma hesabından kısmi çekim 10.000 TL

VADE	A	B	C
Faiz	1000	350	

Ana para : 100.000 TL	
A:	Elde edilen gelir 1.000 TL
B:	Elde edilen gelir 350 TL
C:	10.000 TL para çekme işlemi

A	Gelir	1000
	Stopaj Oranı	12%
	Stopaj Tutarı	120

B	Gelir % 100	350
	Stopaj Oranı	% 12 veya 15%
Stopaj 1 ->	Senaryo	(350*0,12)
		42 TL
Stopaj 2 ->	Senaryo	(350*0,15)
		52,5 TL

Nitekim mevduatın veya katılma hesaplarının tamamen kapatılması halinde, elde edilen faiz ve kâr payı ilk açılıştaki vade üzerinden mi stopaja tabi olacak? Yoksa kapatıldığı tarihe kadar geçen vade üzerinden mi stopaja tabi olacak?

Özellikle birikimli hesaplarda gerçekleşen ara dönemlerde gerçekleşen faiz ve kâr payı ödemeleri için bu konu daha da önem kazanmakta.

Son durum itibarı ile Gelir İdaresi Başkanlığı bu konuya ilişkin TC Merkez Bankası'nın görüşlerini talep etmiş olup TC Merkez Bankası'nın konu ile ilgili vereceği görüş çerçevesinde kısmi çekimlerde ödenmiş faiz/kâr paylarına uygulanacak stopaj oranını belirlemesi beklenmektedir.

TC Merkez Bankası'nın kısmi çekimlerde vadenin bozulmayacağı yönündeki görüşünün stopaj hesaplamasında da dikkate alınıp hesabın ilk açıldığında vade için uygulanan stopaj oranının dikkate alınması bankaların beklediği bir çözüm olabilir.

Sigortaya tabi mevduat ve katılım fonlarındaki devlet güvencesi iki katı olan 100.000 TL'ye çıkarıldı.

Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu tarafından hazırlanan ve 15 Şubat 2013 tarihinde Resmi Gazete'de yayımlanan yönetmelik ile Sigortaya Tabi Mevduat ve Katılım Fonları ile Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonunca Tahsil Olunacak Primlere Dair Yönetmeliğin 4. maddesinin birinci fıkrasında yer alan 50.000TL ibaresi 100.000 TL'ye çıkarıldı.

Buna göre, 5 Temmuz 2004 tarihinden beri sigortaya tabi mevduat ve katılım fonları için uygulanmakta olan 50 bin TL limiti 100 bin TL'ye çıkarılmış oldu. Sigorta kapsamının ne olduğuna bakacak olursak ilgili Yönetmeliğin 4. maddesine göre;

Türkiye'de faaliyet gösteren bir kredi kuruluşunun yurt içi şubelerinde gerçek kişiler adına açılmış olan ve münhasıran çek keşide edilmesi dışında ticari işlemlere konu olmayan

Yeni Türk Lirası, döviz ve kıymetli maden cinsinden;

a) Tasarruf mevduatı hesaplarının anaparaları ile bu hesaplara ilişkin faiz reeskontları toplamının, b) Katılma hesapları birim hesap değerlerinin ve özel cari hesapların

Her bir gerçek kişi için 100 bin Yeni Türk Lirası'na kadar olan kısmi sigorta kapsamında olmaktadır.

Yapılan bu değişiklik ile tasarrufların ortalama vadesinin gelişmiş olan ülkelerde olduğu gibi uzun vadeye çekilmesi ve tasarruf açığı olan ülkemizde tasarrufun cazip kılınarak tasarruf oranının yükseltilmesinin amaçlandığını söylemek yerinde olacaktır.

SONUÇ

Mevduat ve katılma fonu gelirlerine uygulanan stopajın, kademeli olarak uzun vadelerde daha düşük oranda uygulanmasının, yatırımcı tarafında yaptığı etkinin sonuçları ilerleyen dönemlerde görülecek olmakla birlikte, yapılan düzenlemenin aslında oransal olarak tasarruf araçları içerisinde ilk sırada yer alan mevduatın ve katılma fonunun vadesini istenilen ölçüde uzatmayacağı söylenebilir. Geçmiş yıllarda vadeye bağlı benzer kademeli stopaj uygulamalarının mevduat vadesini amaçlandığı gibi uzatmadığını da belirtelim.

Vadeden önce ilave kısmi veya tamamen çekimlerle ilgili olarak, bankaların bu işlemleri yaygınlaştırmaları ise, yukarıdaki örneklerimizde de yer aldığı gibi, özellik arz eden durumlarda uygulanacak stopaj hadleri için açık ve net bir yol çizilmesi ile konu hakkındaki tereddütlerin tamamen giderilmiş olmasına bağlı olarak mümkün olabilecek.

Hakan Güzeloglu

Vergi, Direktör

T: +90 216 681 91 69

M: +90 530 387 61 53

E: hguzeloglu@kpmg.com

Basel II Kapsamında Sermaye Yeterliliğinin İçsel Olarak Değerlendirilmesi (ICAAP)

Bankacılık sisteminde yeni risk ölçüm ve değerlendirme esasları getiren Basel II'nin 1. Yapısal Blok'u kapsayan düzenlemeleri 1 Temmuz 2012 tarihinden itibaren büyük oranda hayatımıza girmiş bulunuyor. Bu düzenlemelere paralel olarak Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu ("BDDK") tarafından 28 Haziran 2012 tarihinde yayımlanan "Bankaların İç Sistemleri Hakkında Yönetmelik" ile bankacılık sektörü Basel II 2. Yapısal Blok ile de tanışmış oldu.

Basel II 2. Yapısal Blok kapsamında, denetim otoritelerinin gözetim fonksiyonlarına ilişkin dört temel prensipten bahsedilmektedir. Bu prensiplerden ilki, bankaların, sermaye seviyelerini risk profilleriyle ilişkilendirerek değerlendirebilen süreçlerinin var olduğunun ve bu süreçlerin yeterliliğinin tespiti olarak ifade edilmektedir.

Hali hazırda bazı bankalar, bütçeleme ve stratejik planlama faaliyetleri kapsamında, maruz kalınan riskleri dikkate alarak belli bir sermaye seviyesi hedefi tespit etmekte iken, 2. Yapısal Blok'un uygulamaya girmesiyle birlikte bankalar, faaliyetleri sırasında maruz kaldıkları önemli riskleri tespit eden, izleyen, ölçen ve söz konusu riskler karşısında uygun sermaye seviyesini belirleyen sistemler kurmak zorundadırlar.

Bu noktada bankalardan beklenen; içsel sermaye değerlendirme süreçlerini ve riski yönetme kabiliyetlerini geliştirmeleri, sermaye hedeflerini belirleyebilmeleri ve asgari sermaye yükümlülüğünün üzerinde sermaye bulundurmalarıdır.

Bankaların, risk profilleri ile ilişkili bütüncül bir sermaye yeterliliği değerlendirme süreci ile sermaye seviyelerinin korunmasına yönelik stratejileri bulunmalıdır. Internal Capital Adequacy Assessment Process ("ICAAP") özünde "sermaye yeterliliği" çalışmasının "kuruma özgüleştirilmesi" olarak da algılanabilir. Genel sermaye yeterliliği kurallarının her bankaya aynı şekilde uygulanmasının dışına çıkıp, o bankaya özgü risk faktörlerinin de dikkate alınarak sermaye yeterliliğinin tekrar hesaplanması anlamına gelmektedir. Yasal sermaye yeterliliği çalışması standart bir süreç iken, ICAAP sermaye yeterliliği konusunu daha üzerinde düşünülecek ve yoruma açık bir konu haline getirmektedir.

Sermaye Gereksinimi İçsel Değerlendirmesi

Yeni yönetmelikte II. Bölüm altında verilen bu bölüm, önceki düzenlemede yer verilmeyen yeni düzenlemeler getirmektedir. Bu düzenleme ile bankaların stratejik hedefleri ile uyumlu sermaye bulundurmaları için gerekli altyapıyı kurmalarının hedeflendiği görülmektedir.

Cihan Doğrayan

- Bankaların oluşturdukları stratejik planın çerçevesinde mevcut ve gelecekteki sermaye gereksinimlerinin, maliyetlerinin, hedeflenen sermaye düzeyinin ve sermaye kaynaklarının dahil edilmesi gerektiği ifade edilmiştir.
- Bankaların risk profillerini uygun bir sermaye gereksinimi içsel değerlendirme sürecine sahip olmaları gerekliliği hükme bağlanmıştır. Modeller için destek alan bankaların içsel değerlendirme sürecindeki sorumlulukları devam etmektedir.
- İçsel değerlendirme sürecinin tasarımına detaylı olarak yer verilmiştir. Süreçte risk odaklılık kapsamında sayısallaştırılabilen ve sayısallaştırılamayan risklerin açıkça belirlenmesi gerektiği hükme bağlanmıştır.
- Kapsamlılık başlıklı maddede sürecin asgari olarak neleri içereceği irdelenmiştir. Bu kapsamda, kredi riski, piyasa riski ve operasyonel risk gibi temel risklerin ölçülmesinin yanında bankacılık hesaplarından kaynaklanan faiz oranı riski, yoğunlaşma riski, likidite riski, stratejik risk gibi diğer risk başlıklarının ele alınması talep edilmiştir.
- Sürecin sonunda genel bir sermaye tutarı ve değerlendirilmesi ortaya konması talep edilmektedir. Ayrıca, risk değerlendirme süreçlerinin yazılı olması gerekmektedir.

Güçlü bir sermaye değerlendirme süreci için gerekli unsurlar nelerdir?

Güçlü bir sermaye değerlendirme süreci için gerekli beş temel unsur Basel II metninde aşağıdaki biçimde sıralanmaktadır:

- Yönetim kurulu ve üst yönetimin gözetimi
- Sermayeyi riskle ilişkilendiren güçlü bir sistemin varlığı
- Risklerin kapsamlı biçimde değerlendirilmesi
- İzleme ve raporlama
- Süreç üzerinde oluşturulacak kontroller

Sayılan bu unsurlardan, "sermayeyi riskle ilişkilendiren güçlü bir sistemin varlığı" ile "risklerin kapsamlı biçimde değerlendirilmesi", sürecin daha çok sayısal boyutunu ortaya koyarken diğer unsurlar, kontrole yönelik - kalitatif yönünü oluşturmaktadır.

İçsel Sermaye Yeterliliği Değerlendirme Süreci oluşturulması gerekliliğinin, Basel II düzenlemesini uygulamaya koyma çalışmalarının birkaç düzenleme yapmaktan çok daha fazlası olduğu gerçeğine iyi bir örnek teşkil ettiği söylenebilir.

İçsel değerlendirme sürecinin taşıması gereken özellikler

Yönetim Kurulu ve üst düzey yönetimin gözetimi

Politika ve prosedürler bankanın tüm önemli risklerini tanımlamasını, ölçmesini, izlemesini ve kontrol altında bulundurmasını sağlamalıdır.

Oluşturulan süreç;

- Sermayeyi risk seviyesi ile ilişkilendirmelidir.
- Bankanın iç strateji ve planlarını göz önünde bulundurarak, sermaye yeterliliği hedeflerini risklerle birlikte ele almalıdır.
- İç kontroller, gözden geçirmeler ve iç denetimlerle tüm yönetim sürecinin bütünlüğünü sağlamalıdır.

Bankanın tüm önemli riskleri süreç içerisinde dikkate alınmalıdır.

Süreç asgari olarak kredi riski, operasyonel risk, piyasa riski, faiz oranı riski ve likidite riskini içermelidir.

Önemli hususları yukarıda özetlenen süreçlerin hem bankalar bazında oluşturulması hem de sektör genelinde yerleştirilmesi, konuya taraf olanlar için önemli bir öğrenme süreci gerektirmektedir. Zira bankalar şimdiye kadar alışkın oldukları, bazı basit hesaplamalara dayalı sermaye seviyesi tespitinden, oldukça karmaşık ve zahmetli değerlendirmelerin yapılacağı ve tamamen Banka'nın sorumluluğu altında olan bir sürecin tesis edilmesine doğru oldukça büyük bir mesafe katetmek zorundadırlar.

Banka yönetimlerinin süreç içerisinde dikkate alması gereken faktörler

Yasal oranlar ve yükümlülükler

Benzer bankalarla karşılaştırmalar

İlişkili tarafların ve derecelendirme kuruluşlarının beklentileri

Kredi riski ve diğer risklerin konsantrasyonu

Diğer niteliksel ve subjektif faktörler

Formal modelleme ve risk analizleri

Pay sahipleri için artı değer

Süreç asgari olarak kredi riski, operasyonel risk, piyasa riski, faiz oranı riski ve likidite riskini içermelidir.

Cihan Doğrayan

Denetim, Müdür

T: +90 216 681 90 76

M: +90 533 599 31 24

E: cdograyan@kpmg.com

Değişen Dünyadaki Fırsatlardan Değer Yaratan AKILLI SİGORTACI

**Sigortacılığın geleceğini
şekillendirecek dört temel
etkeni, “Küresel Mega Trend”ler
olarak tanımlayabiliriz. Bu dört
temel etkeni, aşağıdaki gibi
özetleyebiliriz:**

- Çevre,
- Teknoloji,
- Nüfus Özellikleri,
- Sosyal Değerler ve Etik.

Bu dört temel etkenin ön plana çıkmasının temel sebebi, bu etkenlerin bazılarının mevcut küresel politik ve ekonomik sonuçları şu anda değiştiriyor olması, diğerlerinin de yakın gelecekte değiştirecek olmasıdır.

İncelememizi somutlaştırmak adına, “Küresel Mega Trend”ler sigorta sektörünün ana temelini oluşturan, “Ürünler ve Pazar”, “Dağıtım ve Operasyon”, “Resmi Kurumlar ve Sermaye Yönetimi”, “Kurumsal Yönetim ve İnsanlar” faktörleri ile eşleştirebiliriz. Bu eşleştirmeleri yaparken bazı ana fikirlerden yola çıkabiliriz. Böylece, hem gelişen yeni fırsatları daha rahat kavrayabilir, hem de olası büyüme fırsatlarını ve risklerimizi görebiliriz.

Çevre

Doğal felaketler, artan kentselleşme ve yaşam standartları, sigortacılığın risk algısını değiştirmektedir. Değişen iklim koşulları ve

diğer çevresel zorluklar ile beraber ekonomik büyüme daha fazla kaynak odaklı tüketimi ve kaynak güvencesizliğini tetiklemektedir.

Teknoloji

Artan iletişim olanakları ve sosyal medya, sigortacılara birçok farklı veriye ulaşma imkânı sağlamaktadır. Bulut bilişim (“Cloud Computing”) sigortacılığa, esnekliği artırılabilir ve maliyeti azaltma imkânı sağlarken, aynı zamanda da, daha zor bir hukuki süreç ile karşı karşıya bırakmaktadır.

Nüfus Özellikleri

Artan nüfus ve uzun ömür beklentisi, sigortacılığa yeni fırsatlar sunmaktadır. Ancak, bu beklentiler, yaşam standardının ve emeklilik ürünlerinin nasıl sunulacağı ve belirleneceği konusunda, önemli soru işaretleri de doğuruyor. Kentselleşmenin ve yeni kuşağın sigorta ürünlerine yaklaşımları da yeni zorluklar ve fırsatlar doğurmaktadır.

Ali Tuğrul Uzun

Sosyal Değerler ve Etik

Daha iyi yönetim beklentileri dramatik olarak değişirken, oluşacak güven kaybını giderebilmek için daha etkileyici taahhütlere ihtiyaç duyulmaktadır. Menfaat sahiplerinin verilecek olan hizmetin temsilcileri olacaklarına olan inançlarını arttırabilmek için sosyal medyanın gücünden yararlanılabilme imkanı bulunmaktadır. Bununla beraber, farklı sosyal değerler ve ekonomik sonuçlar da, sosyal rahatsızlığı bir tehdit olarak açıkta bırakmaktadır.

Küresel Mega Trendler ile sigortacılık sektörünün, yukarıda da bahsettiğimiz ana temelinin oluşturan faktörler ile nasıl bir etkileşimde olduğunu, daha iyi anlayabilmek için her bir etken ile faktörün birbirleri ile olan etkileşimlerine daha yakından bakmamız gerekmektedir:

Ürünler ve Pazarlar

- Yaşam standartları ile paralel sigorta talebi artışı, (sosyal değerler ve etik, nüfus özellikleri, çevre)
- Sigorta ürünleri, yaşam stilleri ve emeklilik ihtiyaçları arasında rahatça geçiş olanaklarının sunulması, (çevre, teknoloji)
- Yeni risklere ve değişen teknolojiye ayak uydurabilecek tarzda gelişmiş sigorta ürünlerinin sunulması, (çevre, teknoloji, nüfus özellikleri)
- Yasal uygulamalar ile uyumlu ürünler sunulması. (sosyal değerler ve etik, nüfus özellikleri)

Dağıtım ve Operasyon

- Mobil teknolojilerin gelişmesi ile müşterilerin tercihlerinin belirlenmesi, (teknoloji, nüfus özellikleri)
- Sosyal medyanın müşterilere ulaşırken daha fazla kullanılması, (sosyal değerler ve etik, teknoloji, nüfus özellikleri, çevre)
- Bulut bilişim sistemleri verimliliği ve ulaşılabilirliğinin daha kolay sağlanması. (teknoloji)

Resmi Kurumlar ve Sermaye Yönetimi

- Resmi kurumların ajandasının yakın takibi, (sosyal değerler ve etik, nüfus özellikleri, teknoloji, çevre)
- Düşük faiz oranları ve değişken piyasaların, yeni yatırımlar için fırsat sunması, (nüfus özellikleri)
- Sürekli artan kentselleşmenin, doğal afetler ve iklim değişikliği riskini artırması. (çevre, nüfus özellikleri)

Kurumsal Yönetim ve İnsanlar

- Finansal sektöre olan güvenin, reel sektöre olan güvenden daha az olması, (sosyal değerler ve etik)
- Kurumsal yönetim ve sosyal sorumluluğun, güven artırıcı göstergeler olarak önemlerinin artması. (sosyal değerler ve etik, çevre, nüfus özellikleri)

Akıllı sigortacı, bu etkenleri ve faktörleri göz önüne almalı ve birbirleri ile sürekli koordineli bir şekilde sigorta sektöründe var olmaya çalışmalıdır. Aksi halde, içinde yaşadığı çevreye uyum sağlamadan ve talepleri anlayamadan bir risk yapısı ve buna bağlı sigorta ürünleri oluşturması halinde, hem kendine hem de içinde bulunduğu sektöre oldukça fazla zarar vermiş olacaktır.

Ali Tuğrul Uzun

Denetim, Kıdemli Müdür

T: +90 216 681 90 00

M: +90 530 386 90 33

E: tuzun@kpmg.com

KPMG Yayınları

Yayınlar için KPMG Türkiye Markets bölümü ile tr-fmmarkets@kpmg.com adresinden iletişime geçebilirsiniz.

Bankalar için UFRS Uygulaması Konuları: Gerçeğe Uygun Türev İşlem Değerlemeleri- Temel Unsurlar

KPMG uluslararası finansal hizmetler ekibi tarafından hazırlanan dokümanımızda; bir bankanın operasyonel anlamda portföy bazında yapabileceği düzeltmelere ve muhasebe gerekliliklerine ilişkin açıklamalar yer almaktadır. Ayrıca UFRS'ye uygun olarak yapılan türev işlem değerlemelerine ilişkin önemli noktalarda rehber olabilecek bu yayında UMS 39 ve UFRS 13 uygulamalarına ilişkin farklılıklar açıklanmıştır.

Bankalarda Rekabet Kurumu Mevzuatı'na Uyum

Rekabet Hukuku'na Uyum, bankaların Rekabet Hukuku bakımından kendi kendilerini denetlemelerine imkân sağlayan bir uygulama ya da şirket içi düzenleme ve kurallar bütünüdür. Sorumlu ve profesyonel bir yönetim ve bankacılık anlayışı, olabileceklerden önce görebilmeyi, olası hukuki/mali risklerden kaçınmayı gerektirir. Bu bakımdan bankaların "Rekabet Hukuku'na uyum programları" hazırlayarak uygulamaya koymaları, alınabilecek tedbirlerin başında gelmektedir.

Basel II Kapsamında Sermaye Yeterliliğinin İçsel Olarak Değerlendirilmesi (ICAAP)

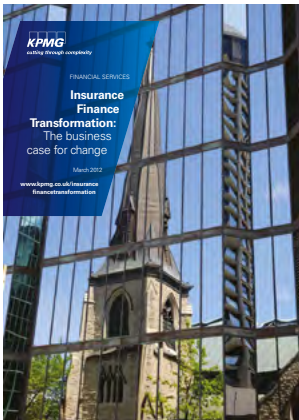
Bankacılık sisteminde yeni risk ölçüm ve değerlendirme esasları getiren Basel II'nin 1. Yapısal Blok'u kapsayan düzenlemeleri 1 Temmuz 2012 tarihinden itibaren büyük oranda hayatımıza girmiş bulunmaktadır. Bu düzenlemelere paralel olarak BDDK tarafından 28 Haziran 2012 tarihinde yayınlanan "Bankaların İç Sistemleri Hakkında Yönetmelik" ile bankacılık sektörü Basel II 2. Yapısal Blok ile de tanışmış oldu.

KPMG UFRS Sigortacılık Bültenleri 31. Sayı

UFRS Bültenlerinin yeni sayısı FASB ve IASB'nin ortak olarak yürüttüğü yeni sigortacılık muhasebe standardı üzerinde Ekim 2012'de gerçekleştirdikleri çalışmaları, projenin güncel durumunu ve tamamlanması için hazırlanan planlamayı içeriyor. Çalışmaların güncel durumu yeni sigortacılık muhasebe standardının (IFRS 4 Faz II) 2018'den önce yürürlüğe girmeyeceğini gösteriyor. IASB, yeni standardın yayınlanması ile yürürlüğe girmesi arasında 3 yıllık bir süre öngörüyor. Fakat sigorta şirketlerinin 2015 yılında UFRS 9'u uygulamak için de hazır olmaları gerekiyor.

Sigortacılık Sektöründe Finans Transformasyonu: Değişim İçin Bir Neden

Geçen son beş yılda, İngiltere'de neredeyse her sigorta şirketi finans bölümlerine daha önceden görülmemiş ölçüde büyük yatırımlar yaparak değişime gidiyor. Finans bölümleri için birçok yenilik getiren Solvency II, bu değişikliğin en büyük tetikçisi olmuş durumda. Regülatörler, piyasalar, derecelendirme kuruluşları ve paydaşlar artan bir süratle, şirketlerin daha güvenilir ve daha fazla finansal veriye ulaşmasını bekliyor.

KPMG UFRS Sigortacılık Bültenleri 32. Sayı

Tüm dünyada Mevzuat ve Uyum dünyası yeniden şekilleniyor. Geçmişte yaşanan finansal krizlerin sonucunda, tüm dünyada regülatörler, finansal hizmetler sektörü için, sıkı regülasyonlarla desteklenen güçlü takip programları hazırlıyor. Üst yönetim uyum raporlamalarında şeffaflık öngörülürken aynı zamanda, uyum birimlerinin iş dünyasının stratejik ve tamamlayıcı bir parçası olması bekleniyor.

KPMG Türkiye Finansal Hizmetler

Murat Alsan

Finans sektörümüz son yıllarda gösterdiği istikrarlı büyüme ve son dönemde yaşanan finansal krizin yansımalarına rağmen güçlü duruşu ile Türk ekonomisinin önemli yapıtaşlarından birini oluşturmaktadır.

KPMG Türkiye finans sektöründe lider pozisyonu ile bankalar,

sigorta, faktoring, finansal kiralama, yatırım ve fon yönetim şirketlerine denetim, vergi ve danışmanlık hizmeti sağlamakta, finansal hizmetler ekibinde yer alan uzman profesyonelleri ile müşterilerimize KPMG'nin sektördeki deneyim ve bilgi birikimini sunmaktadır.

Daha fazla bilgi için:

Murat Alsan

Denetim Bölümü Başkanı,
Şirket Ortağı, Finansal
Hizmetler Sektör Lideri

T: +90 216 681 90 02

M: +90 533 276 21 69

E: malsan@kpmg.com

Avrupa Denetim Reformu ve Türkiye'ye Yansımaları

Özgecan Berber

Denetim şirketleri de dahil olmak üzere tüm finansal tablo hazırlayıcıların finansal krizden alacağı dersler olduğunu kabul etmeliyiz. Gelecek finansal krizleri öngören ve önleyen daha güçlü bir denetim sisteminin yaratılması özellikle bankacılık gibi sektörler için çok önemlidir. KPMG olarak **denetim kalitesini, denetçilerin ve denetim komitelerinin işlevini artıracak, denetim sistemini geliştirecek, her türlü yeniliği ve öneriyi destekliyoruz.**

Bu nedenle hem Avrupa'da hem de Türkiye'de son birkaç yıldır gündeme taşınan denetim sistemindeki değişim rüzgarını olumlu buluyoruz. Statüko KPMG için hiçbir zaman bir seçenek olmamıştır. Finansal krizin ardından Avrupa Komisyonu'nun

gündemindeki değişiklikler Türkiye'de de Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu'nun ("BDDK"), Sermaye Piyasası Kurulu'nun ("SPK") ve son olarak da Yeni Türk Ticaret Kanunu'nun ("Yeni TTK") bağımsız denetim tebliğlerini etkilemektedir. Ancak, denetimin kamu yararı açısından hayati önem taşıyan ve finansal piyasalarda güvenin sağlanmasındaki belirgin rolünü dikkate alırsak, bu sektörde yapılacak reformlar çok dikkatlice düşünülmeli. Çünkü önerilen reformlar, niyetlerin aksi yönde etki etmesi riskini taşımaktadır. **Sert, orantısız ve müdahaleci kanun maddeleri denetim sektörünü sektöye uğratarak ciddi bir şekilde denetim kalitesinin düşmesiyle, işletmeler için gereksiz maliyetlerin artmasıyla sonuçlanabilir** ve ekonomik büyümeye ayak bağı olabilir.

KPMG her zaman denetimin kalitesini ve işlevselliğini artıracak yeni politikaları ve fikirleri içeren geniş reformları desteklemektedir. Diğer yandan, önerilen değişikliklerle denetim sisteminde anlamlı bir değişim çerçevesini devreye sokma fırsatını kaçırmamalıyız.

Denetim reformunun doğuşu, hedefleri

Büyük ölçekli finansal kuruluşların finansal durumunda ciddi sıkıntılar olmasına rağmen kriz öncesi ve kriz sırasındaki olumlu denetim görüşlerinin yayımlanmış olması Avrupa Komisyonu'nun dikkatini çekmiştir. 30 Kasım 2011 tarihinde Komisyon, Avrupa Denetim sistemindeki yoğun eksikliklerin altını çizerek bir dizi radikal değişim önerisini Avrupa Parlamentosu'nun gündemine taşıdı. Avrupa İç Piyasalar Komisyon Üyesi Michel Barnier tarafından sunulan yasa teklifi **"AB Denetim Reformu"** ya da **"Barnier Yasa Teklifi"** olarak bilinmektedir.

KPMG olarak aşağıda gündeme gelen değişikliklerin, Uluslararası Denetim Standartlarının Avrupa Birliğince tanınması; denetçiler, bankalar ve basiretli regülatörler arasındaki iletişimin artması, şirketlerin iş modellerine göre raporlama yapmasına odaklanması ve risk yönetim sistemleri denetiminin kalitesini artırarak finansal kriz riskinin azaltılması gibi önemli adımlar atılmasına önayak olacağına inanıyoruz.

- Uluslararası Denetim Standartlarının Avrupa Komisyonu regülasyonlarına eklenmesi
- Denetim reformunun, kurumsal yönetim reformuyla daha geniş bağlantı kurma arayışı
- Denetim komitelerinin denetçi atama sürecini bağımsız ve şeffaf bir şekilde yönetebilmesinin desteklenmesi ve bu komitelerin denetimin kalitesinin sağlanmasındaki sorumluluklarının vurgulanması
- Partner rotasyonlarıyla alışkanlık tehdidinin önüne geçilmesi
- Denetim görüşünün ve denetim komitesi raporlarının kapsamı genişletilerek bilgilendirici niteliğinin artırılması

- Denetim komitesinin ve regülatörlerin bağımsızlığının sağlanması

Diğer yandan aynı teklifte yer alan aşağıdaki başlıkların amaçlanan hedef açısından olumsuz sonuçlar doğuracağına inanıyoruz.

- Bağımsız denetim şirketlerinin faaliyet konusunun sadece denetim olan şirketler olarak belirlenmesi
- Zorunlu denetim şirketi rotasyonu
- Kamu yararı gözetilen şirketlere verilebilecek denetim dışı hizmetlerde ciddi kısıtlamalar
- Zorunlu müşterek denetim

Denetim Reformunda Son Gelişmeler ve Değişen Başlıkların Türkiye'deki Uygulaması

17-18 Eylül 2012 tarihinde Avrupa Birliği Komisyonu "Jüri" olarak adlandırılan çalışma grubu aracılığı ile yukarıda değindiğimiz değişiklik önerilerine ilişkin ilk raporunu yayımladı. Jüri raporu, yukarıda olumsuz olarak nitelendirdiğimiz başlıklarda önemli değişiklikler yaptı. Jüri raporundaki son değişiklikler ve aynı başlıklar altında Türkiye'deki uygulamaların özeti aşağıdaki gibidir:

"Sadece bağımsız denetim yapan şirketler" teklifi kapsamdan çıkarıldı.

KPMG olarak, faaliyet konusu sadece denetim hizmeti vermek olan şirket yapılanmasının denetim kalitesini düşüreceğine inanıyoruz. Özellikle büyük ölçekli veya finansal hizmetler sunan şirketlerin denetiminde gereken deneyimi, muhakeme gücünü ve uzmanlık gereken becerileri ancak vergi ve danışmanlık hizmeti veren profesyonellerimiz ile aynı çatı altındaki çalışma ortamımızda bulduğumuzu düşünüyoruz. **Görel olarak düşük gelirlerin kazanıldığı denetim sektörünün yalnızlaştırılması sonucunda, bu yetenekli arkadaşlarımızı şirketimizde tutmak ve yeni yetenekleri denetim şirketine katmak oldukça güçleşecektir.** Denetim mesleğinin uzun vadeli sürdürülebilirliğini yaralayacak bu maddenin gündemden çıkarılmasını memnuniyetle karşılıyoruz.

Türkiye'de 3568 sayılı Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik ve Yeminli Mali Müşavirlik Kanunu gereğince denetim ve vergi şirketleri aynı şirketler altında hizmet veremediklerinden fiilen sadece bağımsız denetim hizmeti veren şirketlere dönüşmektedir. Danışmanlık ve denetim hizmetleri aynı şirket altında hizmet verebilmektedir. KPMG olarak denetim hizmetlerini sunarken özellikle kompleks ve uzmanlık gerektiren konularda denetim riskimizi en aza indirmek için sık sık aynı çatı altında çalıştığımız vergi, hukuk, değerlendirme ve aktüer gibi diğer uzmanlarımızın

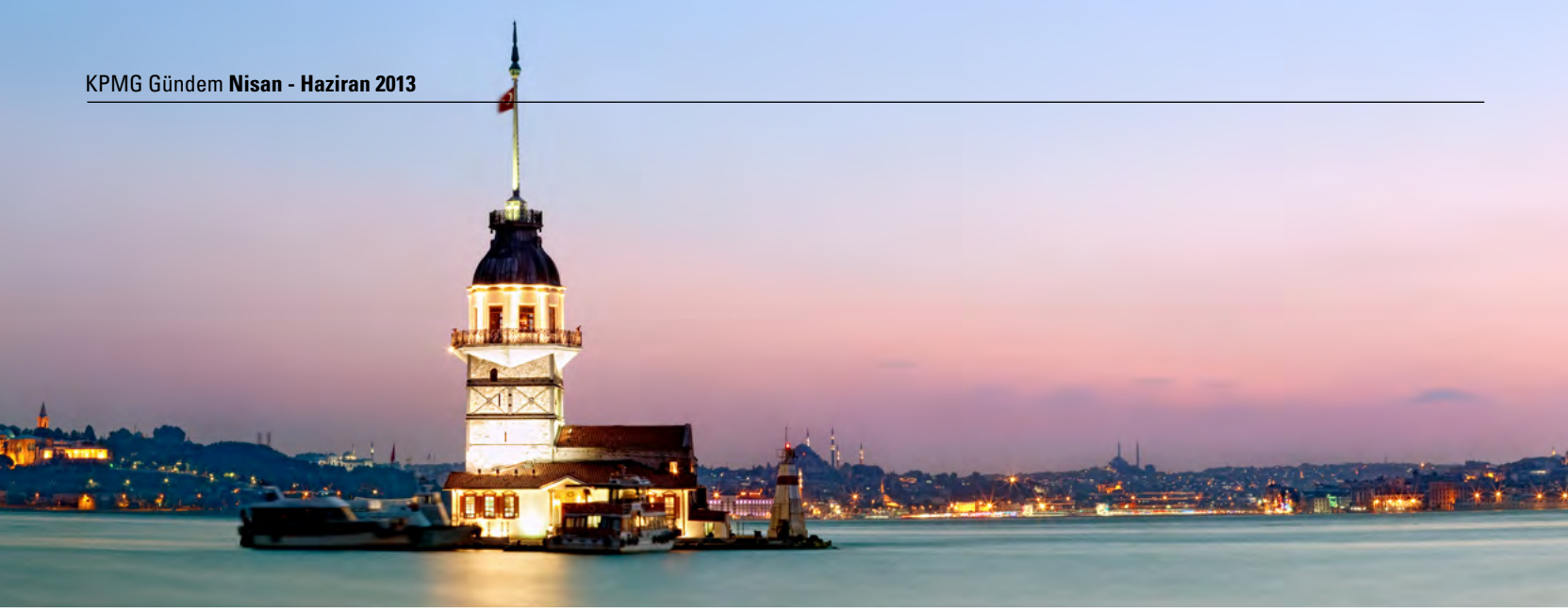
desteğini almaktayız. Ancak, 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu ile birlikte denetim hizmeti verilen müşterilere vergi denetimi ve vergi danışmanlığı dışında danışmanlık ve hizmet verilmesi yasaklanmıştır.

Zorunlu denetim şirketi rotasyonu 6 yıldan 25 yıla uzatıldı. Bağımsız denetçinin en az iki yıllığına seçilmesi ve en fazla 6 yıldan sonra zorunlu olarak rotasyonunu gerektiren madde 25 yıla uzatıldı. Denetim şirketi rotasyonları ile denetim pazarındaki konsantrasyonun önüne geçilmesi amaçlanmaktadır. Jüri'nin zorunlu denetim rotasyonunu 25 yıla kadar uzatmasını KPMG olarak yeterince olumlu bir gelişme olarak değerlendirmiyoruz.

Bize göre, denetim anlaşmalarının değiştirilmesi ya da gerekli görüldüğünde gözden geçirilmesi sadece şirketlerin denetim komitelerinin tasarrufunda olmalıdır. Bağımsız denetim komiteleri sağlıklı bir şekilde atanmalıdır. Denetim komitesi bağımsız, bilgi sahibi üyelerin sorumluluğunda olmalıdır. Denetim komitesinin ihaleye gitme konusundaki değerlendirmesini yaparken bu prosedürü sağlıklı bir şekilde yürütebiliyor olması yukarıda saydığımız gerekliliklerle aynı derecede önemlidir.

2010 yılından itibaren, zorunlu bağımsız denetim şirketi rotasyonunu SPK 7 yıl BDDK ise 8 yıl olarak belirlemişti. EPDK ve Hazine Müsteşarlığı gibi diğer düzenleyici kurumlar da takip eden dönemlerde benzer düzenlemeler yaptılar. Daha sonra denetim şirketinin 25 sorumlu ortak ve baş denetçiden oluşması şartıyla zorunlu denetçi rotasyonunu baş denetçi rotasyonuna dönüştürmüştür. Ancak yeni TTK ile birlikte zorunlu denetim şirketi rotasyonu tekrar gündeme gelmiştir. Seçilen bağımsız denetim şirketi arka arkaya 7 yıl görevlendirilmişse ancak 3 yıl aradan sonra tekrar seçilebilmektedir.

2010 yılında Türkiye'de ilk defa zorunlu denetim rotasyonu deneyimize dayanarak, zorunlu denetim rotasyonun beklenenin aksine pazar konsantrasyonuna etkisinin oldukça az olduğunu ve denetim kalitesine zarar verebilecek bir risk ortamı geliştiğini gözlemledik.

Müşterek denetim gereksinimi ve müşterek denetimi özendirici maddeler çıkarıldı.

Şirketlerin iki denetim şirketi tarafından denetlenmesini teşvik etmek amacıyla eğer bir şirket müşterek denetim yaptırırsa zorunlu denetim rotasyonu 6 yıldan 9 yıla çıkmaktaydı. Zorunlu rotasyonun 25 yıla çıkmasıyla bu madde kapsamdan çıkarıldı. Müşterek denetimin maliyeti artırıcı bir unsur olmasının yanı sıra denetim kalitesini yükselten bir unsur da olmadığını düşünüyoruz. Türkiye’de ise bu konuda gündemde olan herhangi bir çalışma yoktur.

Denetim dışı hizmetler çerçevesinin IESBA (“the International Ethics Standards Board for Accountants”) stiline göre belirlenmesi önerildi.

Önerilen teklifte finansal denetime ilişkin hizmetler kapsamında verilebilecek diğer hizmetler aşağıdaki şekilde sınırlandırılmıştı:

- Ara dönem mali tablo denetimi veya inceleme çalışmaları
- Finansal kurumlara verilmek üzere hazırlanan güvence raporları
- Vergi tasdik hizmetleri
- Kurumsal yönetim ve sosyal sorumluluk güvence raporları

Ayrıca yukarıda sayılan diğer denetim hizmetleri denetim ücretinin %10’undan fazla olmaması şartı getirilmişti. Jüri raporunda denetim hizmetinin dışında herhangi bir hizmet verilmesini yukarıdaki çerçeveye sınırlanması yerine IESBA sitilini önerdi. IESBA, denetçi bağımsızlığını da içeren, profesyonel muhasebeciler için yüksek kalitede etik standartlar belirleyerek, uluslararası ve ulusal etik gereklilikleri yakınlaştırarak uluslararası kabul gören mesleki ahlak kurallarını geliştiren kamu yararına çalışan bağımsız standart koyucu bir kuruluştur. Jüri raporuyla önerilen yasaklanmış denetim dışı hizmetler listesi, denetimle uyumsuzluğa düşmeyen ve hatta denetçinin rolünü etkinleştiren birçok denetim dışı hizmetin verilmesine izin vermektedir.

Bağımsız denetçileri finansal sektörde risk yönetimi gibi geniş çaplı uzmanlık gerektiren alanlarda verdikleri danışmanlık hizmetlerinden ayrı tutmak, denetim şirketinin kaliteli denetim hizmeti sunma kapasitesinde önemli bir düşüşe neden olacaktır.

Sonuç

Türkiye’de SPK ve BDDK düzenlemelerine tabi şirketlerinin yukarıda sayılan diğer hizmetlerin bağımsız denetim şirketi tarafından verilmesi denetim komitelerinin onayına tabidir. Bunun dışındaki hizmetlerin bağımsız denetçisi tarafından verilmesi yasaklanmıştır. Yine aynı şirketler için vergi danışmanlığı da dahil olmak üzere tüm danışmanlık hizmetleri yasaklanmıştır. Yeni TTK’ya göre ise denetim şirketi denetleme yaptığı şirkete vergi danışmanlığı ve vergi tasdik hizmeti dışında danışmanlık hizmeti veremez.

KPMG, yukarıdaki regülasyonlara tabi olmasa bile, global risk yönetimi politikası çerçevesinde bağımsızlık ilkesini korumak adına aynı şirkete ya da aynı gruba bağlı şirketlerine denetim ve mali tablolara önemli etkisi olabilecek danışmanlık hizmetlerini bir arada vermemekteyiz. Diğer yandan denetim hizmetini sadece yukarıda bahsedilen çerçevede sınırlamak, bağımsız denetçileri vergi, hukuk, değerlendirme, risk yönetimi, aktüerya gibi geniş çaplı uzmanlık gerektiren alanlarda verdikleri danışmanlık hizmetlerinden ayrı tutmak, denetim şirketinin kaliteli denetim hizmeti sunma kapasitesinde önemli bir düşüşe neden olacaktır.

Sermaye piyasalarına güvenin yeniden kazanılmasının yolu iyi bir kurumsal yönetim ve yüksek kaliteli bir denetimden geçmektedir. İyi bir kurumsal yönetimi destekleyen güçlü denetim komitelerinin kurulması gerekliliği giderek kabul edilmektedir. Bu ancak denetim komitelerinin daha fazla sorumluluk almalarıyla, finansal raporlama sürecindeki rollerini, denetçilerin üzerindeki gözetimlerini ve denetçi atamalarını şeffaf bir ortamda yerine getirmeleriyle başarılabilir; bağımsız ve uzman tarafların desteğiyle daha öteye taşınabilir.

Zorunlu bağımsız denetçi rotasyonu denetim komitelerinin otoritesini ve sorumluluğunu baltalamaktadır ve denetçi seçme yeterliliklerini inkâr ederek bu rol için gereken vasıfları taşımadıklarını hissetmelerine neden olacaktır.

Umarız, Avrupa ve Türkiye’deki bu değişim rüzgârı denetim kalitesini artırmak, denetim veya denetçinin bağımsızlığını sağlamak gibi hedeflere ulaşırken denetim pazarında daha ileri merkezileşmeye ve işletmelere yüksek maliyetlere yol açacak tedbirlerden kaçınılacaktır.

Özgecan Berber

Mesleki Uygulama Bölümü, Müdür

T: +90 216 681 90 00 - 9084

M: +90 533 294 92 64

E: oberber@kpmg.com

KPMG Eğitim Merkezi

UFRS Eğitim Programları

Temel UFRS Eğitimi

Tüm dünyada kullanım alanı giderek genişleyen Uluslararası Finansal Raporlama Standartları (UFRS), Türkiye'nin Avrupa Birliği'ne uyum çalışmaları sürecinde gündemdeki önemli konulardan biri oldu.

Muhasebe ve finansal raporlama alanındaki bu gelişmelere paralel olarak söz konusu standartlar Türkçe'ye çevrildi ve "Türkiye Muhasebe Standartları / Türkiye Finansal Raporlama Standartları" (TMS/ TFRS) adı altında yayımlandı.

Başta BDDK olmak üzere, SPK ve Hazine Müsteşarlığı kendi muhasebe yönetmeliklerini iptal ederek TMS/TFRS'lerin uygulanmasını zorunlu hale getirdiler. Geçen sene kabul edilen yeni TTK ise, ülkemizdeki uygulama birliğinin sağlanabilmesi için bağımsız denetime tabi olacak şirketlere TMS/ TFRS uygulama zorunluluğu getirdi.

VUK-UFRS/TFRS Farkları Eğitimi

Eğitimimizin amacı katılımcıların Yeni Türk Ticaret Kanunu ile birlikte gündeme gelen Uluslar arası/ Türkiye Finansal Raporlama Standartları hakkında genel bilgi sahibi olmasına, VUK Değerleme Hükümleri ile karşılaştırma yaparak uygulama sürecine genel bir giriş yapmalarına yardımcı olmaktır.

Kapsamlı VUK-UFRS/TFRS Farkları Eğitimi

Bir günlük genel "VUK – UFRS/TFRS Farkları" eğitiminin devamı niteliğinde, daha kapsamlı ikişer günlük 2 ayrı modülden oluşmaktadır. Amacımız; uygulamada birçok sektörü ilgilendiren ortak konuları, uygulama örneklerine daha fazla zaman ayırarak daha detaylı incelemek ve katılımcılarımızı değişen

UFRS EĞİTİM PROGRAMLARI (NİSAN - HAZİRAN 2013)

Eğitim konusu	Süre (Gün)	Nisan	Mayıs	Haziran
VUK-UFRS/TFRS Farkları				
İstanbul	1	9 Nisan	3 Mayıs	6 Haziran
Kapsamlı VUK-UFRS/TFRS Farkları Eğitimi				
1. Modül	2	18-19 Nisan	14 - 15 Mayıs	-
2. Modül	2	29-30 Nisan	28-29 Mayıs	-
Temel UFRS Eğitimi	3	-	-	11-12-13 Haziran
UFRS'ye göre Konsolidasyon	1	12 Nisan	16 Mayıs	-
UMS/TMS 12-Gelir Vergisi (Kurumlar Vergisi ve Ertelemiş Vergi)	1	-	7 Mayıs	4 Haziran

Türk Ticaret Kanunu ile gündeme gelen Türkiye Finansal Raporlama Standartlarına hazırlamaktır.

UMS/TMS 12 - Gelir Vergisi Eğitimi (Kurumlar Vergisi ve Ertelemiş Vergi)

UMS/TMS 12 Gelir Vergisi standardının amacı kurum kazancı üzerinden hesaplanan vergilerin muhasebeleştirilerek finansal tablolara yansıtılmasına ilişkin esasları belirlemektir.

Eğitimimizin amacı, özellikle UMS 12- Gelir Vergisi uygulamasında karşılaşılan sorunların çözümünde destek olmak, yapılan son değişiklikler hakkında bilgilerinizi tazelemek ve teori yanında uygulama örnekleriyle bilgilerinizi pekiştirmektir.

UFRS'ye göre Konsolidasyon Eğitimi

Konsolide finansal tablolar bir grubun finansal tablolarının tek bir işletme gibi sunulduğu finansal tablolardır. Söz konusu finansal tablolar bir şirketler grubunun faaliyet sonuçlarının bir bütün halinde değerlendirilebilmesine olanak sağlar. Bir günlük eğitim süresince konsolidasyon konusuyla ilişkili UFRS/TFRS standartları yanda sunulan konu başlıkları altında incelenecektir.

Burcu Tanboğa

KPMG Eğitim Merkezi

T: +90 216 681 90 00 - 9393

E: btanboga@kpmg.com

Hande Şenova

MARKA DEĞERLEMESİ

Markanızın Değeri Nedir?

Şirket değerlemesi projelerinde en çok karşılaştığımız sorulardan biridir: “Peki ya marka değerim?”

Değerli markanın, tüketici pazarında olan bir marka olması şart mıdır? Sanayi firmalarının marka değeri olmaz mı?

Öncelikle “marka”; şirketlerin ticari ismi, logosu, ürün veya hizmetleri tanımlayan sözcük veya simge, tasarım, ayırtıcı işaret, renk, şekil veya bunların bileşenidir. Görünen şeyleri değerlemek, elle tutabildiğimiz varlıkların değer tespiti daha anlaşılır gelse de markayı elimizle tutabilir miyiz?

Marka değerlendirme metodları uluslararası kabul görmüş standartlar çevresinde belirlidir. Peki neden markayı değerlendirme ihtiyacı duyarız? Marka satışı artık Türkiye’de de yaygınlaşmaya başladı; şirket geliştirdiği markalardan bir tanesini istekli herhangi

bir alıcıya sadece marka olarak satabiliyor, yabancı yatırımcılar yurtiçi piyasa için sadece markayı satın alabiliyor. Uluslararası piyasalarda marka performansının takibi, lisanslama, uyumsuzluk veya finansal raporlama amaçlı marka değerlemesi yapılabiliyor. Çoğunlukla bir şirket alımında UFRS kapsamında şerefiye hesaplaması yapılırken varlığı ilk sorgulanan maddi olmayan varlıklardan biri markadır.

Elle tutulamayan varlıkların değerlemelerinde genel kanı, hesaplanan değer yüksek olmasıdır. Marka en yüksek değer tahmin edilen varlık olmasına rağmen finansal ve teknik anlamda en az bilinen olarak düşünülmektedir. Marka değerlendirme yöntemlerinde üç farklı yaklaşım vardır:

Marka Değerlemesi

Pazar Yaklaşımı

Benzer marka fiyatlama karşılaştırması, benzer marka el değiştirmeleri, benzer royalti oranı kıyaslaması.

Maliyet Yaklaşımı

Yıpranma payı ile düzeltilmiş yeniden üretme/yaratma veya yerine koyma maliyeti.

Gelir Yaklaşımı

Gelecekte elde edilecek marka kaynaklı gelirlerin bugünkü değeri veya marka sahipliğiyle kaçınılan/önlenen giderlerin bugünkü değeri.

Pazar, maliyet ve gelir yaklaşımı. Bu üç yaklaşım arasında en yaygın kullanılan gelir yaklaşımıdır. Gelir yaklaşımı metodlarından marka değerlemesinde en çok başvurulan ise "Relief From Royalty" (İsim/Telif Haklarından Kurtulma) yöntemi olarak geçer. Mantık olarak şirketin markayı elinde bulundurması sebebiyle ödemekten kaçındığı lisans/royalti bedeli üzerinden hesaplanır. İsim haklarından kurtulma yöntemi satışların belli bir oranını telif hakkı oranı olarak hesaplamakta ve geleceğe dönük olarak tahmin edilen satış rakamlarına uygulanmaktadır.

Satış miktarının telif hakkı oranı ile çarpılarak elde edilen değer bugüne iskonto edilmesi, markanın o andaki değerini vermektedir.

Kullanılan telif oranı için piyasadaki benzer markaların lisanslamaları detaylı analiz edilmeli, gelir dağılımı ve diğer karakteristikleri açısından en benzer marka tespit edilmelidir. Kullanılan indirgeme/iskonto oranı Ağırlıklı Ortalama Sermaye Maliyeti olup ("WACC"), bu oran mevcut finansman yapısından ziyade istenilen/hedeflenen finansman yapısı baz alınarak hesaplanmaktadır. Her ne kadar marka değerlemesinde en yaygın kullanılanı olsa da, diğer gelir yaklaşımlarında olduğu gibi, isim haklarından kurtulma yöntemi de geleceğe yönelik varsayımlara duyarlıdır.

Gelir yaklaşımları arasında gelen ilave gelir, fiyat primi gibi diğer metodların, pazar ve maliyet yaklaşım detaylarını başka bir yazıya bırakıyorum.

Peki şirketimin değeri ile marka değeri arasındaki ilişki nedir?

Firma değeri mevcut faaliyetlerin sürdürülmesi için gerekli tüm varlıkların katkısıyla oluşmaktadır. Bugünkü küresel ekonomide kesinlikle varılan nokta firma değerinin çoğunun marka, patent, teknoloji ve insan kaynağı gibi maddi olmayan varlıklarından geldiği yönündedir. Çoğu araştırmaya göre, her ne kadar sektör özelliklerine göre değişse de, şirket değerinin üçte birinden fazlasının marka kaynaklı olduğu tahmin edilmektedir. Bugün kâr amacı gütmeyen sosyal toplum örgütleri bile markalaşarak değer artışı sağlamayı hedeflemektedir.

Global şirketlerin yatırımlarını duran varlıklar yerine, değer yaratma amaçlı, elle tutulamayan (intangible) varlıklara kaydirdığı

bilinmektedir. Aston Martin, Volvo, Jaguar ve Land Rover, Ford'un satın aldığı ve son yıllarda da elden çıkararak değer yarattığı markalardır.

Dünya'daki en değerli ve en uzun ömürlü markaların başında Coca-Cola gelmektedir ki piyasa araştırmalarına göre şirket değerinin yarısı marka değerinden gelmektedir. Bir araştırmaya göre KPMG'nin değerinin tahmini %40'ı marka değeri kaynaklıdır. Çalışanların ilk tercihleri arasında yer alması ve kadınların çalışmak isteyeceği şirketlerin başında gelmesi de bunun bir göstergesi sayılabilir.

Tüm varlıkların katkısıyla yaratılan değer, firma değeridir zaten, dolayısıyla marka da bu bulmacanın bir parçasıdır.

Hande Şenova

Kurumsal Finansman Bölüm Başkanı,
Şirket Ortağı

T: +90 216 681 90 15

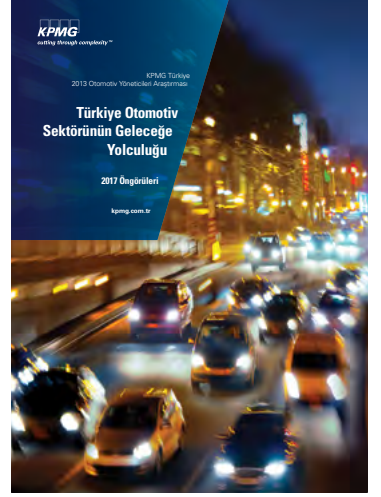
M: +90 533 580 27 96

E: hsenova@kpmg.com

KPMG Türkiye 2013 Otomotiv Yöneticileri Araştırması:

Türkiye Otomotiv Sektörünün Geleceğe Yolculuğu

KPMG'nin küresel olarak 14 yıldır, dünyanın en önemli otomotiv firmalarının yöneticilerinin katılımıyla hazırladığı Küresel Otomotiv Yöneticileri araştırması, sektör genelinde ciddi bir algı oluşturmuş durumda ve güçlü bir etki alanına sahip. Bu yıl sektörden aldığımız, Türkiye'nin özel durumunu da görmek istedikleri yönündeki geribildirimlerin de etkisiyle, küresel araştırmanın bir uzantısı olarak KPMG Türkiye 2013 Otomotiv Yöneticileri Araştırması hazırlandı.

Türkiye otomotiv pazarına yönelik gerçekleştirilen araştırma, otomotiv sektöründeki yöneticilerin beklenti ve görüşlerini yansıtmalarının yanı sıra sektörün 2017 yılına yönelik yol haritasını da çiziyor.

Araştırma; KPMG Türkiye yönetiminde Otomotiv Distribütörleri Derneği (ODD), Otomotiv Sanayii Derneği (OSD), Taşıt Araçları Yan Sanayicileri Derneği (TAYSAD) ve Otomotiv Yetkili Satıcıları Derneği (OYDER) ile bu derneklerin üyelerinin destekleriyle gerçekleştirildi.

Otomotiv pazarına ve otomotiv sanayisine yönelik farklı alanlarda sorular üzerinden birçok başlığın öne çıktığı KPMG Türkiye 2013 Otomotiv Yöneticileri Araştırması'nda genel bir değerlendirme yapıldığında şu sonucun ortaya çıktığı söylenebilir: "Türkiye otomotiv sektörü geleceğe umutla bakıyor."

Otomotiv Pazarında Beş Yıllık Dönemde Öncelikli Olacak Konular

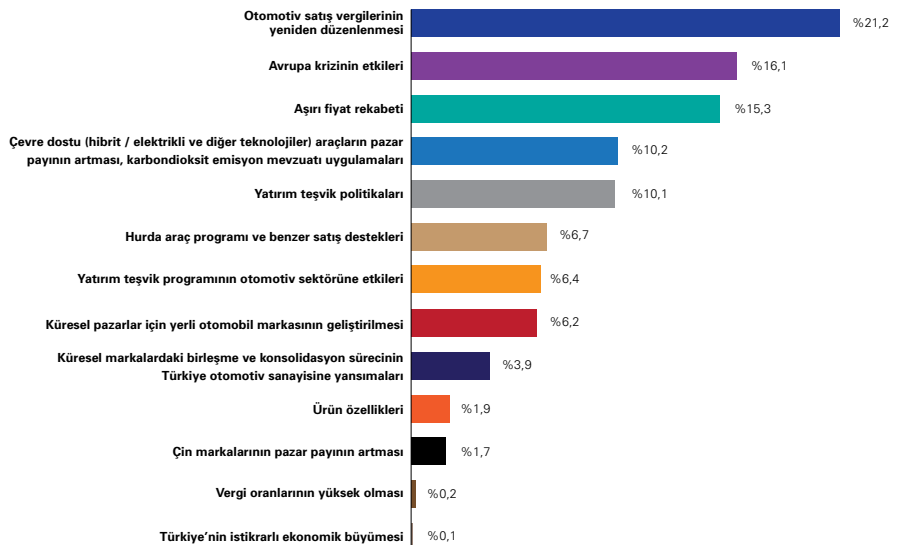
Otomotiv sektörü hem Türkiye'de hem küresel ölçekte önemli belirsizlikler ile karşı karşıya. Bir yandan üretim miktarları ve satış beklentileri daralıyor, diğer yandan önemli teknik yeniliklere gidiliyor.

Otomotiv sektörü yöneticileri, önümüzdeki beş yıllık dönemde öncelikli olacak konuların başında "Otomotiv satış vergilerinin yeniden düzenlenmesi", "Avrupa krizinin etkileri" ve "Aşırı fiyat rekabeti"ni belirtiyor.

Çevre dostu araçların pazar payının artması, karbondioksit emisyon mevzuatı uygulamaları ve yatırımları teşvik politikaları ise ikincil öncelikteki konular olarak sıralanıyor.

Önümüzdeki beş yıllık dönemde öncelikli olacak konular: Otomotiv satış vergilerinin yeniden düzenlenmesi, Avrupa krizinin etkileri ve aşırı fiyat rekabeti.

Otomotiv pazarında gelecek beş yıllık dönemde öncelikli olacak konular

Otomotiv Pazarı Büyüklüğü Tahmini

Türkiye’de, genç nüfusuna ve nüfus artışına karşın pazarda kişi başına düşen araç sayısının dünya ortalamasına göre düşük olması ilgi çekici bir noktadır. 2003 yılında Türkiye’de 1000 kişiye 95 araç düşerken, son 10 yılda görülen büyümeyle birlikte 2012 yılının verilerine göre 1000 kişiye 151 araç düşüyor.

Araştırmanın bulgularına göre Türkiye otomotiv sektörü yöneticileri, Türkiye otomotiv pazarının büyümesini bekliyor, ancak bu büyüme oranının %50’nin altında gerçekleşmesini öngörüyorlar.

Beş Yıllık Dönemde Sektörün Büyümesine Etki Edecek Faktörler

Otomotiv sektörü Türkiye’de çok önem kazanarak büyümenin lokomotif sektörleri arasında yerini aldı. Toplumun sektöre dair büyük beklentileri var. Sektörün büyümeye devam etmesi ülkenin ekonomisi, gelişimi ve istihdamı için önem taşıyor. Bu nedenle, oyuncuların gözünde bu büyümenin devamlılığının sağlanmasında etkili olacak faktörlerin neler olduğu önemlidir.

Araştırma sonuçlarına bakıldığında en başta yine vergi yüklerinin belirtildiğini görüyoruz. Bu konunun kişi başına düşen milli gelir artış hızından daha önemli görülmesi, vergi yüklerinin otomotiv sektörünü frenlendiğinin bir göstergesidir. Diğer ilgi çeken konu ise çevre dostu otomobillere verilen değerin %2,6 ile çok düşük olmasıdır.

BRIC Ülkelerinin Otomotiv Üreticilerinin Avrupa Pazarına Girme Beklentisi

Türkiye’de yıllardır, özellikle Çin’den otomotiv alanında yatırımlar geleceği konuşuluyor. Toplumda ise konuyla ilgili farklı görüşlerin hakim olduğu biliniyor. Bir yandan bu yatırımların Türkiye için önemli bir fırsat olacağı düşünülürken diğer yandan bu durumun Türkiye’de mevcut işletmeler için bir risk içerdiğine inanılıyor.

Araştırmanın sonuçlarına göre genel anlamda Türkiye otomotiv sektörü yöneticilerinin %61’i BRIC ülkeleri otomotiv üreticilerinin Avrupa pazarına girmesini bekliyor. Bu yönde beklentisi olanların %92’si ise bunun önümüzdeki 6 yıl içinde gerçekleşeceğini düşünüyor.

BRIC Ülkelerinin Avrupa Pazarına Girerken Üretim Üssü Olarak Tercih Edecekleri Ülkeler

Araştırmaya katılan yöneticiler, BRIC ülkelerinin (özellikle Çin’in) otomotiv üreticilerinin Avrupa pazarına girerken Doğu Avrupa ve yeni AB ülkelerini tercih etmelerini beklediklerini belirtiyor (%46). Türkiye’nin ise Kuzey Afrika ülkelerinin hemen önünde ikinci sırada yer aldığı görülüyor. Dört kişiden biri BRIC ülkelerinin Türkiye’yi üretim üssü olarak kullanmasını bekliyor.

Türkiye uzun yıllardır küresel platformda bir otomotiv üretim üssü olarak yerini aldı. 2001 yılından itibaren Türkiye’deki yıllık araç üretimin %60 ile %80 arasındaki bölümü ihraç ediliyor. Bu dönemde üretim 286 binden 2011’deki rekor yılın 1.189 bine kadar yükseldiğini gördük. 2012 yılına bakıldığında Türkiye’de üretilen 1.115 bin aracın 745 bini, yani %67’si ihraç edildi.

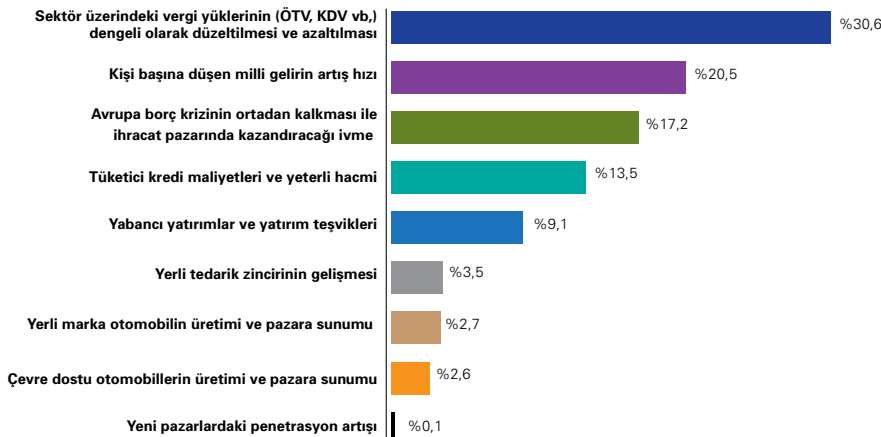
BRIC otomobil üreticilerinin gözünde, bu güçlü otomotiv altyapısı ve tecrübesinin yanı sıra Türkiye’nin Avrupa Birliği ile arasında mevcut olan gümrük birliği, nakliye açısından Orta Avrupa’ya bağlı olması ve yeni teşvik programının sağladığı gümrük avantajları ülkenin artıları.

Ancak katılımcıların Doğu Avrupa’yı avantajlı görmeleri bu ülkelerin daha önemli artıları olabileceğini gösteriyor. KPMG Küresel Otomotiv Yönetici Araştırması 2013’ün sonuçlarına baktığımızda küresel yöneticilerin değerlendirmelerinden de aynı yönde bir sonuç ortaya çıkıyor. Doğu Avrupa ülkelerine özellikle BRIC üreticileri için sağladığı ciddi büyüme fırsatlarından dolayı büyük önem verileceği anlaşıyor. Bu anlamda Türkiye’nin iç pazarının büyüme potansiyelini kullanması önemli bir rekabet konusu olacak.

Ergün Kış
KPMG Türkiye
Otomotiv Sektör Lideri
Şirket Ortağı, Denetim
T: +90 216 681 90 17
E: ergunkis@kpmg.com

Beş yıllık dönemde sektörün büyümesine etki edecek faktörler

Otomotiv Sektörü ve Dolaylı Vergiler

Türkiye’de otomotiv sektörünün büyümesi ile ilgili en temel taleplerin başında, otomobil satışları üzerinden alınan satış vergilerinin dengeli şekilde düzeltilmesi ve azaltılması yer alıyor.

Gerçekten de dolaylı vergilerin ağırlığının doğrudan vergilere oranla yüksek olduğu ülkemizde bu durumdan en fazla etkilenen sektörlerin başında otomotiv sektörü geliyor.

OECD tarafından hazırlanan “Consumption Tax Trends 2012”¹ raporunda da tüketim vergilerinin tüm vergilere oranının ülkemizde OECD ortalamasına göre yüksek olduğunu ve 2000-2009 yılları arasında bu oranin OECD ortalamasında azalış, ülkemizde ise artış eğiliminde olduğu açıkça belirtiliyor. Aynı rapor, Türkiye ile birlikte Norveç, Finlandiya ve Danimarka’nın oluşturduğu grubun, binek otomobillerinin satışı ve tescilli üzerinden diğer ülkelere göre açık ara farkla yüksek vergilere sahip olduklarını ve bu ülkelerde bu şekilde ödenen vergilerin, söz konusu otomobillerin üretim fiyatlarından daha fazla olabildiğini de ortaya koyuyor.

Ülkemizde diğer vergi, harç ve ücretleri bir yana koyarak tek başına Özel Tüketim Vergisi’nin yüksekliğinin pazar ve satış tarafında yeni araçlara olan talebi daralttığı, tüketicinin tercihlerini de ciddi olarak

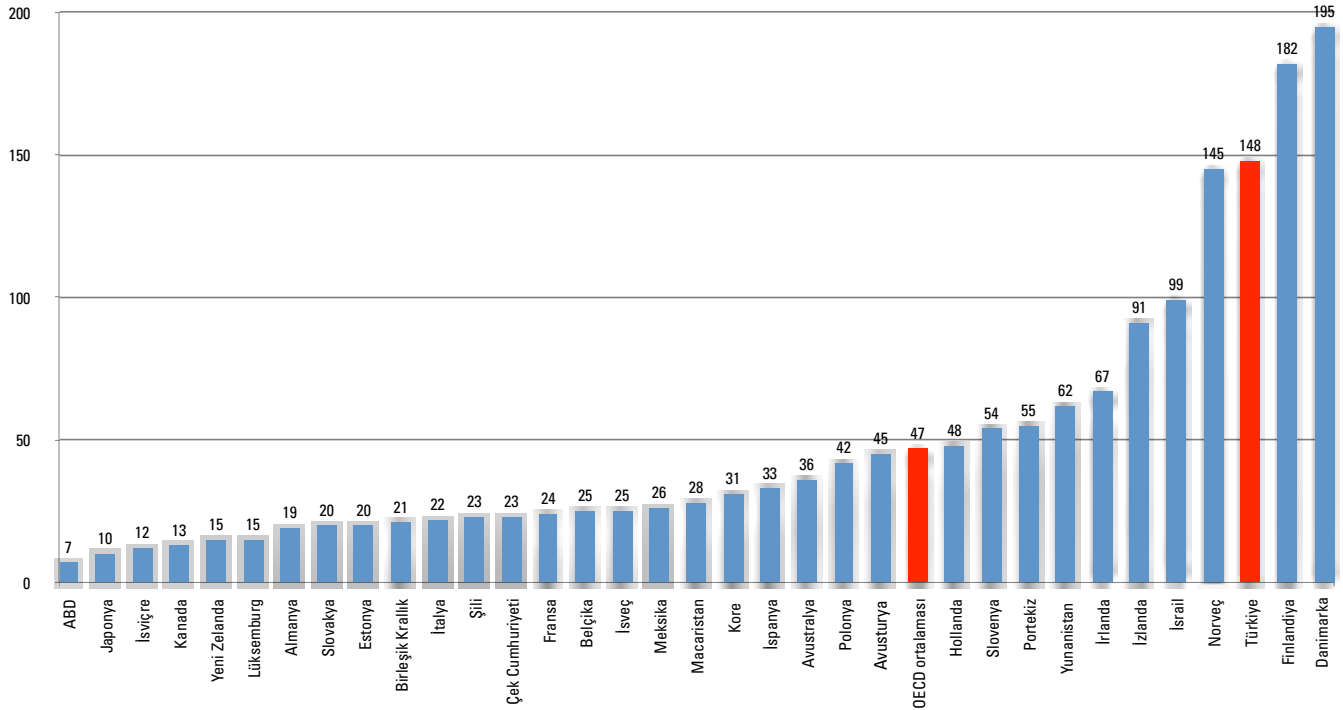
etkilediği biliniyor. Oysa Türkiye’de henüz doygunluk seviyesine ulaşmamış ciddi bir iç pazar var ve otomobil satışları üzerinden alınan yüksek Özel Tüketim Vergileri tüketicinin tercihlerini sınırlandırıyor.

Hepimizin bildiği bütçe gerçekleri bu tip vergilerden kısa dönemde vazgeçilemeyeceğini ortaya koysa da sektörün ortak arzusu vergilerin zamanla daha makul seviyelere indirilmesi yönünde. Vergilerle ilgili yapılan sık düzenlemeler ve değişiklikler sadece vergilerin yüksekliği nedeniyle değil aynı zamanda otomotiv sektörünün geleceğe yönelik sağlıklı planlamasında yarattığı belirsizlikler nedeniyle de eleştiriliyor.

Fikret Çetinkaya
KPMG Türkiye
Vergi Bölümü, Şirket Ortağı

Binek Otomobil Satış ve Tescillerinde Uygulanan En Yüksek Toplam Vergi Oranları¹

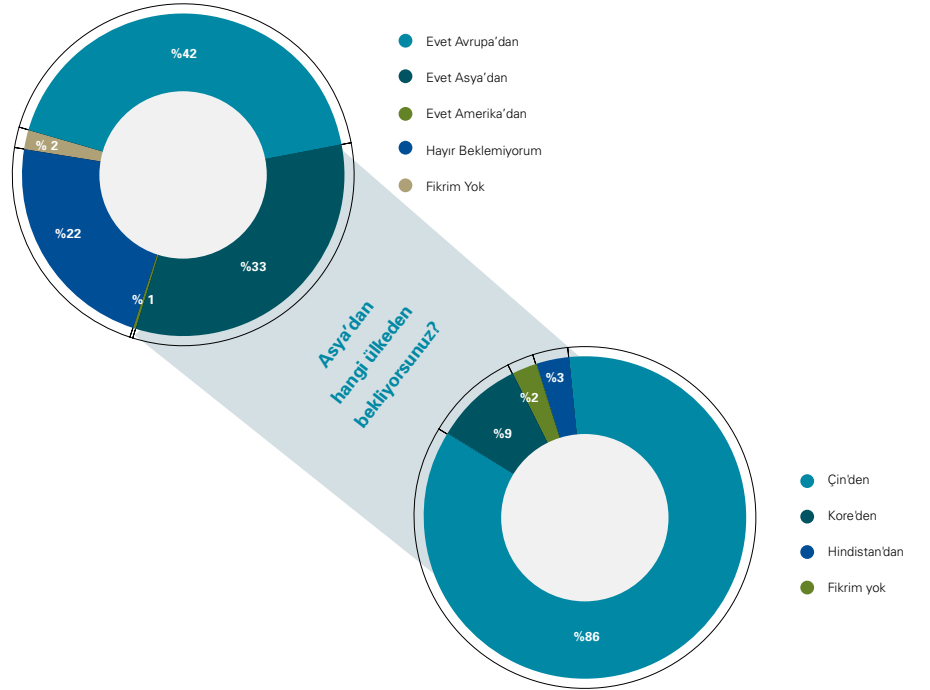
¹ Consumption Tax Trends 2012, OECD

Türkiye'ye Yeni Yatırım Beklentisi

Türkiye'deki 4 yöneticiden 3'ü Asya ve Avrupa'dan yatırımı bekliyor. Araştırma bulgularına göre Avrupalı üreticilerin Türkiye'ye yatırım yapacağını düşünülmesi ilgi çekici bir nokta olarak ortaya çıkıyor.

Türkiye otomotiv sektörü yöneticilerinin %76'sı Türkiye'ye önümüzdeki beş yıl içinde yeni bir yatırım gelmesini bekliyor. Çoğunluk (%42) bu yatırımın Avrupa'dan geleceğine inanıyor. Bu yatırımın Asya'dan geleceğini belirtenlerin çoğunluğu ise bunun Çin'den gelmesini bekliyor.

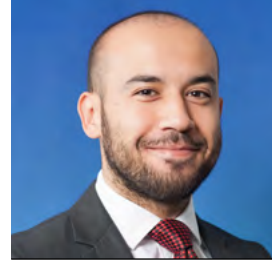
Beş yıllık dönemde Türkiye'ye yapılacak yeni yatırım beklentisi

KPMG Türkiye 2013 Otomotiv Yöneticileri Araştırması Hakkında

Araştırma, KPMG Türkiye yönetiminde Otomotiv Distribütörleri Derneği (ODD), Otomotiv Sanayii Derneği (OSD), Taşıt Araçları Yan Sanayicileri Derneği (TAYSAD) ve Otomotiv Yetkili Satıcıları Derneği (OYDER) ile bu derneklerin üyelerinin destekleriyle gerçekleştirildi. Çalışma kapsamında dört derneğin üyelerine ortak yöneltilen genel soruların yanı sıra, her derneğin kendi üyelerine özel sorulara da yer verildi. Online anket yöntemi kullanılan araştırmada soru formu KPMG Türkiye, tüm dernekler ve ERA işbirliği ile hazırlandı. 7 Kasım-10 Aralık 2012 tarihleri arasında gerçekleştirilen araştırmaya yaklaşık 200 üst düzey yönetici katıldı. Araştırmanın tamamına KPMG Türkiye web sitesi www.kpmg.com.tr adresinden ulaşabilirsiniz.

Yönetimde Yeni Bir Yaklaşım: Sürekli Denetim Sürekli İzleme

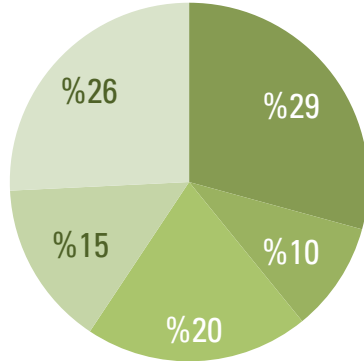
Göktürk Tamay

Günümüzde, şirketler finansal raporlama ve finansal iş süreçlerinin güvenilirliğini ve etkinliğini sağlamak için hem şirket içerisinde hem de küreselleşme, giderek genişleyen ve katılan yasal düzenlemeler, paydaşların beklentileri gibi şirket dışarısından artan baskılarla karşılaşmaktadır. Doğal olarak şirketler bu güvenceyi yüksek verimle elde etmeyi hedeflemeli ve bunu sağlamada yeni bilgi teknolojilerinin sunduğu olanaklardan artan oranda yararlanmalıdır.

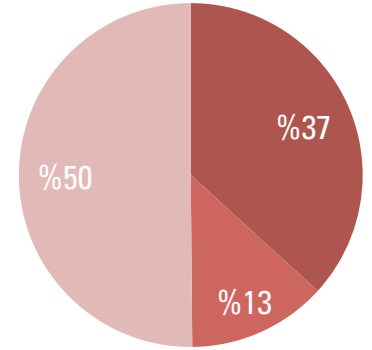
Birbirini izleyen **Sürekli Denetim ve Sürekli İzleme (CA/CM - Continuous Auditing/Continuous Monitoring)**, yalnızca güvenin etkin bir şekilde elde edilmesine büyük katkı sağlamakla kalmaz, aynı zamanda güvenilir ve verimli iş süreçlerinin oluşturulması için olası yolların anlaşılmasını da sağlar.

KPMG, 2010 yılında gerçekleştirdiği araştırmasının bir yenisi olarak 2012 yılı içinde Avrupa, Orta Doğu ve Afrika (EMA) bölgesinden, içlerinde Türkiye'nin de yer aldığı 32 ülkede toplamda 718 şirketin katılımı ile şirketlerin CA/CM hakkındaki görüşlerini ve mevcut durumlarını içeren yeni bir anket çalışması gerçekleştirdi.

Gerçekleştirdiğimiz araştırma içerisinde şirket yapısı bakımından üst düzeyde gelişmiş, bölgenin önde gelen pek çok şirketi yer alıyor. Araştırmaya katılan şirketlerin %36'lık bölümü yıllık cirosu 1 milyar Euro'nun üzerinde olan şirketlerdi. Bu bakımdan araştırmanın üst ve orta seviye şirketlerin CA/CM ile ilgili mevcut durumlarını harmanlayarak bizlere sunduğunu söyleyebiliriz. Aynı zamanda araştırma sektörel açıdan da geniş bir yelpazeye dağılmaktadır. Katılan şirketler arasında büyük payı bulunan sektörler içerisinde finansal hizmetler, teknoloji, medya, telekom, sağlık, kamu hizmetleri, perakende ve üretim sektörleri yer almaktadır.

- Finansal Hizmetler
- Teknoloji, Medya, Telekom
- Alt yapı, Devlet, Sağlık
- Tüketici Pazarları
- Endüstriyel Pazarlar

- İlk sıra (yönetim kurulu, CEO, CFO, finans, operasyonel/hat yönetimi, BT)
- İkinci sıra (risk yönetimi, iç kontrol ve uyum)
- Üçüncü sıra (iç denetim)

Peki, asıl merak edilen konu olan araştırmanın çarpıcı sonuçlarına gelecek olursak neler öne çıkıyor?

Şirketler için öncelikli olarak akla gelen soru “Neden bir CA/CM çözümü kullanmalıyım?” sorusu. Pek çok şirket öyle ya da böyle neden bir CA/CM çözümü kullanılması gerektiği konusunda fikir sahibi olmakla birlikte, aslında tek başına bunun farkında olması bu tarz bir çözümü şirketlerinde uygulamaları açısından yeterli etkiyi yaratmamaktadır. Genellikle CA/CM çözümlerinin birçok olumlu etkisi kısa dönemde kendisini göstermediği için şirketler bu uygulamaların uzun vadede rekabet ortamında yarattığı çok önemli avantajı ön görememekte ve kısa vadeli bir bakış açısı ile karar verme eğilimi göstermektedirler.

Araştırmaya katılan şirketleri CA/CM uygulamalarını kullanmaya yönelten en önemli nedenler olarak;

- CA/CM çözümlerinin iş süreçlerindeki düzensizlikleri, sıra dışı durumları ve istisnaları etkin bir şekilde belirlemesi,
- iş süreçlerinin sürekli iyileştirilmesi açısından sürekli bir takip mekanizması olarak kullanılabilmesi,
- hem şirket kültürü ve etik ortamının gelişmesi açısından hem de paydaşlarla olan ilişkiler açısından son derece önemli olan şeffaflık konusunda mevcut ortamı önemli ölçüde geliştirmesi,
- ve bunun yanı sıra yönetim raporlama ihtiyaçlarının zamanında, doğru ve tam bir şekilde karşılanması açısından alt yapı hazırlaması öne çıkmaktadır.

Sürekli Denetimin (CA) Faydaları

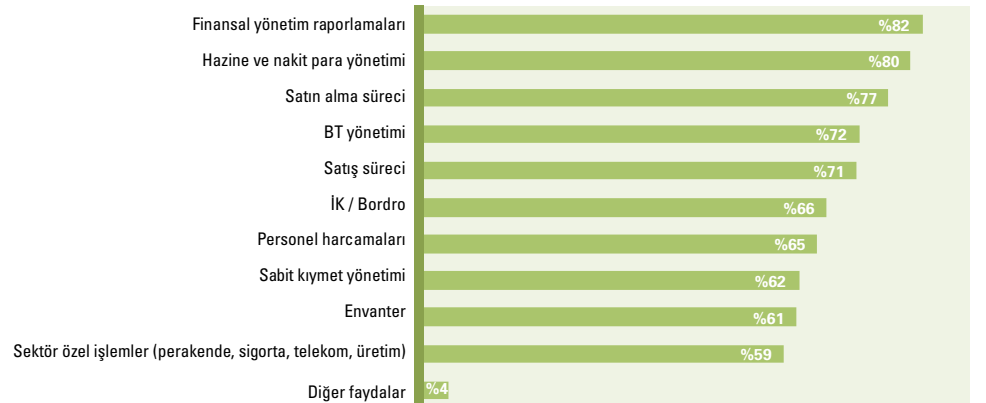

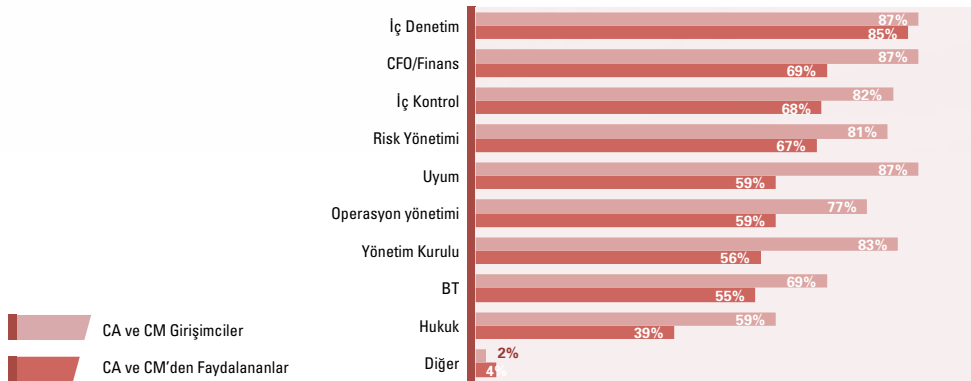
Sürekli İzlemenin (CM) Faydaları

Akla gelen ikinci önemli soru ise CA/CM uygulamaları kullanan şirketlerin, bu uygulamaların faydalarını en çok hangi süreçlerde hissetmekte oldukları. Yapılan araştırmaya göre CA/CM uygulamalarının en önemli fayda sağladığı süreçler sürekli olarak tekrar eden aktivitelerin bulunduğu ve farklı şekillerde çok çeşitli risklere açık olan süreçler olarak gösterilmektedir.

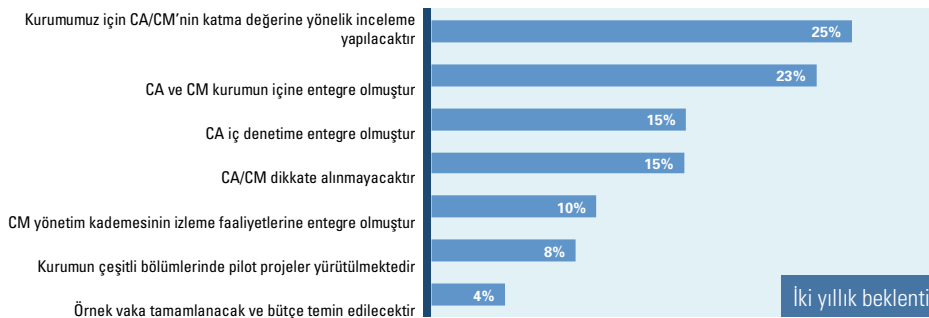
Şirketlerin CA/CM çözümlerinden en çok fayda sağladığı süreçler yönetim raporlaması, hazine ve nakit yönetimi, satın alma, BT yönetimi, satış, insan kaynakları/maaş ödemeleri, personel harcamaları, sabit kıymet yönetimi, stoklar ve her sektöre göre değişiklik gösteren özellikler sigorta, telekom, perakende ve üretim sektörüne özel iş süreçleri olarak sıralanmaktadır.

CA/CM uygulamalarının şirket içerisinde kullanılmasına öncülük eden yöneticilere bakıldığında ise öncelikle iç kontrol, iç denetim ve finans bölümlerinin üst düzey yöneticileri oldukları görülmektedir. Dolayısıyla bu tarz çözümlerin şirket içerisinde kurulmasına öncülük eden kişilerin genellikle İç Denetim/Kontrol Direktörleri ve CFO'lar olduğu söylenebilir. Benzer şekilde yapılan araştırmada, bu uygulamalardan görevlerinde en çok faydalanan kişiler olarak yine İç Denetim/Kontrol Direktörleri ve CFO'lar öne çıkmaktadır.

Bir başka önemli soru da şirketlerin CA/CM ile ilgili önümüzdeki iki yıl içerisinde görüşlerinin ne olduğu ve nasıl bir hareket planlarının bulunduğu. İki yıl öncesinde gerçekleştirdiğimiz araştırma da göz önüne alındığında şirketlerin CA/CM uygulamaları ile ilgili farkındalığının çok hızlı bir şekilde arttığını görebiliyoruz. Bu da giderek artan sayıda şirketin önümüzdeki iki yıllık ajandası içerisinde CA/CM uygulamalarının şirket içerisinde kurulması konusunun giderek yukarı tırandığını gösteriyor.

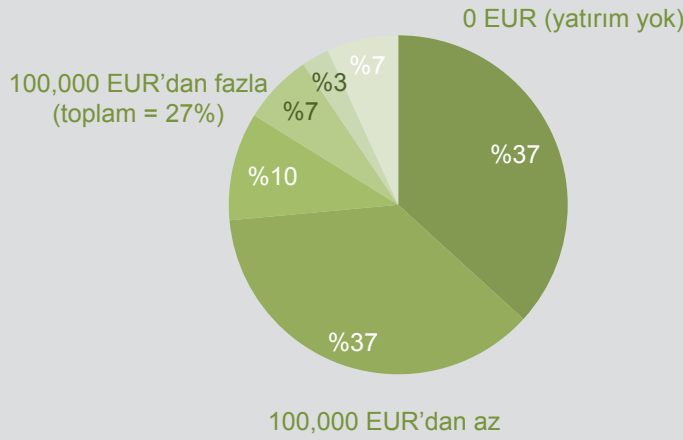
2010 yılında CA/CM uygulamalarını iki yıl içerisinde kurmayı planlayan şirketlerin oranı %9 iken 2012 yılında gerçekleştirilen çalışmada bu oran %23'e çıkmış durumda. Bunun yanı sıra şirketlerin %25'i ise CA/CM uygulamaları için fizibilite çalışmalarına başladıklarını ya da iki yıl içerisinde başlamayı planladıklarını belirtiyorlar.

CA/CM uygulamalarını iki yıl içerisinde kurmayı düşünmeyen şirketler, kendileri açısından en önemli engeller olarak; henüz yönetim tarafından onaylanmış bir bütçe olmamasını, uygun CA/CM çözümünü tespit edebilmek açısından yeterli bilgi birikimine sahip olmamalarını, dışarıdan bu konuda bulabildikleri yardımın çok sınırlı olmasını ve şirket içerisinde CA/CM kurulumu sürecine destek olacak personel sayısının yeterli olmamasını göstermektedir.

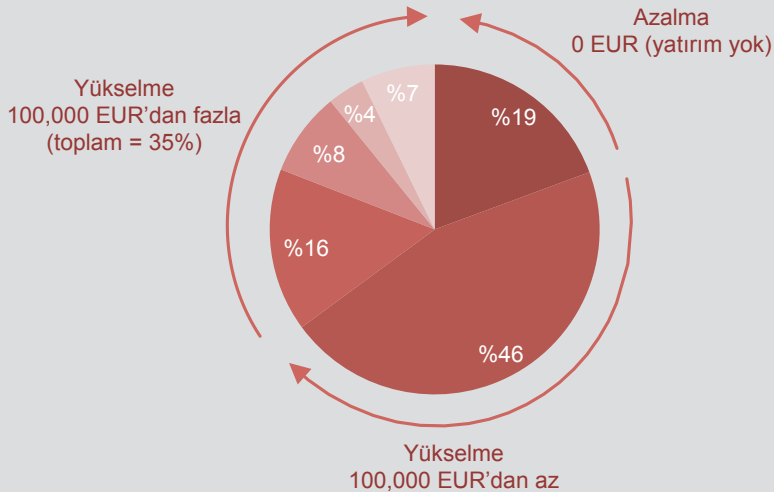

Ve son olarak CA/CM uygulamalarının maliyetine gelecek olursak, yapılan araştırmalarda şirketlerin pilot denemeler sonrası şirket içerisinde sponsor ve kaynak bulma oranlarının oldukça yükseldiğini göstermektedir. Bunun yanı sıra araştırmaya katılan şirketlerin CA/CM uygulamaları için gerçekleştirdiği harcamaların geniş bir yelpazede değişiklik gösterdiği görülmektedir. Bu konuyla ilişkili olarak tüm şirketlerin yaklaşık %7'si 1 milyon Euro'nun üzerinde harcama yaptığı gibi %37'si 100 bin Euro'dan az harcama yaptığını belirtiyor. Çarpıcı bir diğer sonuç da geçtiğimiz iki yıl içerisinde şirketlerin %37'si CA/CM konusunda hiç harcama yapmamışken, önümüzdeki iki yıl içerisindeki planlar göz önüne alındığında şirketlerin sadece %19'unun CA/CM konusunda herhangi bir harcama yapmayı planlamadığını belirtmesidir.

Geçtiğimiz iki yıl boyunca CA/CM'e yapılmış olan yatırım

Geçtiğimiz iki yıl boyunca CA/CM'ye yapılacak olan yatırım

Araştırmanın çıktıları bir bütün olarak değerlendirildiğinde CA/CM uygulamalarının önümüzdeki yıllar içerisinde özellikle büyük ölçekli uluslararası şirketler, holdingler ve iş süreçleri BT altyapısına dayalı sektörler başta olmak üzere hızla yayılacağı görülmektedir.

KPMG olarak bugüne dek gerçekleştirdiğimiz birçok CA/CM kurulumu ve ilişkili danışmanlık hizmetlerinden edindiğimiz tecrübe ışığında, sizlere CA/CM çalışmaları konusunda en çok yardımcı olacağını düşündüğümüz dokuz temel kuralı da iletmek istiyoruz:

1. Uygun CA/CM konseptini belirleyebilmek için öncelikle mutlaka küçük ölçekli pilot bir çalışma ile başlayın.
2. Maliyeti şirket tabanına yayabilmek için CA/CM projesini BT, iç kontrol veya finans gibi departmanların yürüttüğü diğer projeler ile entegre edin.
3. CA/CM'nin manüel olarak gerçekleştirilen önemli ölçüde işi otomatize edeceği gerçeğini mutlaka kullanın.
4. Projenin en başından itibaren şirketin tüm savunma mekanizmasını (iç kontrol, BT kontrolleri, eğitim çalışmaları vs.) direkt olarak projeye dahil edin.
5. Halihazırda satın almış olduğunuz bir yazılımı bu amaçla kullanıp kullanamayacağınızı araştırın.
6. CA/CM uygulamalarını mümkün olan en üst seviyede mevcut yönetim raporlama araçları ile entegre edin.
7. Son kullanıcıların sistemin etkinliğini daha çabuk kabul edebilmeleri için canlı ortama geçmeden önce yanlış pozitif sonuçları mümkün olduğunca azaltın.
8. CA/CM'nin görsellik özelliğini kullanarak iş birimlerine trendleri ve gelişime açık alanları ne kadar rahat izleyebileceklerini gösterin.
9. Tüm alanlarda organizasyonel dönüşümün veri tabanlı yaklaşım üzerinden gerçekleşmesi için çaba gösterin.

Göktürk Tamay

Danışmanlık, Müdür

T: +90 216 681 90 00 - 9483

M: +90 533 581 94 78

E: gtamay@kpmg.com

Üç Adımda Suistimal Risk Yönetimi

Satınalma Süreçlerindeki Suistimal Riskleri

Kara Para Aklama ile Mücadele

Şirket Davranış Kuralları

Çiğdem Gürer

Damla Aren Şentürk

Derya Etiz

Dr. Tuba Yaman Aydın

Suistimal Önleme ve İnceleme Dosyası

Üç Adımda Suistimal Risk Yönetimi

Suistimal soruşturması gerçekleştirdiğimiz şirketlerle, soruşturmayı takiben bir araya geldiğimizde, genelde aynı soruyla karşılaşırız. Bu soru çoğunlukla, başlarına gelen suistimali geç fark etmiş ya da aksiyon almakta geç kalmış şirketlerin, hem bundan sonra yeniden benzer bir durumla karşılaşma ihtimallerini azaltıp kendilerini bu riske karşı daha dayanıklı hale getirmek hem de suistimal gerçekleştiğinde daha çabuk ortaya çıkarmak için nasıl bir yol izlemeleri gerektiği olur.

Cevabın içeriği her şirket için farklı olsa da, başlığı aynıdır: “Suistimal Risk Yönetimi”

Sacayağı

Uygun ve etkin bir Suistimal Risk Yönetimi programı, üç temel adımdan oluşur. Bir sacayağı gibi bir araya gelen bu üç adım, suistimal riskine karşı şirketlerin dengede durabilmesini sağlar.

Her şirketin kendisine özel tasarlaması gereken Suistimal Risk Yönetimi programını oluşturmak da kendi içinde 4 temel adımla mümkündür:

1) Riski değerlendirme: Şirketin ihtiyaçlarının, hem karşı karşıya olduğu suistimal risklerinin, hem de bu riskler karşısında konulmuş kontrollerin değerlendirilmesi yoluyla belirlenmesi,

2) Tasarlama: İlk adımda belirlenen risklere karşı, suistimalin önlenmesine, ortaya çıkarılmasına ve suistimalle karşılaşıldığında doğru tepki gösterilmesine yarayan kontrollerin tasarlanması,

3) Uygulama: Tasarlanan kontrollerin, süreç sahipleri ile paylaşarak süreçlere uygulanması,

4) Değerlendirme: Belli bir uygulama süresi sonunda, tasarlanan kontrollerin uygunluğunun ve etkinliğinin değerlendirilmesi ve riskin boyutuna kıyasla yeterince etkin olmayan kontrollerin yeniden tasarlanması.

Önleme

Suistimalin önlenbilmesi için şirket yönetiminin elinde olan tek araç, potansiyel suistimalciye, ihtiyaç duyduğu fırsatı vermemektir.

Çiğdem Gürer

Dolayısıyla, suistimal riskinin önlenmesinin (ya da en aza indirilmesinin) ilk adımı, bu riskin farkında olmaktır. Her şirketin, faaliyette bulunduğu piyasayı, içsel dinamiklerini ve süreçlerini göz önüne alarak, karşı karşıya olabileceği suistimal risklerini değerlendirmesi ve bu risklere uygun kontroller tasarlayıp uygulaması gerekir.

Suistimal Risk Değerlendirmesinin Adımları:

- Risk belirlenecek lokasyonlar, iş üniteleri ve süreçler tanımlanır,
- Suistimal risklerinin dökümü çıkarılır ve dokümante edilir, (görüşmeler ve evrak kontrolleri yoluyla)
- Riskler, oluşma ihtimaline ve şirket koşullarına göre belirlenir ve suistimal risk matrisinde ilgili alanlarda sınıflandırılır.

Suistimal Risk Matrisi

Önemlilik				
Yüksek (7-9)	5	8	9	
Orta (4-6)	3	6	7	
Düşük (1-3)	1	2	4	
	Düşük (1-3)	Orta (4-6)	Yüksek (7-9)	Oluşma İhtimali

Suistimali önlemenin en önemli adımlarından bir diğeri, şirkette doğru kodlanmış bir etik kültür oluşturmaktır. Bunu gerçekleştirmenin en etkin yolu da, tüm çalışanların ve yönetimin aynı dili konuşmasını sağlayacak bir "Davranış Kuralları" dokümanı oluşturmaktan geçer. Çoğunlukla var olan Davranış Kuralları'nı kopyalayıp şirket duvarlarına asmak ve çalışanlara dağıtmaktan ibaret sanılan Davranış Kuralları oluşturma süreci, aslında çok daha ciddi ve şirkete özel bir çaba gerektirmektedir.

Davranış Kuralları'nı oluşturulmasını, kuralların tüm çalışanlara ve diğer paydaşlara doğru, yeterli ve etkin bir şekilde duyurulması ve gerek eğitimler gerek şirket içi başka aktiviteler yoluyla doğru anlaşıldığından emin olunması takip etmelidir. Bu noktada şirket üst yönetiminin tavrı ve desteği büyük önem kazanmaktadır.¹

Suistimal önleyici adımların bu yazıda bahsedilecek sonuncusu ise çalışanların, işe alınmadan önce; satıcı ve müşterilerin ise çalışmaya başlamadan önce bağımsız bir durum değerlendirmesi sürecinden geçirilmeleridir. Çalışanların işe alınmadan önce özgeçmişlerinin doğrulanması, önceki iş yerleriyle referans kontrolü yapılması ve sabıka kayıtlarının incelenmesi, önceki iş hayatında olumsuz bir olaya dâhil olmuş belirlenmesi ve işe alım kararlarının bu veriler de göz önünde bulundurularak verilmesi konusunda faydalı olur. İş ortaklığı gerçekleştirilecek şirketlerin ve ortakları ile yöneticilerinin piyasa nezdindeki itibarlarının ve mümkünse mali durumlarının ve güvenilirliklerinin gözden geçirilmesi de, bu şirketlerle çalışmak nedeniyle maruz kalınabilecek suistimal risklerini azaltmak adına önem taşımaktadır.

¹Şirketlerin Davranış Kuralları ile ilgili çok daha detaylı bilgiyi, dergimizin bu sayısında, Dr. Tuba Yaman Aydın'ın makalesinde bulabilirsiniz.

Ortaya Çıkarma

Yapılan pek çok araştırma, suistimalin ortaya çıkması konusunda en geçerli yöntemin, iç ya da dış denetimler değil, bildirim mekanizmaları olduğunu göstermiştir.

Hatta araştırmalar, bildirim mekanizmalarını kullanan şirketlerin, suistimali, bildirim mekanizmaları bulunmayan şirketlerden daha kısa sürede ve daha az zarar oluşmuşken tespit edebildiklerine de işaret etmiştir. Bu nedenle, şirketlerin doğru bir bildirim mekanizması kurup bu mekanizmanın etkin işleyişini sağlaması önemlidir. Etkin işleyiş ile kast edilen, çalışanların gizlilik kurallarına uyulacağını, bildirimleri karşılığında kendisine misillemede bulunulmayacağını, bildirimlerinin ciddiyetle inceleneceğini bildiği bir işleyiş olmalıdır. Bu noktada en sık karşılaştığımız soru, gerçek olmayan, intikam ya da karalama amacıyla yapılacak bildirimlerin incelenmesi için harcanacak gereksiz zamanla ilgili olmaktadır. Ancak KPMG Amerika'nın yaptığı bir araştırma, bildirim mekanizmalarına yapılan bildirimlerin %70'e yakınının gerçek olduğunu ortaya koyduğundan, kalan %30'luk kısmın araştırılmasının önemli bir zaman kaybı olmayacağını savunmak akla yatkın görünmektedir.

Sürekli Denetim, Sürekli İzleme Araçlarının Avantajları:

Bu araçlarla operasyona ara verilmeden ve operasyonu gerçekleştiren kişilerin bilgisi olmasına gerek kalmadan denetim/izleme gerçekleştirmek mümkündür.

Bu araçlar, klasik denetimdeki gibi, seçilen örneklerin değil, verinin ve işlemlerin tamamının incelenmesine fırsat verir.

Suistimal riskiyle ilgili alarmlar, ortaya çıktığı anda ilgili kişilere iletileceği için, erken uyarı mekanizması görevi görürler.

Sürekli yeni suistimal senaryoları ile beslenebildiği için, yeni ihtiyaçlara ve risklere uyum sağlayabilecek esnekliktedir.

Yalnızca suistimal riskini ortaya çıkarmak değil, kontrollerin etkinliğini değerlendirmek ve kontrol boşluklarını ortaya çıkarmak konusunda da şirketlere destek olurlar.

Suistimalin ortaya çıkarılması konusunda, son yıllarda daha çok kullanılmaya başlanmış ve etkinliği gün geçtikçe artan bir diğer metot ise, şirket verilerini suistimal senaryoları kullanarak analiz eden "Sürekli Denetim, Sürekli İzleme" araçlarını kullanmaktır.

Tepki

Suistimali önleyememiş, ancak ortaya çıkarabilmiş şirketler için en hayati adım, suistimal şüphesi ortaya çıktıktan hemen sonra atılacak olanıdır. Çünkü özellikle ilk 48 saatte yapılacaklar, suistimali gerçekleştireni, metodunu ve verdiği zarar miktarını tam olarak ortaya çıkarabilmek için çok önemlidir.

Bu nedenle de şirketlerin, kendi iç mekanizmalarına özel Suistimal Tepki Planları olması çok önemlidir. Bu plan öncelikle suistimal şüphesi ortaya çıktığında, şüpheliyle ve kanıtlarla ne yapılacağını kapsamalıdır. Soruşturmanın içsel kaynaklarla mı, dışarıdan profesyonellerle mi gerçekleştirileceği, teknolojik kaynakların kullanılıp kullanılmayacağı, sonuçların kime raporlanacağı, şirket içinde ve kamu nezdinde iletişimin nasıl sağlanacağı gibi soruları yanıtlayacak soruşturma protokolleri de yine bu planda açıklığa kavuşturulmuş olmalıdır. Soruşturmayı takiben uygulanacak disiplin kuralları, net ve herkese eşit muameleyi temel almalı ve mutlaka çalışanlarla paylaşılmalıdır. Detaylı bir disiplin yönetmeliği oluşturmak istemeyen şirketlerin de, çalışanlarını herhangi bir suistimal olayına dâhil olmaları durumunda, suçla orantılı bir cezaya maruz kalacakları konusunda uyarmaları faydalı olacaktır.

Suistimal Risk Yönetimi'nin son ve oldukça önemli adımı da, suistimalin gerçekleştirilmesine olanak sağlayan kontrol zaaflarının ortaya çıkarılması ve kontrollerin güçlendirilerek yeniden tasarlanması olmalıdır. Suistimal Risk Yönetimi konusunda yukarıda bahsettiğimiz adımları atmış şirketlerin, bu konuda piyasadaki benzerleri ve en iyi uygulamalarla kendi durumlarını karşılaştırmak (benchmarking) ve çabalarını doğru noktalarda ve doğru yoğunlukta gösterdiklerinden emin olmak konusunda bir son adım atmalarında ve bu konuda geliştirilmiş araçlardan faydalanmalarında da büyük yarar vardır.

Önleme

- Suistimal risk değerlendirmesi
- Süreçlere özel suistimal önleyici kontroller
- Davranış Kuralları
- Kurum içi iletişim ve eğitim
- Çalışan ve üçüncü şahıs değerlendirmeleri

Ortaya Çıkarma

- Yardım ve ihbar hattı mekanizmaları
- Denetleme ve izleme
- Proaktif veri analizleri

Tepki

- Soruşturma protokolleri
- Bilgilendirme protokolleri
- İyileştirme aksiyonları protokolleri

Sonuç

Yukarıda, her şirketin yol haritası olarak kullanabileceği "Suistimal Risk Yönetimi" programının ana başlıklarını görmek mümkün. Ancak, bu ana başlıklar altındaki sistem tasarımının, her şirketin kendisine özel yapılması ve yaşayan bir sistem olarak, şirketin, piyasanın ya da regülasyonların zaman içinde geçirdiği değişikliklere uyum sağlayacak esneklikte hazırlanması, suistimal riskini başarıyla azaltmak için ön şarttır.

Çiğdem Gürer

Suistimal Önleme ve İnceleme Hizmetleri,
Direktör

T: +90 216 681 91 55

M: +90 530 152 45 96

E: cgurer@kpmg.com

Satınalma Süreçlerindeki Suistimal Riskleri

Damla Aren Şentürk

Şirket içerisinde suistimal vakalarının en sık görüldüğü bölümlerden biri olan Satın Alma Bölümü, gerek tedarikçi ilişkileri gerek ise bölüm yetkililerinin sorumluluklarını doğru yerine getirmeleri adına önemli bir yere sahiptir. Satın alma bölümlerinde sıkça karşılaşılan suistimal vakalarından en yaygın olanları; "alınan mal veya hizmet bedelinin fazla faturalandırılması", "ihale-tedarikçi seçim süreci suistimleri" ve "onaysız ve usulsüz alımlar" başlıkları altında toplanabilir.

Alınan mal veya hizmet bedelinin fazla faturalandırılması:

20. ve 21. yüzyıl iş ortamının en dikkat edilmesi gereken unsurlarından biri olan suistimal, giderek artan rekabet koşulları, şirket üst yönetimlerinin baskın tutumu, şirketlerin içerisinde yaşanan hızlı değişimler ve iç kontrol eksiklikleri gibi pek çok nedenden ötürü her geçen gün karşılaşılmaya daha olası bir hal almıştır.

VAKA 1

ABC şirketinin Satın Alma Müdürü olarak görev yapan şahıs, tedarikçi firma ile kurduğu ilişkiler sayesinde satın alınan malın bedelinden daha fazla fatura kesilmesine olanak tanımış ve işvereni zarara uğratmıştır. Sözü edilen tedarikçi şirketin, şişirilmiş faturalar üzerinden satışı gerçekleşen mallara ilişkin ABC şirketindeki Satın Alma Müdürü'ne de belirli bir komisyon ödediği anlaşılmıştır.

VAKA 2

DEF şirketinde Satın Alma Şefi olarak görev yapan şahıs, eşinin erkek kardeşi tarafından kurulmuş olan şirket üzerinden yüklü miktarda ve piyasa fiyatının üstünde alımlar gerçekleştirmiş ve bu durumu uzun yıllar boyunca sürdürmüştür. Burada söz konusu olası çıkar çatışması, Satın Alma Şefi tarafından işverene bildirilmemiş ve işveren yapılan yüksek fiyatlı alımlarla zarara uğratılmıştır.

Satın alma bölümünde çalışan ilgili personelin, çalıştığı şirket adına gerçekleştirdiği satın alma işleminde işverene bildirmeksizin tedarikçiden alınan mal ya da hizmetin fazla faturalandırılmasına imkân sağlanması, ilgili şirket personelinin tedarikçi firma ile kişisel ya da ekonomik bir ilişki içerisinde olduğunu göstermektedir. Yukarıda bahsi geçenlere benzer vakalarda, suistimal suçu işleyen kişinin salt ekonomik çıkar amaçlı olmadığı, bir yakınına çıkar sağlama güdüsü ile de işvereni olumsuz etkilediği görülmüştür.

Şirket ihaleleri, ihaleyi açan şirketin ihtiyaçlarına ilişkin en iyi hizmeti alabilmesi adına, aynı sektörde faaliyet gösteren birbirinden farklı firmaların eşit ve adil ortamda rekabet edebilmelerini sağlayarak fiyatlarını ve koşullarını, ihaleyi açan şirkete sunmaları sürecini temsil eder.

İhale Suistimalleri ve tedarikçi seçim süreci suistimalleri:

VAKA 3

GHI adlı tedarikçi, JKL şirketinin açmış olduğu ihaleye katılan diğer firmalara ait gizli bilgileri, Satın Alma Müdürü'ne rüşvet/hediye vererek ele geçirmiş, edindiği bilgiler sonucunda teklifini güncelleyerek JKL şirketinin açtığı ihaleyi kazanmıştır.

VAKA 4

MNO şirketinin Satın Alma Direktörü, şirketin ihtiyacına yönelik çeşitli şirketlerden farklı teklifler aldığını dile getirmiş ve en uygun teklifin erkek kardeşine ait PRS adlı firmadan geldiğini belirtmiştir. MNO şirketinde yapılan incelemeler sonucunda alındığı söylenen tekliflerin sahte oldukları ortaya çıkmış ve işverenin 250.000 TL daha fazla ödeme yaparak zarara uğratıldığı ortaya çıkarılmıştır.

Şirket ihaleleri; ihale öncesi hazırlık, ihale ve teklif aşamalarından meydana gelir ve her aşama kendi içerisinde farklı suistimal riskleri taşır. İhale öncesi hazırlık aşamasında şirkete ait ihtiyaçlar tanımlanır ve ihale şartnamesi hazırlanır.

İhtiyaçların belirlenmesi sürecinde şirketin gerçekte ihtiyacı olmayan mal ya da hizmetleri sağlayacak tedarikçilerle satın alma sorumlusunun gizlice anlaştığı ve suistimale yol açtığı görülmüştür. Yine bu süreç içerisinde birçok şirket, belirli bir tutarın üstünde gerçekleşecek alımlara ilişkin ihale açılmasını şart koşmuştur. İhale açılması gereken tutarın satın alma sorumlusu tarafından daha küçük ve tekrar eden alımlar şeklinde gösterildiği, ihale sürecine dâhil edilmediği ve ilgili tutarı parçalara ayırarak belirli çıkar sağlayabileceği tedarikçilere yönlendirdiği durumlarla karşılaşmıştır.

Teklif aşaması ise ihalenin gerçekleşmesini kapsayan süreci içerir ve bu süreçte suistimal açısından dikkat edilmesi gereken unsurlar tekliflerin toplanması aşamasında yaşanabilecek suistimaller ve olası hayali tedarikçilerdir. Tekliflerin toplanması sürecinde ihaleye katılacak şirketler arasında gizlilik esastır. İhaleye katılacak şirketler arasında fiyat sunumlarına ilişkin gizliliğin bozulması durumunda ihaleyi açan şirketin zarara uğraması kaçınılmazdır. Yine bu süreç dâhilinde suistimali gerçekleştiren satın alma görevlisinin hayali tedarikçilerden gelen teklifler yarattığı ve işbirliği içerisinde olduğu tedarikçinin yüksek fiyattan ihaleyi kazanmasını sağladığı görülmüştür.

Onaysız ve usulsüz alımlar:

VAKA 5

TUV adlı inşaat firmasının üst düzey yöneticisi, şirket sahiplerinden habersiz şirkete ait gayrimenkulleri kendi üstüne geçirmiş ve bu durum yapılan denetimler sonucu ortaya çıkmıştır.

Demirbaş, arazi, bina gibi yüksek maliyetli alımlarda yetkili kişinin işverene bildirmeden alımları gerçekleştiren demirbaşları kendi üzerine geçirdiği ve iç kontrol eksiklerinden yararlandığı görülmüştür.

Yukarıda belirtilen suistimal vakalarını ortaya çıkmamamızı sağlayan, şirketler için suistimal tehlikesi teşkil eden kırmızı alarmlar; muhasebe kayıtlarında çok sayıda iptal işlemi, tedarikçiler arasında kendi çalışanları ile alakalı bir samimiyet ya da akrabalık, satın alma yetkililerinin aday tedarikçi ile çalışılması konusunda baskı ve ısrar, kayıtlarında eksik tedarikçi adresi ya da tedarikçi adreslerinin çalışan adresiyle eşleşmesi, genel şirket kurallarına aykırı tedarikçilerden gelen hediyelerin ve ikramların kabul edilmesi, satın alma bölümünün sürekli aynı tedarikçiye verdiği ihaleler belirlenmesi şeklinde belirmektedir.

Şirket yönetimi ortaya çıkan kırmızı alarmları dikkate almalı ve durumu suistimal konusunda uzmanlaşmış profesyonellerden yardım olarak incelemelidir. Ayrıca düzenli olarak iç kontrol sistemlerini denetletmeli ve tespit edilen eksikliklere ilişkin gerekli önlemleri almalıdır.

Damla Aren Şentürk

Suistimal Önleme ve İnceleme Hizmetleri,
Kıdemli Danışman

T: +90 216 681 90 00

M: +90 530 035 71 72

E: daren@kpmg.com

KARA PARA AKLAMA İLE MÜCADELE

Küresel finans çevrelerinde son dönemde kara para aklama suçlamalarına ilişkin milyarlarca dolarlık rekor cezalar kesilirken, finans dünyası da “güven” kelimesini yeniden sorguluyor. Regülasyonların en sıkı olduğu ülkelerde peş peşe ortaya çıkan bu skandallar, ülkemizde de kara para aklama ile mücadeleyi geçtiğimiz aylarda finans gündeminde en çok konuşulan konulardan biri haline getirdi.

Derya Etiz

Dünya devi bankalar bazı ülkelere yapılan ambargoları deldikleri ve şüpheli fonların bankalarından geçiş yaptığı iddiaları ile suçlandı. Aylar süren soruşturmalarda milyonlarca belge incelendi ve çok sayıda yetkili ile görüşüldü. Ancak kara para aklama ile suçlanan bankaların ödeyecekleri büyük para cezalarının yanı sıra, karşı karşıya oldukları en büyük sorun itibar ve güven kaybı. Dünyanın en köklü bankacılık sistemlerini bile sarsan bu usulsüzlüklerin kontrol eksikliği nedeniyle yaşandığı göz önünde bulundurulduğunda, bu vakaların önüne geçilebilmesi için ciddi önlemler alınması gerekiyor.

Kara para aklama suçları ile ilgili yapılan ulusal ve uluslararası düzenlemelere uyum sağlanması ve kara para aklamanın önüne geçilmesi, özellikle finans kurumları için hayati bir önem arz ediyor. Bu düzenlemeler bankalar, finansal kiralama şirketleri, sigorta şirketleri gibi tüm finansal kurumların yanı sıra denetimi emlak ve kargo şirketleri gibi birçok sektörü yakından ilgilendiriyor.

Kara Para Aklamanın Aşamaları

Kara para aklama, İngilizce karşılığıyla "money laundering", çamaşır makinesinde yıkanan çamaşırlara benzetilir. Tıpkı kirli çamaşırların çamaşır makinesine atılıp, temizlendikten sonra çamaşır makinesinden çıkarılmasında olduğu gibi, kara para aklayanlar da bu temizleme işlemi için finansal sistemleri kullanır. Mali Suçları Araştırma Kurulu (MASAK) kara para aklama kavramını en geniş anlamıyla "yasa dışı faaliyetlerden elde edilen gelir ve menfaatlerin, yasalmış gibi gösterilerek ekonomik sisteme sokulması" olarak tanımlar.

MASAK, AB'ye uyum çalışmaları çerçevesinde İtalya Ekonomi ve Maliye Bakanlığı ile yürüttüğü Karapara Aklanması ile Mücadele Kapasitesinin Güçlendirilmesi Projesi çerçevesinde yaptığı çalışmalarda en çok kullanılan kara para aklama yöntemlerini şu şekilde sıralıyor:

En sık karşılaşılan kara para aklama yöntemleri	
Şirinler (Smurfing) Yöntemi	Göstermelik Şirketler (Nakit Para Kullanılan İşyerleri)
Parçalama (Structuring) Yöntemi	Döviz Büroları
Vergi Cennetleri (Off-Shore Merkezler)	Resmi Olmayan Havale Sistemleri
Tabela Bankaları (Shell Banks)	Sahte veya Yanıltıcı Fatura (Hayali İthalat, İhracat)
Tabela Şirketleri (Paravan Şirketler)	Fonların Fiziken Ülke Dışına Kaçırılması

Kara para aklama yöntemleri ülkeden ülkeye ve finansal sistemlerde kullanılan araçların çeşitliliğine bağlı olarak değişiklik gösterse de, genellikle kara paranın aklanması 3 aşamadan oluşan bir süreç halinde gerçekleşir. Bu süreci anlamak ve gerekli kontrol noktalarını belirlemek finansal kuruluşların alacakları tedbirler açısından önem taşıyor.

Kara para aklama aşamaları MASAK tarafından şöyle tanımlanıyor:

Yerleştirme Aşaması

Suçtan elde edilen gelir nakit formundan kurtararak finansal sisteme sokulur. Bu aşamada Kara para aklayanların henüz paranın kaynağına ilişkin yasal bir gerekçesi yoktur. Finansal kuruluşlar Bu aşamaya dikkatlerini yoğunlaştırarak şüpheli işlemleri daha kolay tespit edebilir.

Bütünleştirme Aşaması

Yasadışı kaynağı ile bağlantısı koparılan Kara para, Bu aşamada yasal işlemler ile ülkenin Mali sistemine aklanmış bir biçimde sokulur. Bu aşamada gayrimenkul, hisse senedi, tahvil, bono satın alma, kredi almak için teminat Gösterme, borç verme gibi pek çok yasal işlem gerçekleştirilebilir.

Ayrıştırma Aşaması

Bu aşamada nakit formundan kurtarılan para yasadışı kaynağından mümkün olduğunca uzaklaştırılmaya çalışılır. Paranın izinin sürülmesini engellemek için sıklık, karmaşıklık ve hacim açısından yasal işlemlere benzeyen bir dizi Mali işlem yapılır.

Finansal kuruluşlar hangi noktalarda zorlukla karşılaşiyor?

Kara para aklamayı önleme (Anti-Money Laundering - AML) konusunda özellikle bankalar, müşteri profillerinin pek çok ülkede mukim gruplardan oluşması nedeniyle, faaliyet gösterdikleri ülkelerin yerel kültür ve mevzuatına uyumun yanı sıra uluslararası uyumu sağlama konusunda zorluklar yaşıyabiliyor. Bu konuda bankaların zayıf noktalarından biri "Müşterini Tanı" (Know Your Customer) süreçlerinin grup şirketlerinde detaylı analiz edilememesidir. Küresel finansal kuruluşlar, faaliyet gösterdikleri ülkelerin tamamında müşteri bilgilerini merkezi olarak kontrol edemeyebilir. Bu nedenle bağlı olan tüm finansal kuruluşların kara para aklama politika ve süreçlerinin detaylı analiz edilmesi gerekir.

Dikkat edilmesi gereken bir diğer nokta da elektronik havale işlemlerinin izlendiği sistemlerin doğru şekilde tasarlanmasıdır. Şüpheli havale işlemlerinin gözden geçirilmesini tetikleyecek parametrelerin uygun tanımlanması bu süreçte kritik önem taşır. Yüksek, orta ve düşük riskli işlemler doğru sınıflandırılmadığında, işlemlerin denetim süreci etkin yürütülemeyebilir. İşlemlerin risk düzeyi belirlenirken tutar, işlem türü ve işlemin yapıldığı ülke gibi birçok farklı parametre göz önünde bulundurulmalıdır. Ayrıca finansal kuruluşlar, kara para aklamanın önlenmesi sürecinin etkili bir şekilde yönetilebilmesi için yeterli kaynak ve personel sağlanmasına özen göstermelidir. Kara para aklama iddiaları ile karşı karşıya kalan finansal kuruluşların birçoğunun kara para aklamanın önlenmesi konusundaki yönetmelik ve politikalarının yetersiz olduğu gözlemlenmiştir.

Kara para aklama suçunun önlenmesi için neler yapılabilir?

Kara para aklamayı önleme uyum programları statik bir yapıda değildir. Bu nedenle programın güncel kalması sağlanmalıdır. Finansal kuruluşlar bünyesinde kara para aklanmasının önlenmesi için kapsamlı güvence planları

geliştirilerek AML süreçleri düzenli olarak test edilmelidir. Bu risk bazlı testler uygun risk değerlendirmeleri ile desteklendiğinde, kontrol eksikliği noktaları zamanında tespit edilerek iyileştirilebilir. Ayrıca uyum çalışmalarının ve kaynaklarının risk bazlı dağılımını sağlamak için periyodik olarak AML önleme sistem ve kontrolleri üzerinde risk değerlendirmeleri yapılmalıdır. Bu risk değerlendirmeleri, yönetmelik ve düzenlemelerdeki yenilikler göz önünde bulundurularak güncel tutulmalıdır.

Finansal kuruluşların, sistem güvence aktivitelerinin bir parçası olarak müşteri ve ödeme izleme süreçlerine dahil olan sistemlerin operasyonel etkinliğini düzenli olarak test etmeleri gerekir. Sisteme tanımlı kural ve parametreleri test etmenin yanı sıra, filtreleme sürecinin çıktılarının da uzmanlar tarafından çeşitli analitik yöntemler kullanılarak test edilmesi daha etkili sonuçlar veriyor.

Kara para aklamayı önleme konusunda kontrol ortamlarını güçlendirmek isteyen finansal kuruluşlar, uluslararası standartlar ve en iyi uygulamalar göz önünde bulundurularak geliştirilmiş sistemsel çözümleri tercih edebilirler.

Finansal kuruluşlar Kara Para Aklamanın Önlenmesi konusunda öncelikli olarak hangi aksiyonları almalıdır?

İlgili bölümlerde çalışanların konuyla ilgili eğitilmesi

Müşteriler, satıcılar ve diğer üçüncü şahısların araştırılması

Finansal ürün ve hizmetlerin karmaşıklığı da göz önünde bulundurularak uygun sistemsel parametrelerin ve senaryoların tespit edilmesi

Ana bankacılık sistemi ve finansal veri akışının olduğu diğer alt sistemler üzerinde gerçekleşen şüpheli işlemlerin tespit edilmesini sağlayacak teknolojik çözümler uygulanması

İç kontrol ortamında Kara Para Aklamanın önlenmesi için kullanılan otomasyonun tespit ettiği şüpheli işlemlerin yönetimi için gerekli süreçlerin belirlenmesi

Kara Para Aklamanın Önlenmesi politikasının kurulması, değerlendirilmesi ya da iyileştirilmesi

Kara Para Aklamanın Önlenmesi konusunda uygun bilgisayar sistemlerinin seçilmesi

Bu çözümler; şüpheli işlemlerin, müşterilerin ve süreçlerin dikkatli ve etkili bir şekilde tespit edilip yönetilmesine olanak sağlar. Böylece bankalar, finansal kontrol ortamlarını kara para aklama ve terörün finansmanını önleme politikalarına uygun şekilde teknolojik çözümlerle desteklemiş olurlar.

Finansal kuruluşlar, yıllar süren soruşturmalar ve yaptırımlar ile karşı karşıya kalmadan önce kara para aklamanın önlenmesi konusunda gerekli tedbirleri zamanında aldıkları takdirde çok daha büyük maliyetlerden, en önemlisi de güven ve itibar kaybindan korumuş olacaklardır. Bankaların, bu konuda suçlamalara maruz kalan bankalar ile aynı kaderi paylaşmamak adına uyum programlarını gözden geçirerek iş modellerinde mevcut olan riskli faktörleri belirlemesi ve iyileştirmesi gelecekte oluşabilecek sorunların önüne geçilmesine yardımcı olacaktır.

Derya Etiz

Suistimal Önleme ve İnceleme Hizmetleri,
Kıdemli Danışman

T: +90 216 681 91 55

M: +90 530 151 46 94

E: detiz@kpmg.com

Yaygınlaşan suistimallerle ön plana çıkan önemli bir ihtiyaç olarak **Şirket Davranış Kuralları**

Dr. Tuba Yaman Aydın

Tartışılan bir kavram: Etik

“Etik”, felsefenin en eski ve en temel disiplinlerinden biridir. Öyle ki, etik ve ahlak; filozoflar tarafından binlerce yıldır bir tartışma konusu olmuştur. Aslında tartışılan konu ahlak ve etik kavramlarının birbirinden ayrıldığı noktadır. Etik kavramı bir ahlak felsefesi olmasının yanında aynı zamanda ahlak kavramını da uygulama alanı içine almaktadır. Etik çoğu zaman, ahlaki davranışları neden ve sonuç yönünden değerlendirirken bu davranışlara yön verme gibi bir amaca hizmet etmektedir.

İş hayatında “etik” miyiz?

Etik kavramı, hayatımızın her alanına yayılmış ve toplum olarak yaşamamızın vazgeçilmez bir unsuru olmuştur. İş hayatında da benzer şekilde etik kavramının son yıllarda ön plana çıkması ve ona duyulan ihtiyacın şiddetlenmesi, suistimaller ve yozlaşmanın yaygınlaşması ve etik değerlere aykırı davranışların artması ile doğrudan ilişkilidir.

Basit bir ifadeyle etik; fayda, iyi, kötü, doğru ve yanlış gibi kavramları inceleyen, toplumsal ilişkilerde neyin iyi ve neyin kötü olduğunu belirleyen ahlaki ilkeler, değerler ve standartlar sistemidir. Etik standartların yüksek olduğu, güven ve dürüstlüğün hakim olduğu bir şirkette, hem şirket çalışanlarının iş tatmini artar hem de şirketin örgütsel

anlamda başarısı yükseliş gösterir. Ancak burada önemli olan ve etik standartların mümkün kıldığı nokta, bu kavramların tüm şirket çalışanları ve paydaşları tarafından aynı şekilde değerlendirildiğinden ve aynı dilde tanımlandığından emin olunmasını sağlamaktır.

**Uluslararası Usulsüzlük
İnceleme Uzmanları
Derneği (ACFE)’nin 2010
yılı raporunda, Davranış
Kurallarının yürürlüğe
konması ve etkin
şekilde duyurulması,
en ucuz usulsüzlük
önleme metodu olarak
belirlenmiştir.**

KPMG tarafından gerçekleştirilen araştırmalar gösteriyor ki, Fortune Global 200 şirketlerinin %86'sı kendi etik kurallarına sahip durumdadır. Uzunlukları ve içerikleri birbirlerinden farklılık göstermekle birlikte, hepsinin ortak noktası; kendilerine özel oluşturdukları veya mevcut olanı güncelledikleri bir Davranış Kurallarının var olmasıdır.

Doğru ve yanlış davranış ayırımında yol gösterici bir rehber: "Davranış Kuralları"

Şirket davranış kuralları, "doğru ve yanlış"ın ne olduğunu tanımlama ve ahlaki sorunların üstesinden gelebilme konusunda, şirket kültürüne uygun olarak düzenlenmiş kurallar, standartlar ve etik ilkeler bütünü olarak karşımıza çıkmaktadır. Bahsi geçen kurallar ve ilkeler, "olması gereken" ile "var olan", başka bir deyişle, "gerçek" ve "ideal" olan kavramlar arasındaki boşlukları doldurmaktadır.

Her şirketin, diğer şirketlerden ayırt edilmesini sağlayan, çalışanlar tarafından paylaşılan ve çalışanların iş yapma biçimi ve alışkanlıkları konusunda onlara yol gösteren bir "kültür"ü vardır. Bir meslek alanında kendilerini alışkanlık, kural, ilke olarak gösteren etik değerlerin bir araya getirilerek yazılı olarak düzenlendiği "Davranış Kuralları", şirket kültürüne uygun olarak düzenlendiği sürece amacına hizmet edebilecektir.

İşletmelerde etik değerleri yerleştirmenin ve uygulamaya koymanın en yaygın ve etkili yolu Davranış Kuralları yazılmasıdır.

Şirket Davranış Kuralları, "yapılacaklar ve yapılmayacaklar listesi" midir?

Şirketlerdeki Davranış Kuralları, işletmenin değerlerini ve amaçlarını tanımlamalı, bireylerin karar alırken göz önünde bulundurmaları gereken ilkeler bütünü olmalıdır.

Aşağıdaki durumlar söz konusu olduğunda ise şirketlerin Davranış Kuralları yazılıp duvarlara asılmış, ancak kimsenin hayatında yer etmemiş bir doküman olarak kalacak ve bir "yapılacaklar ve yapılmayacaklar listesi"nden öteye gidemeyecektir:

- Gerekli olan durumlarda gözden geçirilip güncellenmiyorsa,
- Tüm çalışanları aynı şekilde ve eşit olarak kapsamıyorsa,
- Düzenli aralıklarla çalışanlara duyurulmuyor, vaka çalışmaları ve soru-cevap oturumlarıyla çalışanların hafızalarında tazelenmiyorsa,
- Çalışanlar tarafından referans olarak alınıp kullanılmıyorsa,
- Şirket kültürüne uygun olarak hazırlanmamışsa,
- Üst yönetim tarafından, sadece diğer çalışanların uyması amacıyla hazırlanmışsa.

Kurumsal Yönetim İlkeleri

Az gelişmiş ülkelerdeki büyümeyi artırmak, yoksulluğu azaltmak ve yaşam standartlarını yükseltmek için özel kesim yatırımlarına devlet güvenceli kredi sağlamak amacıyla 1956 yılında 31 üye ülke ile kurulan ve 2007 yılında 179 üyeye ulaşan Dünya Bankası Grubu kuruluşlarından biri olan Uluslararası Finans Kurumu'na (International Finance Corporation – IFC) göre temel ilkeler aşağıdaki gibidir:

- Dürüst ve ahlaklı vatandaşlık,
- Toplu değerlere dayanarak geliştirilmiş bir etik kültür,
- Suistimalleri önlemeye yönelik bir araç olarak geliştirilmiş davranış kuralları,
- Ödüllendirilen etik davranışlar.

Şirket Davranış Kurallarının sağladığı katma değerler nelerdir?

Şirket Davranış Kurallarına sahip olmak, etik anlamda tüm sorunları çözmeye yetmeyecek olsa da aşağıda belirtilen faydaları sağlayacaktır:

- Kanunların öngördüğü şartlara uyum konusunda yardımcıdır,
- Şirket kültürünün oluşturulmasını sağlar,
- Etik kod kapsamında belirlenmiş Davranış Kuralları, karar alma sürecinde oluşabilecek tereddütleri azaltır,
- Şirket kültürüne uygun davranılmasını sağlar,
- Etik farkındalık yaratır,
- Etik problemlerle karşılaşan çalışanlara yol gösterir,

- Etik konusunda diyalog imkânı tanır ve sorun ve önerilerin raporlanması konusunda çalışanları yüreklendirir,
- Objektif oluşu sayesinde herkese uygulanabilir,
- Kurumsal itibarı korur ve yükseltilmesine destek olur.

WME'ye (World's Most Ethical Companies) giren 500 şirketin, Mart 2010 bilançolarının, Standard and Poor's 500 listesinde yer alan rakipleri ile karşılaştırılması sonucunda, etik şirketlerin, rakiplerinden %50 daha fazla kâr açıkladığı görülmüştür.

Şirket Davranış Kurallarının gerçekten fonksiyonel olması isteniyorsa işletme faaliyetleri göz önünde bulundurularak şirket kültürünün bir parçası haline getirilmesi gerekmektedir.

Unutulmamalıdır ki; şirketler ahlaklı olmak ile başarılı olmak arasında bir seçim yapmak zorunda değildir. Aksine, bu iki özellik arasında pozitif bir ilişki olduğunu ortaya koyan pek çok araştırmaya göre etkin bir Davranış Kuralları'na sahip olan ve bu kuralların etkin bir şekilde uygulandığı şirketler iş hayatında daha başarılı olmaktadır.

Dr. Tuba Yaman Aydın
Suistimal Önleme ve İnceleme Hizmetleri, Müdür
T: +90 216 681 90 00 - 9184
M: +90 533 294 84 93
E: tyaman@kpmg.com

6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu ile Sermayenin Kaybı ve Borca Batıklık Hükümlerine İlişkin Getirilen Yenilikler

Sermaye şirketleri bakımından geçerli olan en önemli ilkelerden biri, “esas sermayenin korunması” ilkesidir. Sermayenin korunması ilkesi, 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu (Yeni TTK) tarafından da, sınırlı sorumlu sermaye şirketlerinin devamlılığını sağlayan taşıyıcı ilkelerden biri olarak kabul edilmektedir. İlkenin amacı, hem şirketin hem de ortaklar ile alacaklıların korunmasıdır. Yeni TTK’da sermayenin kaybı ve borca batık olma durumuna ilişkin hüküm ise sermayenin korunması ilkesinin doğal sonucu olarak, kurumsal yönetimi de yakından ilgilendiren somut bir düzenleme şeklinde karşımıza çıkmaktadır.

İrem Özdemir

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu’nda yer alan “Sermayenin Kaybı ve Borca Batıklık” başlıklı 376. madde, sermaye şirketlerinin mali durumlarının bozulması halinde, şirket alacaklılarının menfaatlerini korumaya yönelik olarak alınması öngörülen tedbirleri düzenleyen temel bir hükümdür. Yeni hüküm, 6762 sayılı Türk Ticaret Kanunu’nda (Eski TTK) yer alan 324. maddenin yerine geçmek üzere düzenlenmiş ise de, sermayenin korunması ilkesine bağlı kalınarak, uygulamada karşılaşılan sorunlara yeni çözümler getirilmiş ve eski madde içerisinde bilanço hukukuna uymayan hükümler düzeltilmiştir.¹

Bununla birlikte, sermaye şirketlerinde mali durumun bozulması halinde, yine üç aşamalı bir kontrol sistemi benimsenmiştir. İflasın ertelenmesi ise ayrı bir madde ile düzenlenmiştir.

Sermayenin kaybı ve borca batıklık açısından Yeni Türk Ticaret Kanunu ile getirilen en önemli değişiklik, dikkate alınacak kayıpların konusunun belirlenmesi bakımından kendini göstermiştir. Buna göre, Eski TTK kapsamında sermayenin kaybı ve borca batıklığın konusunu sadece “esas sermaye”de meydana gelen kayıplar teşkil ederken, Yeni TTK ile bundan böyle “sermaye

ile kanuni yedek akçeler toplamı”nda meydana gelen kayıpların dikkate alınacağı düzenlenmiş ve koruma kapsamı genişletilmiştir. Son olarak, 376. madde kapsamında sermayenin kaybı halinde doğan yönetim kurulunun çağrı yükümlülüğü genişletilmiş, borca batıklık halinde ise yönetim kurulunun mahkemeye bildirimde bulunma yükümlülüğü korunmuştur².

Mevzuat ve Değerlendirmeler

Yeni TTK ile getirilen yenilikler kapsamında artık, şirketlerin mali durumundaki gerilemeye ilişkin hesaplamalarda, sermaye ile kanuni yedek akçelerin toplamı temel alınacaktır. Dolayısıyla, sonucun sermayenin kaybı veya borca batıklık olarak değerlendirilip değerlendirilemeyeceği de, bu toplamda meydana gelen kayıpların toplama oranına göre belirlenecektir.

Madde metni içerisinde sermaye kavramı ile kastedilen, bilançoda sermaye kalemi altında yer alan esas sermaye veya kayıtlı sermaye sistemindeki çıkarılmış sermayedir. Kanuni yedek akçeler kavramından anlaşılması gereken ise, Yeni TTK’nın 519. maddesinde düzenlenen akçelerdir.

Her ne kadar kaybın oranına ilişkin olarak madde metninde, “Son yıllık bilanço”nın dikkate alınacağı düzenlenmiş ise de, maddenin gerekçesinde, kaybın varlığının herhangi bir biçimde anlaşılması yönetim kurulunun harekete geçmesi için yeterli sayılmıştır. Bu bakımdan kaybın, bir ara bilançodan veya var ise riskin erken teşhisi için kurulmuş bir komite gibi ilgili komitelerin vereceği bir rapordan anlaşılması halinde, yönetim kurulunun son yıllık bilançoğu beklememesi gerektiği belirtilmiştir.

Sermayenin Kaybı ve Yönetim Kurulu’nun Çağrı Yükümlülüğü

Yeni TTK’nın 376. maddesinin ilk iki fıkrasında sermayenin belli bölümlerinin karşılıksız kaldığı haller düzenlenmiştir. Bu hallerde, yönetim kurulunun genel kurulu toplantıya çağrı yükümlülüğü doğmaktadır. Genel kurulun yönetim kurulu tarafından toplantıya çağırılmaması durumunda ise, çağrı azlık tarafından gerçekleştirilebilir. Madde metninde tanımlanan birinci durum, sermaye ile kanuni yedek akçelerin toplamının yarısının zarar sebebiyle karşılıksız kalmasıdır (Yeni TTK m. 376/1). Bu durumda yönetim kurulunun hem vakit kaybetmeden genel kurulu toplantıya çağırma hem de genel kurula, şirketin içinde bulunduğu şartları sebepleriyle birlikte anlatan ve uygun gördüğü iyileştirici önlemleri de içeren detaylı bir rapor sunma yükümlülüğü bulunmaktadır. Aksi halde, yönetim kurulunun sorumluluğu doğar.

İkinci durumda ise, sermaye ile kanuni yedek akçeler toplamının üçte ikisinin³ zarar sebebiyle karşılıksız kaldığının anlaşılması halinde, yine yönetim kurulunun derhal genel kurulu toplantıya çağırma yükümlülüğü bulunmaktadır (Yeni TTK m. 376/2). Toplantıya çağırılan genel kurulun, şirketin durumunu bir an önce açıklığa kavuşturmak adına, sermayenin tamamlanması⁴ veya sermayenin üçte biri ile yetinmek üzere sermayenin azaltılması kararlarından birini vermesi zorunludur. Aksi halde, şirket kendiliğinden sona erer. Genel kurulda sermayenin tamamlanması kararı oybirliği ile alınmış ise, tüm pay sahipleri üzerinde karşılıksız bir ek yükümlülük kurulmuş olur; oybirliği sağlanmadığı takdirde ise, bazı pay sahipleri tarafından tamamlama yapılması da mümkündür.

¹ Madde gerekçesinde, 376 ncı madde düzenlenirken İcra ve İflas Kanununda 4949 sayılı Kanunla yapılan değişiklikler ile AET’nin İkinci Yönergesinin ve İsv. BK m. 725 e 1991 de yapılan eklerin de dikkate alındığı belirtilmiştir.

² Yönetim Kurulu’nun mahkemeye bildirim yükümlülüğü, Yönetim Kurulu’nun devredilemez görev ve yetkilerini düzenleyen 375. maddenin (g) bendinde de hüküm altına alınmıştır.

³ Uygulamada, bu oranların tam olarak tutturulması neredeyse imkânsız olduğundan, maddeyi gerçekçi bir ifadeye kavuşturmak için oranların başına “en az” kelimesinin getirilmesi yerinde olacaktır. (Moroglu, Erdoğan: Türk Ticaret Kanunu Değerlendirme ve Öneriler, İstanbul 2012, s. 170.)

⁴ Madde gerekçesinde tamamlama, “...azaltılan sermaye kadar veya ondan fazla sermaye artırımı yapılması veya bilanço açıklarının pay sahiplerinin tümüne (Yeni TTK m.421/2-a) veya bazı pay sahipleri tarafından kapatılması ya da bazı alacaklıların alacaklarını silmesi” şeklinde açıklanmıştır. Öğretide ve uygulamada ise kanun koyucu tarafından “sermayenin tamamlanması” kavramına yüklenen anlam üzerinde kesin bir görüş bulunmamaktadır. Bununla birlikte, uygulamada sermaye artırımı yapılması için sermayenin karşılıksız kalmamasının bir önkoşul olarak kabul edildiği görülmüştür.

Borca Batık Olma Hali ve Yönetim Kurulu'nun Bildirim Yükümlülüğü

Yeni TTK'nın 376. maddesinin üçüncü fıkrasında ise, şirketin borca batık durumda olduğunun anlaşıldığı hallerde yönetim kurulunun mahkemeye bildirim yükümlülüğü düzenlenmiştir. Ek olarak, şirketin borca batık durumda olduğu şüphesini uyandıran işaretler varsa iki farklı ara bilanço çıkartılması ve alacaklılar tarafından sırada sona gitme beyanı olmak üzere iki önemli yeni düzenleme getirilmiştir.

Madde çerçevesinde, şüphe durumunda, borca batıklık halinin belirlenmesi bakımından iki tür ara bilanço hazırlanması gerektiği hüküm altına alınmıştır. Böylelikle, aktif ve pasiflerin karşılaştırılması amacıyla hazırlanan bilançoların aynı anda, yani hem genellikle olumlu sonuçlar veren işletmenin devamlılığı esasına göre çıkarılan bilançonun hem de ona kıyasla daha olumsuz sonuçlar veren varlıkların muhtemel satış fiyatları üzerinden hesaplanan bilançonun aynı anda değerlendirilerek bir sonuca varılması amaçlanmıştır. Yönetim kurulu bilançoların çıkartılmasından sorumludur. Bilançolardan; aktiflerin, şirket alacaklılarının alacaklarını karşılamaya yetmediğinin anlaşılması hâlinde ise, yönetim kurulunun, şirket merkezinin bulunduğu yer aslıye ticaret mahkemesine iflas bildirimini yapma yükümlülüğü bulunmaktadır.

Borca batıklık halinde yönetim kurulunun bildirim yükümlülüğü ile ilgili getirilen en önemli yenilik ise, "sırada sona gitme" beyanıdır. Sırada sona gitme beyanı, şirket alacaklılarının bazılarının şirketin açığını karşılayacak ve borca batık durumunu ortadan kaldıracak tutardaki şirket borçlarına ilişkin alacaklarının sırasını, diğer tüm alacaklıların sırasından sonraki sıraya konulmasını yazılı olarak kabul etmesidir. Bu durumda, sona giden alacaklar, önceki alacaklar ödenmeden,

garameye katılamaz ve şirket yönetim kurulunun iflas bildirim zorunluluğu ortadan kalkar. İflas bildiriminde bulunulmuş ise de, şirketin iflasına karar verilmeden önce yapılan sırada sona gitme beyanı sonucunda şirket iflastan kurtulur. Bununla birlikte, alacaklılar tarafından yapılacak beyanın, iflas isteminin bildirileceği mahkemece atanacak olan bilirkişilerce, yerindelik, gerçeklik ve geçerlilik bakımından doğrulanması gerekmektedir. Dolayısıyla, madde gerekçesinde, hükmün getirdiği yenilik ile mahkemeye başvuru zorunluluğunun ortadan kaldırıldığı yönündeki açıklamalar yerinde değildir, sırada sona gitme beyanı vasıtasıyla sadece iflas bildirimini zorunluluğu ortadan kalkmaktadır. Zira, iflas bildiriminden kurtulmak için sırada sona gitme beyanının bilirkişi tarafından doğrulanması da mahkeme başvurusunu içeren bir uygulamadır.

Nitekim sırada sona gitme beyanının doğrulanması için mahkemeye yapılan başvuru sonucunda beyan mahkemece atanan bilirkişilerce doğrulanmaz ise, başvurunun iflas bildirimini olarak kabul edileceği düzenlenmiştir.

Yukarıdaki açıklamalarımıza ek olarak, yönetim kurulu üyelerinin sorumluluğuna kısaca değinmek gerekirse, Yeni TTK m.553 kapsamında, yönetim kurulu üyelerinin ve yöneticilerin kusurlarıyla yükümlülüklerini yerine getirmemeleri halinde hem şirkete hem pay sahiplerine hem de şirket alacaklılarına karşı tazminat sorumluluğu bulunmaktadır. Ayrıca, İcra İflas Kanunu m 345/a kapsamında, iflas bildirimini yükümlülüğünün yerine getirilmemesi halinde, yönetim kurulu üyelerinin on günden üç aya kadar hapis cezası ile cezalandırılacağı öngörülmüştür.⁵

SONUÇ

Sermayenin kaybı borca batıklığa ilişkin temel düzenleme olan Yeni TTK m. 376, sermayenin

korunması ilkesine bağlı kalınarak ve hatta koruma kapsamı genişletilerek, yeni düzenlemeler ile zenginleştirilmiştir. Bunun yanında, eski madde içinde yer verilen iflasın ertelenmesine ilişkin düzenlemeler ise, devamındaki maddeye aktarılmıştır. Getirilen yeniliklerden en önemlisi, koruma kapsamının genişletilerek, kanuni yedek akçelerin de kapsanması, yani sermayenin kaybı borca batıklığın hesaplanmasında esas sermaye ile yedek akçeler toplamında meydana gelen kayıpların temel alınmasıdır. Hesaplamalara konu olan kayıp oranlarının eski düzenlemedeki gibi sırasıyla 1/2 ve 2/3 olmasının yanında, kaybın söz konusu oranlara ulaşması sonucunda yönetim kurulunun genel kurulu çağrı yükümlülüğü doğmaktadır.

Aktiflerin şirket alacaklılarının alacaklarını karşılamaya yetmediği borca batıklık halinin mevcut olması halinde yönetim kurulunun iki farklı bilanço hazırlattırıp değerlendirdikten sonra iflas bildirimini yapma zorunluluğu bulunmaktadır. Buna karşın, iflas bildirimini yapıldıktan sonra fakat iflas kararı verilmeden önce veya yönetim kurulu tarafından bildirim yapılmadan, sırada sona gitme beyanı yoluyla iflastan kurtulmak üzere yeni bir alternatif bir yol sunulmuştur. Ne var ki, sırada sona gitme beyanı, bilirkişilerce doğrulanması şart koşulan bir prosedür olması dolayısıyla, mahkemeye başvuru zorunluluğunu ortadan kaldıran bir yenilik değildir.

Sonuç olarak yeni düzenleme, koruma kapsamını genişletirken, yönetim kuruluna ek yükümlülükler getirmiştir.

İrem Özdemir

Hukuk, Avukat

T: +90 216 681 90 00 - 9280

E: iozdemir@kpmg.com

Ticaret Şirketlerinin Birleşmesinde Yeni bir Kavram: Ayrılma Akçesi

Elçin Erdeniz

Birleşme işlemi her ne kadar ticaret şirketleri açısından olumlu bir yapılanmayı ifade etse de, her zaman tüm şirket ortaklarının iradelerini ve arzularını yansıtır şekilde gerçekleşmeyebilmektedir. Birleşme her şirket ortağını eşit oranda tatmin etmeyebilir veya şirket ortağı birleşme işleminin kendi menfaatine uygun olmadığı düşüncesine sahip olabilir. 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunumuz bu aşamada önemli bir yeniliğe yer vermiş ve şirket ortaklarının “zorla” birleşme işlemine katılımını engelleyen bir mekanizmayı birleşme sistemine dâhil etmiştir. Ayrılma akçesi, 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu madde 141 ile ilk kez düzenlenmiş yeni bir pay sahipliği seçimlik hakkıdır.

Ortaklık Payları ve Haklarına Genel Bakış

Birleşme işlemi sırasında devrolunan şirketin ortaklarına sahip oldukları ortaklık payları ve haklarının korunması amacıyla eş değerde bir karşılık, devralan şirkette de sağlanmalıdır. Bu hak devrolunan şirketin ortaklarının kanuni haklarından. Bu istem hakkının kullanılması durumunda oy haklarının dağılımı gibi çeşitli temel esaslar göz önünde bulundurularak devralan şirkette yeni paylar ve haklar iktisap olunur. Türk Ticaret Kanunu madde 140 ortaklık payları ve haklarını düzenlerken, oydan yoksun payları, imtiyazlı payları ve ayrıca intifa senedi sahipliğini de dikkate alan özellikli düzenlemelere de yer vermiştir. Devrolunan şirketin ortaklarının, çeşitli sebeplerden ötürü birleşme işlemine katılmak istememesi veya devralan şirkette pay sahibi olmak istememesi durumunda 6762 sayılı mülga Türk Ticaret Kanunu'nda bu konuya ilişkin bir düzenleme bulunmamaktaydı. Bu da alternatif olmayan ortakların, paylarını elden çıkarmaları yolu dışında birleşmeye razı olmaları sonucunu doğurmaktaydı.

Seçimlik Hakların İçeriği

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu yeni bir düzenleme getirerek şirket ortaklarına iki adet yenilik doğurucu seçimlik hak tanımaktadır. Bunlar; devrolunan şirkette sahip oldukları pay ve ortaklık haklarına denk gelecek şekilde devralan şirkette de bunların iktisap edilmesi veya bu pay ve hakların gerçek değerinde bir karşılığı ayrılma akçesi olarak iktisap edilmesidir.

Ayrılma Akçesinin Kullanılabilmesi için Gerekli Şart

Bu seçimlik hakkın kullanılabilmesi için önemli bir şartın gerçekleşmiş olması gerekir. Bu şart birleşen şirketlerin bu seçimlik hakları birleşme sözleşmesinde düzenlemiş olmasını gerektirmektedir. Ayrılma akçesinin birleşme sözleşmesinde düzenlenmiş olması, bu hakkın kullanılması için gerekli bir unsurdur.

Ayrılma Akçesinin Niteliği

Devrolunan şirketin, birleşmeye katılmak istemeyen ortağının, paylarına denk gelen bir ayrılma akçesi olarak şirket ortaklığına son vermesi durumunda ayrılma akçesinin nasıl ödeneceği veya denkleğin nasıl sağlanacağı konusu Türk Ticaret Kanunu'nun gerekçesinde açıkça belirtilmiştir. Buna göre; ayrılma akçesi sadece nakit şekilde olmayabilir; başka bir şirketten pay verilmesi, menkul bir değer verilmesi (örneğin değiştirilebilir tahvil) şeklinde de olması mümkündür. Ancak önemle belirtilmesi gerekir ki, ayrılma akçesinin nakit olarak verildiği durumlarda, bunun sermayenin iadesi şeklinde gerçekleştirilmemesi ve sadece şirketin serbestçe tasarruf edebileceği yedeklerden karşılanması gerekmektedir.

Ortakların Şirketten Çıkarılması Bakımından Ayrılma Akçesi

Ayrılma akçesi, ortaklara birleşme sözleşmesinde düzenlenmesi koşulu ile seçimlik bir hak olarak düzenlenebileceği gibi, şirket bakımından da birleştirmeyi kolaylaştırıcı bir yönü bulunmaktadır. Türk Ticaret Kanunu madde 141 fıkra 2 uyarınca, şirketlerin birleşme sözleşmesinde yer vermesi şartı ile sadece ayrılma akçesi verilmesi de düzenlenebilir. Ancak bu imkân sadece devrolunan şirkete tanınmıştır. Bu yönüyle de birleşme işlemini engelleyen, muhalif azınlık ve/veya ortağa seçim hakkı tanımaksızın ayrılma akçesi vererek, ortaklıktan çıkarak birleşme işleminin gerçekleşmesine imkân sağlamaktadır. Ancak, şirketin bu hakkı kullanımı şarta bağlıdır. Birleşme sözleşmesinde bu şekilde bir düzenlemeye yer verilmesine ilişkin karar ancak sermayenin %90'ının olumlu oylarıyla alınabilir. Bu ağırlaştırılmış nisap ile birleşme sözleşmesinde belirli ortakların çıkarılmasına ilişkin düzenlemenin yapılması da mümkündür. Birleşme sözleşmesinin onaylanması ortağın seçim hakkını kaldırarak, ayrılma akçesinin temini yoluyla şirket ile arasındaki bağı kesmektedir. Böylece şirket iç

Ticaret şirketleri gerek rekabet etme faaliyetlerini pazarda artırmak gerek yeniden yapılanmaya duyulan çeşitli ihtiyaçlardan ötürü büyüme politikasını benimsemiş olabilirler. Ticaret şirketleri, birleşme işlemi veya bir diğer adı ile şirket evliliğini büyüme politikasına uygun yapılanma modellerinden biri olarak tercih edebilmektedirler.

barışının temini için birleşme işlemine onay vermeyen azınlığın ve/veya ortağın şirkette pay sahibi olmasının önüne geçilmiş olmaktadır. İsmen belirtilen ortağın bu hususta itiraz hakkı bulunmamaktadır. Ayrılma akçesini alarak şirket ortaklığına son verilecek ortağa payının gerçek değeri kadar bir karşılık verilir. Ancak, elbette ortağın ayrılma akçesinin karşılığına itiraz etme hakkı saklıdır. Bu durum uluslararası birleşme dilinde, "squeeze-out merger", "cash-out merger" veya "freeze out merger" olarak, yani ortağı şirket ortaklığından çıkararak birleşme olarak geçmektedir.

Ayrılma Akçesine Benzer Düzenlemeler ve Bunların Farklı Yönleri

Denklik işlemi ve hesaplamaları sırasında payların değişim oranındaki küsuratlı sonuçlardan ötürü Türk Ticaret Kanunu'nda "denkleştirme ödemesi", bir başka adıyla "denkleştirme akçesi" düzenlenmiştir (TTK md. 140/ f. 2). Denkleştirme her hal ve koşulda ortaklara tahsis olunan ortaklık paylarının onda biri ile sınırlıdır. Bu bakımdan denkleştirme ödemesinin, ayrılma akçesi ile karıştırılmaması, bunun şirket ortaklarına birleşmeye katılmama hakkı verdiği düşünülmemelidir. Aksine birleşmeye katılan, devrolunan şirket ortağının kendi payına denk bir pay alabilmesi için yapılan bir iyileştirme ve birleşme işlemi kolaylaştırıcı bir unsur olduğu düşünülebilir. Türk Ticaret Kanunu madde 140 fıkra 5, denkleştirme ödemesi ve ayrılma akçesinden farklı olarak pay sahipliğinin devamı ilkesinin ikinci bir istinası olarak intifa senedi sahiplerine birleşmeye eş değer bir hak temininin yanı sıra birleşme sözleşmesinin yapıldığı tarihte gerçek değerleri ile satın alınmasını da düzenlemiştir. Ancak belirtilmelidir ki, satın alınarak bir bedel verilmesi ancak devralan şirkette eşdeğer bir hakkın bulunmaması ve sadece intifa senetlerinin mevcut olması durumunda mümkün olacaktır.

Değerlendirmeler

Ayrılma akçesi 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu ile hukukumuzda girmiş ve birleşme işleminde emredici nitelikteki pay sahipliğinin devamı ilkesine önemli bir istisna getirmiştir. Pay sahiplerine birleşme işlemine katılmamalarını sağlayacak önemli bir seçimlik hak tanımıştır.

Ayrılma akçesi, aynı zamanda pay sahipliği demokrasisi bakımından da önemli bir düzenlemedir. Şirket karşı konulmayacak nitelikte azınlığın muhalefeti karşısında sağlıklı bir birleşme işleminin gerçekleşmesini seçim hakkı tanıyarak engelleyebilecek ya da bu muhalif azınlığı ayrılma akçesi ile bertaraf ederek şirket huzurunu temin edecek ve daha sağlıklı bir birleşme işleminin gerçekleşmesine imkân sağlayacaktır.

Elçin Erdeniz

Hukuk, Avukat

T: +90 216 681 90 00 - 9544

E: eerdeniz@kpmg.com

Hızlı Bir Kapanış için Engelleri Ortadan Kaldırın!

Ülkemizde son birkaç yılda özellikle mevzuattaki gelişmelerin kaynağına ve gerekçelerine baktığımızda şeffaflığın yanı sıra global piyasalara ve uygulamalara uyum sağlama çabasını görüyoruz. Bu durum şirketlerin öncelikli hedeflerini tekrar gözden geçirmesine sebep oluyor. Maliyet kontrolü, yeni piyasalara açılmak gibi hedeflerin yanında hızlı finansal dönem kapanışı ve mevzuata uyum kapasitesinin geliştirilmesi gibi hedefler de yönetim kurulu toplantı gündem maddeleri arasında sıkça yer almaya başladı.

Şirketlerin, bir taraftan yasal yükümlülüklerini yerine getirirken diğer taraftan da üst düzeyde stratejik kararların alınabilmesi ve menfaat sahiplerine (yatırımcılar, bankalar vs.) bu bilgilerin ulaştırılabilmesi için kapanış ve raporlama süreçlerini doğru, zamanında ve etkin yürütmeleri gerekiyor.

Peki şirketlerin korkulu rüyası olan dönem kapanışları, konsolidasyon ve raporlama sürecini olağanüstü çaba gerektirmeden kolay bir şekilde gerçekleştirmeleri mümkün mü?

Yasal mevzuat ve piyasa gerekliliklerinden dolayı artan raporlama ihtiyaçları şirketler için olağanüstü çaba gerektiren bir program haline almış, şirketler bir yandan operasyonlarının verimliliğine odaklanmak isterken diğer yandan doğru ve zamanında raporlama yapabilmenin telaşına düşmüştür. Bunun yanında hızla değişen piyasalar ve hareketli pazarlara uyum sağlamak için şirket yönetiminin, finansal sonuçlara daha çabuk ulaşabilme ve yönetim kararlarını daha kısa sürede ve daha fazla bilgiye dayanarak alabilme ihtiyacı da doğmuştur.

Etkin Finansal Dönem Kapanışı tam da bu saydığımız ihtiyaçlara cevap vermek üzere süreç otomasyonu yoluyla maliyet ve süreçleri etkin hale getirerek şirkete daha fazla katma değer sağlamayı amaçlamaktadır.

Kapanışı hızlandırıp aynı anda maliyetleri düşürmek mümkün.

Son dönemlerde şirketlere ekstra raporlama yükü getiren gelişmeler arasında, sermaye piyasaları ve diğer düzenleyici kurumların yanı sıra Yeni Türk Ticaret Kanunu, Uluslararası Muhasebe ve Finansal Raporlama Standartları, aylık veya çeyreklerde yapılan ara dönem raporlamaları, bölümlere göre yapılan raporlamalar, risk yönetim sistemleri (SOX 404) ve birleşme sonrası entegrasyon sürecinde yapılan raporlamalar sayılabilir.

Özellikle 1 Temmuz 2012 tarihinde yürürlüğe giren Yeni Türk Ticaret Kanunu ile takvim sıkıntısı yaşamadan dönem kapanışı ve raporlama yapan şirketler, 2013 ve önümüzdeki yıllarda bağımsız denetim, yıllık faaliyet raporu ve bağlılık raporu gibi konularda bilanço tarihini izleyen ilk 3 ay gibi sıkı tamamlama sürelerine uymak zorunda kalacaklardır.

Şirketler artan gereksinimleri yerine getirmeye çalışırken içeride de birtakım engellerle karşılaşmaktadır. Verimsiz iş süreçleri, en önemli ve en sık karşılaşılan engellerden biridir. Nitelikli insan kaynağının bulunmaması, mevcut çalışanların değişime gösterdikleri direnç, ERP sisteminin yetersizlikleri, personele eğitim için yeterli zamanın ayrılmaması, yeterli üst yönetim desteğinin sağlanamaması karşılaşılan diğer önemli engeller arasında sayılabilir.

Şirketlerin entegre bir ERP sistemine sahip olmaları, bu entegre araçlar yardımıyla finansal raporlama, konsolidasyon ve yönetim raporlarını oluşturabilmeleri de kapanış sürecinin etkin ve hızlı gerçekleştirilebilmesinde çok önemli bir yere sahiptir. Finansal sonuçların entegre olmayan sınırlı sistem ara yüzleri ile farklı ve çok sayıda sistemler aracılığıyla elde edilmesi, verilerin kullanılmadan önce kontrol edilmesi ve doğrulanması gibi ekstra iş yükleri getirmektedir. Bu adımların atlanması halinde ise kullanılan bilgilerin tamlık, doğruluk ve kesinlik niteliklerinden mahrum olması riski gündeme gelecektir.

Etkin Finansal Dönem Kapanışı ile temel olarak, finansal süreçler, organizasyon, teknoloji ve insan kaynağının kullanımı boyutları incelenir.

Finansal Kapanış ve raporlama sürecini etkin hale getirmek için ilk yapılması gereken yukarıda örneğini verdiğimiz problemlerin tespittir. Bu tespitler süreçlerin analizi yoluyla yapılır ve geliştirilmesi gereken alanlar belirlenir. Süreç analizinde finansal verilerin oluşturulduğu faaliyet sınıfları tek tek irdelenir; hatalı veya verimsiz finansal veri akışı saptandığı takdirde kaynağa yakın aşamada düzeltme yoluna gidilmelidir. Finansal verilerin akışındaki hata ve gecikmelerin sebebi ERP sistem yetersizlikleri olabileceği gibi gerekli niteliklere sahip olmayan çalışanlar, tekrarlanan ve manuel yapılan işlemler de olabilir.

Mevcut süreçler üzerinde yapılan tespitlerin ardından aksiyon noktaları belirlenmeli, süreçler planlanan iş modelini destekleyecek şekilde yeniden tasarlanmalıdır. Örneğin sistem yetersizlikleri mevcutsa yeni ara yüzlerin kurulması, manuel veri kullanımının asgari düzeye indirilmesi, departmanlar arası koordinasyonun artırılması ile tekrarlanan işlemlerin eliminasyonu, çalışanlara mesleki eğitimler verilmesi, kapanışa ilişkin görev dağılımlarının dokümanite edilmesi gibi aksiyon noktaları mevcut süreçlerdeki verimsizlikleri ortadan kaldırmak suretiyle finansal kapanış ve raporlamanın daha hızlı ve etkin olmasını sağlayacaktır.

Kapanış sürecinin etkin ve hızlı yapılabilmesi için süreçlerinin incelenmesinin, geliştirilmesi gereken alanların tespit edilmesinin ve süreçlerin yeniden tasarlanmasının ardından "kapanış takvimi" oluşturulmalıdır. Bu takvim görev

Ebru Öz Yerkar

sahiplerini, görevlerinin içeriğini, hangi sürede bu görevleri tamamlayacakları ve bir sonraki adım için kime gönderecekleri gibi bilgileri içerir.

Kapanış takviminin takibi önemlidir; takvimde yer alan görevlerden birinin aksaması zincirleme olarak kapanış sürecinin uzamasına sebep olacaktır.

Etkin Finansal Dönem Kapanışı ile elde edilen faydalar şöyle özetlenebilir;

- Finansal kapanış süresinin kısalması
- Kaliteden ödün vermeden daha hızlı raporlama yapılması
- Maliyetin azalması
- Katma değeri daha yüksek faaliyetlere zaman ayrılması
- Tekrarlanan işlerin azalması
- Otomasyonun artması, manuel işlemlerin azalması
- Süreç standardizasyonu ile karmaşıklığın azalması
- Entegre ve herkesçe bilinen kapanış takvimi olması
- Bilgi teknoloji sistemlerinin daha etkin kullanılması
- Belirleyici kontrollerden ziyade önleyici kontroller kurulması
- Hataların düzeltilmesinin kaynağa daha yakın aşamada yapılması

Özetle, uyulması gereken yasal yükümlülüklerin yanı sıra yönetime sunulan bilgiler, şirketin hedeflerine ilişkin kararların alınabilmesi için zamanında ve doğru olmalıdır. Bu açıdan düşünüldüğünde finansal dönem kapanışını etkin ve hızlı gerçekleştirmek şirketlerin performanslarını doğrudan etkileyebilen önemli bir faktördür.

Ebru Öz Yerkar

Finansal Yönetim ve Raporlama,
Kıdemli Danışman

T: +90 216 681 90 00 - 9234

M: +90 530 941 14 84

E: eyerkar@kpmg.com

Yayınlarımız

Yayınlarımıza ulaşmak için tr-fmmarkets@kpmg.com.tr adresine iletişim bilgileriniz ile birlikte mail gönderebilirsiniz.

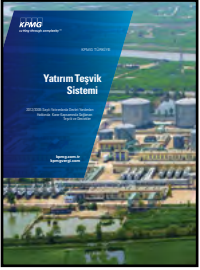
KPMG Türkiye 2013 Otomotiv Yöneticileri Araştırması: Türkiye Otomotiv Sektörünün Geleceğe Yolculuğu

KPMG'nin küresel olarak 14 yıldır, dünyanın en önemli otomotiv firmalarının yöneticilerinin katılımıyla hazırladığı Küresel Otomotiv Yöneticileri araştırması, sektör genelinde ciddi bir algı oluşturmuş durumda ve güçlü bir etki alanına sahip. Buradan hareketle, KPMG Türkiye olarak otomotiv sektörü yöneticilerinden son yıllarda aldığımız, Türkiye'nin özel durumunu da görmek istedikleri yönündeki geribildirimlerin de etkisiyle, küresel araştırmanın bir uzantısı olarak KPMG Türkiye 2013 Otomotiv Yöneticileri Araştırması hazırlanmıştır. Dili: Türkçe / İngilizce

Investment in Turkey 2013

KPMG Türkiye vergi profesyonelleri tarafından İngilizce olarak her yıl hazırlanan ve Türkiye'de iş yapan ya da yatırım yapmayı düşünen yabancı yatırımcılar için Türkiye'deki vergi sistemine ışık tutan genel bir el kitabı niteliği taşıyan Türkiye'de Yatırım (Investment in Turkey) yayımlanmıştır. Dili: İngilizce

Yatırım Teşvik Sistemi

KPMG Türkiye Vergi Bölümü uzmanları tarafından hazırlanan Yatırım Teşvik Sistemi dokümanı, 2012/3305 Sayılı Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Karar Kapsamında Sağlanan Teşvik ve Destekler için pratik bir rehber olmayı hedeflemektedir. Dili: Türkçe / İngilizce

Otomotiv Sektörü Yeni Teşvik Sistemi

15/02/2013 tarih ve 28560 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 2013/4288 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı eki "Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Kararda Değişiklik Yapılmasına Dair Karar" ile otomotiv sektörü ana ve yan sanayi yatırımlarına yeni ve önemli destekler öngörülmüştür. Bu doğrultuda hazırlanan Yeni Yatırım Teşvik Sistemi ve otomotiv sektörüne yönelik teşviklerin özetlendiği Otomotiv Sektörü teşvik dokümanımız yayımlanmıştır. Dili: Türkçe / İngilizce

Örnek Finansal Tablolar

KPMG Uluslararası Finansal Raporlama Grubu tarafından hazırlanan Uluslararası Finansal Raporlama Standartlarına (UFRS)'ye uygun "Örnek Finansal Tablolar" KPMG Türkiye Mesleki Uygulama Bölümü tarafından Türkçe olarak yayımlanmıştır. Yayının amacı, UFRS finansal tablo hazırlayanlara UFRS'ye uygun finansal tablo hazırlamasında yardımcı olmaktır. Dili: Türkçe / İngilizce

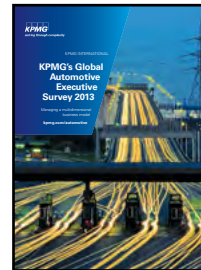
"Sağlık Sektörü" Yeni Teşvik Sistemi Öncelikli Yatırımlar ve Diğer Teşvikler

Türkiye'nin büyüyen ekonomisi ve gün geçtikçe büyüyen yatırım potansiyeli, son yıllarda yerli ve uluslararası yatırımcıların Türkiye'ye olan ilgisini oldukça artırmıştır. Sağlık sektörüne yapılan yatırımlar ile birleşme ve satın almaların artması sağlık sektöründeki ilerlemeye önemli katkıda bulunmuştur. Bununla beraber yatırım teşviklerine yönelik yeni düzenlemelerin yürürlüğe girmesi de sağlık sektörünün yükselişe geçmesinde önemli rol oynamaktadır. Yayınımız sağlık sektöründeki bu önemli yatırımların ve teşvikleri özetlemektedir. Dili: Türkçe / İngilizce

Yeni Türk Ticaret Kanunu'nda Son Değişiklikler

Kanun'daki değişiklikler şu ana başlıklar altında özetlenmektedir: Önemli Bazı Tarihlerde Değişiklikler, Şirket Evrakı, Ticari Defterler ve Finansal Tablolar, Finansal Tablolarda TMS Uygulamasına Geçiş, Denetime Tabi Olacak Şirketler, Denetçiler, Yöneticilerde Aranılan Şartlar, Yeni Türk Ticaret Kanunu'nun Kalp Atışları (2011-2015 tarihleri arasındaki değişikliklerin haritası), İşlem Denetçileri, Denetçi Görüşü, Limitet Şirkette Sermayenin Ödenmesi, Şirkete Borçlanma, İnternet Sitesi Zorunluluğu, Kusur ve İspat Yükü, Suç ve Cezalar. Dili: Türkçe/İngilizce

KPMG's Global Automotive Executive Survey 2013

Küresel KPMG Otomotiv Pratiği uzmanları tarafından hazırlanan ve dünya genelinde otomotiv sektörünün mevcut ve gelecekteki konumlanmasını geniş bir perspektifte ele alan KPMG Küresel Otomotiv Yönetici Araştırması 2013, sektördeki lider firmalardan 200 uzmanın katılımı ve desteği ile hazırlanmıştır. Dili: İngilizce

İletişim Bilgilerimiz

Ferruh Tunç

KPMG Türkiye Başkanı,
Kıdemli Şirket Ortağı
T: +90 216 681 90 00
E: ftunc@kpmg.com

Murat Alsan

Denetim Bölüm Başkanı,
Şirket Ortağı
T: +90 216 681 90 00
E: malsan@kpmg.com

Abdulkadir Kahraman

Vergi Hizmetleri Bölüm Başkanı,
Şirket Ortağı
T: +90 216 681 90 00
E: akahraman@kpmg.com

Keith Durward

Danışmanlık Bölüm Başkanı,
Şirket Ortağı
T: +90 216 681 90 00
E: keithdurward@kpmg.com

İdil Gürdil

Risk Yönetimi Danışmanlığı
Bölüm Başkanı, Şirket Ortağı
T: +90 216 681 90 00
E: igurdil@kpmg.com

Arslan Kaya

Vergi Hizmetleri (Ankara),
Şirket Ortağı
T: +90 312 491 72 31
E: akaya@kpmg.com

İsmail Önder Ünal

Denetim, Şirket Ortağı
T: +90 232 464 20 45
T: +90 312 491 72 31
E: iunal@kpmg.com

Halil Bağdınlı

Vergi Hizmetleri (İzmir),
Şirket Ortağı
T: +90 232 464 20 45
E: hbagdinli@kpmg.com

Eylem Yalın

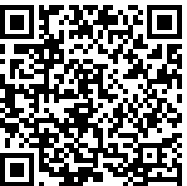
İş Geliştirme ve Pazarlama Bölümü,
Direktör
T: +90 216 681 90 00
E: eyalin@kpmg.com

Figen Tahiroğlu Würsching

Kurumsal İletişim ve Pazarlama Bölümü,
Kıdemli Müdür
T: +90 216 681 90 00
E: ftahiroglu@kpmg.com

Begüm Güzel

Kurumsal İletişim ve Pazarlama Bölümü,
Uzman
T: +90 216 681 90 00
E: bguzel@kpmg.com

KPMG Gündem'in
diğer sayılarını
okudunuz mu?

Bu dökümanda yer alan bilgiler genel içeriklidir ve herhangi bir gerçek veya tüzel kişinin özel durumuna hitap etmemektedir. Sürekli güncel ve doğru bilgi sunumuna özen gösterilmesine karşın bu bilgiler her zaman her durumda doğru olmayabilir. Hiç kimse özel durumuna uygun bir uzman görüşü almaksızın , bu dökümanda yer alan bilgilere dayanarak hareket etmemelidir. KPMG International Cooperative bir İsviçre kuruluşudur. KPMG bağımsız şirketler ağıının üye firmaları KPMG International Cooperative'e bağlıdır. KPMG International Cooperative müşterilerine herhangi bir hizmet sunmamaktadır. Hiç bir üye firmanın KPMG International Cooperative'e veya bir başka üye firmayı üçüncü şahıslar ile karşı karşıya getirecek zorlayıcı yada bağlayıcı hiçbir yetkisi yoktur.

© 2013 Akis Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş., KPMG International Cooperative'in üyesi bir Türk şirkettir. KPMG adı ve KPMG logosu KPMG International Cooperative'in tescilli ticari markalarıdır. Türkiye'de basılmıştır.